Gemeente Amsterdam

Bijlagen Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

1	Voortgang besparingsopgaven en bestuursopdrachten (bezuinigingsmonitor)	3
2	Stedelijk Mobiliteitsfonds	13
3	Voortgang aanbevelingen rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer (compleet)	18
4	Investeringsparagraaf	38
5	Kengetallen CEFG	71
6	Subsidies	73

1. Voortgang besparingsopgaven en bestuursopdrachten

Om onze meerjarenbegroting sluitend te houden, moeten we de besparingsopgaven halen. We gebruiken de bezuinigingsmonitor om de status van de besparingen bij te houden. Deze paragraaf geeft een update van de nog openstaande bezuinigingsmaatregelen na de Najaarsnota 2018. De ingevulde bezuinigingsmonitor, met meer informatie per maatregel, is opgenomen in de bijlage Bezuinigingsmonitor.

Over de bezuinigingsmaatregel 1 Stad 1 Opgave is in de najaarsnota gemeld dat deze maatregel in 2018 is behaald. Daarom rapporteren we in deze paragraaf over nog één openstaande maatregel, de bestuursopdracht Slagvaardige overheid. In 1.1 beschrijven we de voortgang over deze bezuinigingsmaatregel. In 1.2 geven we inzicht in de gemaakte frictiekosten en in 1.3 geven we een overzicht van het verloop van de frictiekostenreserve in 2018.

1.1 Bestuursopdracht Slagvaardige overheid

De bestuursopdracht Slagvaardige overheid vindt zijn oorsprong in het coalitieakkoord 2014-2018 en moet een besparing opleveren van € 45 miljoen in 2018. Deze bestuursopdracht is verdeeld over 7 domeinen. De taakstelling wordt in 2018 grotendeels behaald (inclusief het deel dat mogelijk gedekt wordt uit de frictiekostenreserve).

De besparing is structureel in de begroting verwerkt, met uitzondering van € 0,7 miljoen:

- Bij het domein Toezicht en handhaving moet nog € 0,6 miljoen van de bestuursopdracht worden behaald. De opbrengsten van de maatregel 'bestuurlijke boete overlast openbare ruimte' (Bboor) blijven achter ten opzichte van de businesscase. Het aantal uitgeschreven boetes is lager en bovendien blijkt een groot deel van de opgelegde boetes niet inbaar of invorderbaar;
- Bij het domein Juridische zaken wordt € 0,1 miljoen van de bestuursopdracht niet behaald in 2018 (maatregel 2d). Het niet behaalde deel van de taakstelling komt doordat we voor een deel geen gebruik maken van de juridische ondersteuning vanuit de directie Juridische Zaken, maar specialistische juridische kennis inhuren.

Het doel van de bestuursopdracht Slagvaardige overheid is slimmer samenwerken en daarmee meer (maatschappelijk) rendement behalen met minder of gelijkblijvende middelen. Het college van B en W wil een flexibele en slagvaardige overheid die snel kan inspelen op veranderingen in de samenleving. Dat betekent meer gebruik maken van particulier initiatief en maatwerk kunnen bieden, en vertrouwen op de kracht van Amsterdammers. Op een andere manier de samenwerking aangaan met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties heeft implicaties voor de gemeentelijke organisatie. Het college wil ook kosten besparen in specifieke domeinen, waarin het anders werken concreet vorm krijgt. Hieronder geven we per domein inzicht in de voortgang van de bestuursopdracht Slagvaardige overheid. Meer informatie per domein is te vinden in de bijlage Bezuinigingsmonitor.

1. Communicatie

In 2018 moest nog € 1,6 miljoen structureel worden behaald (oorspronkelijk € 5 miljoen). Met een vermindering van 25 fte is het deel voor 2018 volledig behaald. In de tweede helft van 2018 is de besparing structureel behaald.

2. Juridische zaken
Van de besparing van € 5 miljoen in 2018 is € 4,9 miljoen behaald (98,3%). De besparing bestaat uit vijf maatregelen:

- Maatregel 2a: een efficiencytaakstelling voor bezwaar en beroep (€ 1,51 miljoen). Deze taakstelling is onder andere behaald door het bundelen van de bezwaar- en beroepsprocessen en het intensiveren van de samenwerking en uitwisseling. Maatregel 2a is 100% behaald;
- Maatregel 2b: werken op bezetting (€ 1,6 miljoen). Hierbij wordt eerstelijns juridische adviescapaciteit voor projecten of programma's uit andere middelen gedekt dan de algemene dienst. Maatregel 2b is 100% behaald;
- Maatregel 2c: een besparing op de inhuur van advocaten en juridisch personeel (€ 1,55 miljoen), onder andere door het aangaan van (raam)overeenkomsten voor advies en advocaatdiensten en voor juridisch personeel. Ook maatregel 2c is 100% behaald;
- Maatregel 2d: een aparte efficiencymaatregel (€ 0,34 miljoen). Deze maatregel is voor 75% behaald.

3. Financiën
Vanaf 2018 bedraagt de taakstelling structureel € 6 miljoen. Om deze taakstelling te behalen heeft een reorganisatie plaatsgevonden. De besparing is behaald door efficiënter te werken waardoor het werk met minder formatie gedaan wordt. De reorganisatie is ook een kwaliteitsslag omdat investeringen in kennis en kunde van medewerkers onderdeel waren van de reorganisatie. Voor de onvermijdelijke frictiekosten die voortkomen uit de reorganisatie, wordt een beroep gedaan op de frictiekostenreserve.

4a. Dienstverlening
De besparing bedraagt € 3,4 miljoen structureel. Deze taakstelling wordt behaald door de dienstverlening te verschuiven van loket en callcenter naar het online kanaal. De kanaalverschuiving heeft plaatsgevonden en resulteert in een besparing van € 2,5 miljoen. Verder kan € 0,7 miljoen van de taakstalling pas worden behaald als een nieuw parkeersysteem wordt geïmplementeerd. Dit deel van de taakstelling is met ingang van de Viermaandsrapportage 2018 niet meer opgenomen in de gemeentebegroting. Het laatste restant van de taakstelling van € 0,2 miljoen is structureel ingeboekt (bij de stadsloketten). Daarmee is de besparing geheel behaald.

4b. Stadsbank van lening
De besparing bedroeg € 1,6 miljoen. De besparing is behaald door efficiency vanwege de reorganisatie bij de stadsbank in 2017. In 2018 zijn wederom frictiekosten gemaakt voor de uitvloeiing van personeel. Voor deze frictiekosten van boventallige medewerkers wordt een beroep gedaan op de frictiekostenreserve.

5. Toezicht en handhaving
De besparing bedraagt in totaal € 2,0 miljoen. Met uitzondering van de maatregel bestuurlijke boete overlast openbare ruimte (Bboor) is de taakstelling behaald. De opbrengsten van Bboor blijven achter ten opzichte van de businesscase. Het aantal uitgeschreven boetes is lager en bovendien blijkt een groot deel van de opgelegde boetes niet inbaar of invorderbaar. Het gaat hierbij om onder andere boetes aan personen zonder vaste woon- of verblijfplaats of personen die in het buitenland wonen. In 2018 is € 0,6 miljoen van de taakstelling niet behaald.

6a. Stadsdelen – uitgaven
De besparing bedraagt € 2,5 miljoen en is behaald doordat de bedragen taakstellend zijn ingeboekt.

6b. Stadsdelen – beleid
De besparing bedraagt € 7,5 miljoen en is behaald doordat de bedragen taakstellend zijn ingeboekt.

7. SWOR - Stadswerken
De besparingsopgave Slagvaardig Werken Openbare Werken (SWOR) wordt in 2018 niet volledig behaald. Dit komt doordat de startdatum van de nieuwe organisaties V&OR (+) en Stadswerken is

vastgesteld op 1 september 2018. Dit is een half jaar later dan in de oorspronkelijke planning. Deze afwijking is echter in de najaarsnota gemeld en als afwijking verwerkt. In de Begroting 2019 is de besparingsopgave volledig structureel verwerkt. Bij de Voorjaarsnota 2019 wordt gemonitord of de latere start effect heeft op de Begroting 2021.

1.2 Frictiekosten

Frictiekosten zijn éénmalige kosten die we maken om structurele besparingen te behalen. Van de organisatieonderdelen verwachten we dat zij zo veel mogelijk zelf dekking vinden voor frictiekosten. Als dat niet lukt, kunnen zij een beroep doen op de frictiekostenreserve. Een bijstelling van de onttrekking aan de frictiekostenreserve wordt op begrotingsbasis via de voor- en najaarsnota's voorgelegd. De definitieve hoogte van de onttrekking wordt bij het jaarverslag bepaald.

Frictiekosten delen we in de volgende drie categorieën in:

1. Kosten die samengaan met personeelsreductie: boventalligheid en daarmee samenhangende talent- en mobiliteitsontwikkeling en (om)scholingskosten;
2. Kosten vanwege vernieuwingen bij de bedrijfsvoering met een rendabele grondslag;
3. Randvoorwaardelijke algemene proceskosten.

Voor het jaar 2018 dienden organisatieonderdelen voor in totaal € 10,1 miljoen aan aanvragen in om aan de frictiekostenreserve te mogen onttrekken. In totaal maakten zij gedurende 2018 voor € 6,8 miljoen aan frictiekosten. In eerste instantie komen alleen de kosten die niet gedekt kunnen worden door het resultaat van het desbetreffende organisatieonderdeel, in aanmerking voor onttrekking aan de frictiekostenreserve. Wanneer het resultaat gemeentebreed negatief is, kunnen alle gemaakte frictiekosten gedekt worden uit de frictiekostenreserve. Dit kan alleen als de frictiekostenreserve toereikend is.

Tabel 1. Frictiekosten 2018

(bedragen x € 1 miljoen)

	Aangevraagde frictiekosten	Gemaakte frictiekosten
Belastingen (afschaffen diverse belastingen)	0,2	0
Dienstverlening: businesscase Postkanaal	-0,1	0
Personeel en organisatie: boventalligen	1,7	3,0
Belastingen (vervanging Neotax)	2,2	1,3
Slagvaardige overheid: Communicatie	0,4	0
Slagvaardige overheid: Juridische Zaken	0,2	0
Slagvaardige overheid: Openbare ruimte, groen en reiniging	0,5	0
Slagvaardige overheid: Stadsbank van lening	0,7	0,2
Slagvaardige overheid: Financiën	3,9	2,2
Oprichting Stadsbeheer	0,5	0,1
Totaal	**10,1**	**6,8**

Personeel en organisatie

De gemaakte frictiekosten van € 3,0 miljoen voor de groepen boventallige medewerkers uit de gemeentelijke organisatie. De hogere salarislasten voor deze boventallige (€ 4,1 miljoen) worden deels gedekt door extra inkomsten uit detachering (€ 1,1 miljoen). Voor deze frictiekosten was dekking aangevraagd uit de Frictiekostenreserve (€ 1,7 miljoen).

Belastingen

De frictiekosten van € 1,3 miljoen zijn onder andere gemaakt door uitgaven voor de salarislasten voor medewerkers die boventallig zijn en afgesloten vaststellingsovereenkomsten met medewerkers. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de voorbereiding en begeleiding van het reorganisatietraject.

Slagvaardige overheid: Stadsbank van lening
Door de reorganisatie zijn er per maart 2017 medewerkers boventallig geworden. Deze personele frictiekosten van boventallige medewerkers komen in aanmerking om te worden gedekt uit de frictiekostenreserve. In 2018 bedragen de frictiekosten afgerond € 0,2 miljoen.

Slagvaardige overheid: Financiën
Door de reorganisatie zijn ongeveer 37 medewerkers boventallig geworden en zijn er ongeveer 26 fte bovenformatief. De salarislasten van deze medewerkers worden geboekt bij Financiële Dienstverlening, maar deze kosten zijn aangemerkt als frictiekosten en komen in aanmerking om te worden gedekt uit de frictiekostenreserve. Deze frictiekosten bedragen in 2018 € 2,2 miljoen.

Oprichting Stadsbeheer
Voor de opbouw van het nieuwe cluster Stadsbeheer zijn in 2018 € 0,1 miljoen frictiekosten gemaakt. Deze kosten zijn onder andere gemaakt voor het aanstellen van een kwartiermaker, een communicatie adviseur en management assistent.

1.3 Verloop frictiekostenreserve

Door het negatieve rekeningresultaat hebben we besloten om de € 6,8 miljoen gemaakte frictiekosten in het jaar 2018 volledig te onttrekken aan de frictiekostenreserve. Dit past binnen de toegekende frictiekosten van € 10,1 miljoen. Deze frictiekosten worden in het begrotingsjaar 2019 verwerkt.

In tabel 2 laten we het verloop van de frictiekostenreserve in 2018 zien. Onder de tabel is een toelichting opgenomen.

Tabel 2. Verloop frictiekostenreserve

(bedragen x € 1 miljoen)

Saldo Jaarverslag 2017	**30,4**
Dotaties 2018 volgens besluitvorming voorgaande P&C producten	2,7
Amendement 928 ingediend bij Voorjaarsnota 2017	- 1,0
Dotatie vanuit de bestuursopdracht opschonen reserves en voorzieningen	0,6
Saldo Jaarverslag 2018	**32,7**
Onttrekking gemaakte frictiekosten 2018 (bij Voorjaarsnota 2019)	- 6,8
Saldo na verwerking frictiekosten 2018	**25,9**

In voorgaande Planning & Control-producten is voor het jaar 2018 al besloten tot een dotatie van € 2,7 miljoen aan de frictiekostenreserve. Aanvullend is bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2017 amendement 928 ‘Aanvullende inzet Aanvalsplan Schoon’ ingediend, dat voorstelt € 1 miljoen toe te voegen aan het budget Aanvalsplan Schoon in 2018 en hiervoor de frictiekostenreserve als dekking te gebruiken. Daarnaast is vanuit de bestuursopdracht opschonen reserves en voorzieningen een dotatie van € 0,6 miljoen gedaan. Hierdoor bedraagt de frictiekostenreserve eind 2018 € 32,7 miljoen.

Met de onttrekking van € 6,8 miljoen die bij de vaststelling van dit jaarverslag wordt verwerkt, komt de nieuwe eindstand van de frictiekostenreserve uit op € 25,9 miljoen.
Dit is exclusief de overige mutaties is 2019.

1.4 Bijlage Bezuinigingsmonitor

Bestuursopdracht: Slagvaardige overheid

Portefeuillehouder	College
Oorsprong maatregel	Financiële bestuursopdracht coalitieakkoord 2014-2018
Status maatregel	**ORANJE** Extra aandacht vereist. Omvangrijke, complexe opgave; onzekere variabelen, grote maatschappelijke, politieke of organisatorische impact.

Doel / korte omschrijving van de maatregel
Het doel is slimmer samenwerken en daarmee meer (maatschappelijke) opbrengst behalen met minder of dezelfde middelen. Het college werkt aan een flexibele en slagvaardige overheid die snel kan inspelen op veranderingen in de samenleving. Dat betekent dat we:

- Meer particulier initiatief gebruiken;
- Maatwerk bieden;
- Vertrouwen op de kracht van Amsterdammers.

Op een andere manier samenwerken met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties heeft gevolgen voor de gemeentelijke organisatie. Het college werkt ook aan kostenbesparingen in specifieke domeinen, waarin het anders werken daadwerkelijk vorm krijgt.

Financiële taakstelling
2018: € 45,0 miljoen

Aanpak in stappen

Communicatie
Schrappen van 25 fte.

Juridische zaken
De opgave voor het juridisch domein bestaat uit de volgende maatregelen:

- Maatregel 2a: een efficiencytaakstelling voor bezwaar en beroep (€ 1,5 miljoen).
  We verwachten deze maatregel te behalen. Dit onder andere door de bezwaar-en beroepsprocessen te bundelen en de samenwerking en uitwisseling te versterken. We sturen onder andere actief op:
  a. vrijwillige mobiliteit van medewerkers;
  b. detacheren van medewerkers;
  c. verminderen van het aantal bezwaren in samenspraak met de lijn;
  d. werk slimmer inrichten;
  e. terugdringen van juridische proceskosten;
- Maatregel 2b: werken op bezetting (€ 1,6 miljoen). Hierbij dekken we eerstelijns juridische adviescapaciteit voor projecten of programma's uit andere middelen dan uit de algemene dienst;
- Maatregel 2c: besparen op inhuur van advocaten en juridisch personeel (€ 1,5 miljoen).
  Dit behalen we onder andere door het aangaan van (raam)overeenkomsten voor advies en advocaatdiensten en voor juridisch personeel. Voor de inhuur van juridisch personeel vanaf schaal 10 zouden we in 2017 een gemeentebrede aanbesteding voor raamcontracten afronden. Dit werd het eerste kwartaal van 2018;
- Maatregel 2d: een aparte efficiencymaatregel (€ 0,3 miljoen).

Financiën
Deze taakstelling gaat over de financiële functie in het algemeen, maar is volledig geboekt bij de directie Financiële Dienstverlenging. In totaal bedraagt deze taakstelling € 6,0 miljoen. De directie Financiële Dienstverlening reorganiseerde om deze taakstelling te kunnen behalen.

Dienstverlening
De taakstelling halen we door de dienstverlening te verschuiven van de duurdere kanalen (loket en callcenter) naar het goedkopere online kanaal.
We hebben drie stappen uitgevoerd om de taakstelling te behalen:

1. Verbeteren online: bestaande formulieren verder ontwikkelen en de gebruiksvriendelijkheid en kwaliteit van informatie in het online kanaal verbeteren;
2. Versnellen online: producten die nog niet online beschikbaar zijn, versneld ontwikkelen en in het online kanaal opnemen;
3. Vernieuwen online: de online dienstverlening meer laten aansluiten bij de digitale werkelijkheid.

Stadsbank van lening
Op 1 maart 2017 hebben we de reorganisatie vanuit de maatregelen Slagvaardige Overheid afgerond. De vacatures voor enkele nieuwe functies vervulden we met interne kandidaten. We hebben de efficiencymaatregelen om de ingeboekte besparingen te halen uitgevoerd.

Toezicht en handhaving
De netto taakstelling van de 'bestuurlijke boete overlast openbare ruimte' (Bboor) is € 0,9 miljoen (€ 1,6 miljoen baten verminderd met € 0,7 miljoen lasten).

Stadsdelen – uitgaven
De besparing is € 2,5 miljoen en er is geen ingroei. De besparing behaalden we doordat we de bedragen als taakstelling hebben ingeboekt.

Stadsdelen – beleid
De besparing is € 7,5 miljoen en er is geen ingroei. De besparing behaalden we doordat we de bedragen als taakstelling hebben ingeboekt.

SWOR (Slagvaardig Werken in de Openbare Ruimte)
In de Begroting 2019 is de besparingsopgave SWOR van € 30,0 miljoen structureel volledig verwerkt.
Om de besparing structureel te behalen hebben we verschillende maatregelen geïnventariseerd. Deze gaan over:

- Slimmer werken;
- Slimmer inkopen;
- Uniformeren en centraliseren van taken.

Met het besluit van 10 januari 2017 stelde het college van B en W vast dat we deze maatregelen alleen kunnen invoeren binnen een nieuw organisatiemodel. Hieruit volgde het besluit te reorganiseren binnen het SWOR-domein. De startdatum van de nieuwe organisaties V&OR (+) en Stadswerken is vastgesteld op 1 september 2018, een half jaar later dan in de oorspronkelijke planning.

Behaalde resultaten

Communicatie
Het nieuwe formatieschema (met 25 fte minder) is op 1 juli vastgesteld.

Juridische zaken

- Het Gemeentelijk managementteam (GMT) besloot om de besparingsopgave uit Slagvaardige overheid op juridische inhuur (van € 1,5 miljoen) te verdelen als een algemene inkooptaakstelling over de hele stad. In 2017 was de verdeling via een interne verrekening. Vanaf de Viermaandsrapportage 2018 was dit via de Regeling Grondslagen taakstellingen en nominale compensatie;
- Na een aanbesteding van advocaatdiensten per 1 januari 2017 hebben we afspraken gemaakt met acht externe advocatenkantoren, naast gemeenteadvocaat NautaDutilh. Alle inhuur verloopt via het centrale Juridisch Inhuurpunt (JIP) bij de directie Juridische zaken. We zijn daardoor minder gaan uitgeven aan juridische inhuur. Dat blijkt uit een leveranciers en

spentanalyse van de werkelijke uitgaven aan juridisch personeel en advocaatdiensten van 2014 tot en met 2016;
- Tussen de afdelingen Subsidies en inkoop sociaal en Juridisch bureau is regelmatig afstemming en wordt personele capaciteit uitgewisseld. Zo kunnen we de capaciteit zo goed mogelijk verdelen;
- De batentaakstelling maatregel 2b werken op bezetting (genereren van inkomsten voor juridische adviescapaciteit) hebben we in 2017 geheel behaald.

Financiën
Per 1 mei 2018 is de formatie van Financiële Dienstverlening met ongeveer 90 fte teruggebracht naar 450 fte.

Dienstverlening
De kanaalverschuiving hebben we uitgevoerd. Eind 2017 zijn er ruim 100.000 extra online diensten tegenover de nulmeting. Dit gaf een besparing van € 2,5 miljoen. In het Jaarverslag 2017 hebben we toegelicht dat we € 0,7 miljoen pas kunnen behalen door een nieuw parkeersysteem in te voeren. Daar heeft de directie Dienstverlening geen invloed op. Dit deel van de taakstelling staat vanaf de Viermaandsrapportage 2018 niet meer in de gemeentebegroting. Voor de directie Dienstverlening blijft nog een taakstelling van € 0,2 miljoen structureel over.

Stadsbank van lening
De ingeboekte besparingen in 2018 hebben we behaald.

Toezicht en handhaving
Bboor is een instrument dat we voor handhaving kunnen inzetten. We sturen handhavers vanaf 2018 centraal aan en we werken met inzetplannen. Bboor zetten we daarbij gerichter in. Van de netto taakstelling van € 0,9 miljoen behaalden we in 2018 € 0,3 miljoen.

Stadsdelen – uitgaven
De taakstelling behaalden we volledig door de budgetten te verlagen. Zie ook ‘aanpak in stappen’.

Stadsdelen – beleid
De taakstelling behaalden we volledig door de budgetten te verlagen. Zie ook ‘aanpak in stappen’.

SWOR
In 2018 was € 13,6 miljoen structureel verwerkt in de budgetten bij:
- De zeven stadsdelen;
- De directie materiaalbureau;
- De directie verkeer en openbare ruimte.

Beoogde resultaten 2018 en verder
Communicatie
Met de fte-vermindering behaalden we de besparing voor 2018. De besparing voor 2019 (€ 0,5 miljoen) behaalden we in de tweede helft van 2018.

Juridische zaken
Op maatregel 2d na (aparte efficiencymaatregel) behalen we de opgave voor het juridisch domein volledig.

Financiën
Met de reorganisatie behalen we de besparing door doelmatiger te werken. Het werk kunnen we met minder formatie doen. De reorganisatie is ook een kwaliteitsslag doordat we investeren in kennis en kunde van medewerkers.

Dienstverlening
Invoeren van enkele verbeteringen en uitbreiden van het online aanbod leveren een verdere

verschuiving naar het online kanaal op.

Stadsbank van lening
We verwachten de besparingen in 2018 en verder te behalen.

Toezicht en handhaving
We sturen sterk op het behalen van de productie bestuurlijke boetes. In de tweede helft van 2018 voerden we een proef uit met mobiel pinnen. Hierbij worden overtreders die niet in Nederland wonen, verzocht direct per pin te betalen. Hiermee kan de betalingsgraad van overtreders die niet in Nederland wonen beduidend stijgen. In 2018 haalden we de taakstelling niet volledig. We verwachten vanaf 2019 structureel € 0,5 miljoen van de taakstelling te behalen.

Stadsdelen – uitgaven
De besparing is ook in 2018 als taakstelling ingeboekt.

Stadsdelen – beleid
De besparing is ook in 2018 als taakstelling ingeboekt.

SWOR
We willen de volledige besparingsopgave van € 30,0 miljoen in 2022 hebben behaald. Tot die tijd is er ingroeibudget beschikbaar voor 2019 – 2021. Dat loopt af van € 3,3 miljoen in 2019 naar € 1,1 miljoen in 2021.

Wordt de taakstelling 2018 100% gerealiseerd?

Communicatie
Ja.

Juridische zaken
In totaal hebben we 98,3% van in totaal € 5,0 miljoen aan taakstellingen behaald:

- Maatregel 2a hebben we behaald (100%);
- Maatregel 2b hebben we behaald (100%);
- Maatregel 2c hebben we behaald (100%);
- Maatregel 2d hebben we niet volledig behaald (75%). De directie VGA heeft deze taakstelling in 2018 niet behaald. Deze directie maakt geen gebruikt van juridische ondersteuning vanuit de directie Juridische Zaken, maar huurt specialistische juridische kennis in.

Financiën
Financiële Dienstverlening behaalt de taakstelling. Maar voor de onvermijdelijke frictiekosten vanuit de reorganisatie hebben we bij de viermaandsrapportage een frictiebudget aangevraagd.
Door de reorganisatie moet de directie de salarislasten van boventallige medewerkers en bovenformatieven voor zijn rekening nemen. Deze kosten bedragen in 2018 € 2,2 miljoen. Voor deze kosten doen we een beroep op frictiekostenreserve.

Dienstverlening
De laatste rest van de taakstelling van € 0,2 miljoen is structureel ingeboekt (bij de stadsloketten). Daarmee hebben we de besparing behaald.

Stadsbank van lening
Ja.

Toezicht en handhaving
Met uitzondering van de Bboor hebben we de taakstelling behaald. Volgens de businesscase Bboor moeten we € 1,6 miljoen aan bruto- opbrengsten halen. Interne lasten voor invordering en lasten voor beroep en bezwaar van € 0,7 miljoen moeten we verrekenen met de bruto opbrengsten. Het aantal uitgeschreven boetes is lager dan de uitgangspunten in de businesscase. Bovendien blijkt een groot deel van de opgelegde boetes niet inbaar of invorderbaar. Het gaat hierbij om onder andere

boetes aan personen zonder vaste woon- of verblijfplaats of personen die in het buitenland wonen. In 2018 behaalden we € 0,6 miljoen niet. Deze afwijking hebben we verwerkt bij de Najaarsnota 2018.

Stadsdelen – uitgaven
Ja.

Stadsdelen – beleid
Ja.

SWOR
Nee, in 2018 hebben we de besparingsopgave niet volledig behaald. Dit hebben we in de Najaarsnota 2018 als afwijking meegenomen. Daardoor is er in het Jaarverslag 2018 geen afwijking ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.
Risico's en beheersmaatregelen

Communicatie
Niet van toepassing.

Juridische zaken
Niet van toepassing

Financiën
Niet van toepassing.

Dienstverlening
Niet van toepassing.

Stadsbank van lening
We verwachten op dit moment geen financieel afbreukrisico.

Toezicht en handhaving
Proces Bboor hebben we aangemeld als risicovol proces bij Team Bewust Verbeteren. Daarnaast is het proces BBOOR ambtelijk geëvalueerd en voeren we de aanbevelingen in. In 2019 beschrijven we het ketenproces onder regie van Team Bewust Verbeteren. Na de procesbeschrijving gaan we verder met het verbeteren van de keten.

Stadsdelen – uitgaven
Niet van toepassing.

Stadsdelen – beleid
Niet van toepassing.

SWOR
Een risico is dat de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte in het geding komt en de tevredenheid van de burgers afneemt.

Overige opmerkingen

Communicatie
Geen.

Juridische zaken
Geen.

Financiën
Geen.

Dienstverlening
Geen.

Stadsbank van lening
Geen.

Toezicht en handhaving
In de begroting zijn alleen de netto opbrengsten inzichtelijk. We hebben de kosten voor het innen, het invorderen en het behandelen van bezwaar en beroep niet apart begroot. Deze kosten verrekenen we met de opbrengsten.

Stadsdelen – uitgaven
Geen.

Stadsdelen – beleid
Geen.

SWOR
Geen.

Worden er frictiekosten gemaakt?

Communicatie
Niet van toepassing.

Juridische zaken
Niet van toepassing.

Financiën
Ja. Door de reorganisatie werden ongeveer 37 medewerkers boventallig en zijn er ongeveer 26 fte bovenformatieven. De salarislasten van deze medewerkers boeken we bij Financiële Dienstverlening. Daardoor behalen we de taakstelling niet. Deze kosten hebben we aangemerkt als frictiekosten die in aanmerking komen voor dekking uit de frictiekostenreserve. Deze kosten bedragen in 2018 € 2,2 miljoen.

Dienstverlening
Niet van toepassing.

Stadsbank van lening
Ja. In 2018 hebben we opnieuw frictiekosten voor de uitvloeiing van personeel (afgerond € 0,2 miljoen). Deze personele (frictie)kosten van boventallige medewerkers komen in aanmerking voor dekking uit de frictiekostenreserve.

Toezicht en handhaving
Niet van toepassing.

Stadsdelen – uitgaven
Niet van toepassing.

Stadsdelen – beleid
Niet van toepassing.

SWOR
Voor de opbouw van het nieuwe cluster Stadsbeheer zijn in 2018 € 0,1 miljoen frictiekosten gemaakt. Deze kosten zijn onder andere gemaakt voor het aanstellen van een kwartiermaker, een communicatie adviseur en management assistent.

2. Stedelijk Mobiliteitsfonds

In de Voorjaarsnota 2016 is er gekozen voor één Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF). Investeringen die ten laste komen van het SMF moeten voldoen aan de spelregels die zijn opgenomen in de verordening op het SMF. In deze verordening is geregeld dat parkeeropbrengsten die niet worden aangewend in het lopende jaar, doorschuiven naar het volgende jaar of vrijvallen binnen het fonds. In de Begroting 2019 en de Najaarsnota 2018 is het verdeelvoorstel voor het SMF geactualiseerd.

Structuur van het Stedelijk MobiliteitsFonds (SMF)

Het samenvoegen van de zeven stadsdeelfondsen met het Centraal Mobiliteitsfonds en daarna de financiële aanpassingen vanwege Slagvaardig werken in de openbare ruimte (SWOR), waren ingrijpende gebeurtenissen in het gehele financiële stelsel. Daarom is het tijdelijk parkeerfonds, voor alle gerespecteerde uitgaven die niet passen binnen de nieuwe kaders van het samengevoegde fonds, nog enige tijd noodzakelijk. Deze tijdelijke reserve bouwen we af zodra de ontvlechting van de stadsdeelmiddelen een feit is. Dit zal in 2019 gebeuren. Hiertoe heeft ook de raad via motie 989.16 opgeroepen.
Verder halen we eerst de structurele lasten van de netto parkeeropbrengsten af om daarna het restant toe te voegen aan de reserve van het Stedelijk Mobiliteitsfonds. We doen dit omdat het niet wenselijk is dat structurele uitgaven uit een reserve worden gedekt. Het fonds bestaat dus uit een reserve (tijdelijk twee reserves) en een afgeschermd deel in de exploitatie.

Exploitatiedeel Stedelijk Mobiliteitsfonds

In onderstaande tabel wordt het afgeschermde deel in de exploitatie voor het SMF gepresenteerd.

Tabel 1: Stedelijk Mobiliteitsfonds Exploitatie

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschil
Bruto Parkeeropbrengsten	215.500	219.371	3.871
Kosten t.b.v. inning, handhaving en parkeerexploitatie	49.082	44.059	-5.023
Netto parkeeropbrengsten	166.418	175.312	8.894
Structurele lasten	51.331	50.915	-416
Dotatie aan reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds	84.669	93.981	9.311
Dotatie aan reserve Tijdelijk Parkeerfonds	30.417	30.417	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**

Inkomsten en uitvoeringskosten

De omvang van het SMF wordt bepaald door de inkomsten van het straatparkeren, de kosten om deze te innen en de afdracht aan de algemene middelen. De inkomsten van het straatparkeren zijn in 2018 gestegen naar € 219,4 miljoen, waar € 215,5 miljoen was begroot. De opbrengsten waren in 2017 nog € 205,2 miljoen in het jaarverslag. De afwijking tussen begroting en realisatie komt vooral doordat bezoekers meer geneigd zijn te betalen (een hogere betalingsgraad), een verhoging van het tarief naheffingsaanslag parkeerbelasting en de toegenomen bezoekersaantallen.

De uitvoeringskosten bedroegen € 44,1 miljoen. Dat is € 5,0 miljoen lager dan begroot. De belangrijkste verklaring voor de lagere uitgaven zijn de lagere kapitaallasten. Dit komt door een verlaging van de rekenrente naar 1,3%. Mede hierdoor zijn de lasten voor SMF garages € 3,4 miljoen lager uitgekomen dan begroot. Ook was het exploitatiesaldo fietsparkeren € 1,4 miljoen lager dan begroot. Per saldo wordt hiermee de voeding voor het Stedelijk Mobiliteitsfonds (de netto parkeerinkomsten) € 8,9 miljoen hoger dan in de begroting was verwacht.

Structurele lasten

Sinds dit jaar bestaan de kosten voor de structurele lasten alleen nog uit activiteiten die geen einddatum hebben, zoals veren en de milieuzone. Dit is tegenstelling tot voorgaande jaren, waarin ook de kosten voor exploitatie, beheer en onderhoud van parkeervoorzieningen (voor fiets en auto) onderdeel uitmaakten van de structurele lasten. Al deze kosten maken nu onderdeel uit van de uitvoeringskosten, die we hierboven hebben toegelicht. Hieronder staat een overzicht van de structurele lasten.

Tabel 2: Structurele lasten

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschil
Afdrachten algemene dienst stadsdelen	24.693	24.693	0
Afdrachten algemene dienst stedelijk	24.531	24.531	0
Overige vaste lasten	2.107	1.691	416
Totaal	**51.331**	**50.915**	**416**

De kosten voor de structurele lasten milieuzone vallen in 2018 lager uit omdat ze nog onderdeel uitmaken van het programma Luchtkwaliteit, waarin activiteiten worden uitgevoerd die de luchtkwaliteit in Amsterdam verbeteren. De afdrachten aan de algemene middelen betreffen taakstellingen uit eerdere ombuigingsoperaties zoals 1 Stad 1 Opgave en Inzet op herstel.

De reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF)

Hieronder wordt het verloop van de reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds gepresenteerd.

Tabel 3: Stedelijk Mobiliteitsfonds Reserve

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018	Realisatie 2018
Beginstand	201.729	201.729
Vrijval (uit meerdere reserves)	32.490	33.557
Dotatie parkeerinkomsten	84.669	93.981
Onttrekking bestedingen:	132.472	96.056
- Gebiedsgericht	35.304	22.278
- Stedelijke programma's	97.168	73.780
Eindstand	**186.417**	**233.211**

In plaats van afgenomen, zoals was begroot, is de reserve juist gegroeid. Dit heeft de volgende oorzaken:

- De hogere netto parkeerinkomsten zijn gedoteerd aan de reserve;
- Er zijn lagere uitgaven dan geraamd.

Dit laatste effect heeft veruit de grootste impact. 73% van de geraamde uitgaven is ook daadwerkelijk gerealiseerd, in 2017 was dit 59% en in 2016 nog 54%. Er is dus een stijgende lijn als het gaat om de uitputting van de parkeeropbrengsten. De onderstaande tabel geeft de uitputting per organisatieonderdeel weer.

Tabel 4: Stedelijk Mobiliteitsfonds Reserve

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018	Realisatie 2018	Uitputting
Gebiedsgericht:			
Centrum	9.595	9.199	95,87%
Noord	667	667	100,00%
Oost	1.638	1.308	79,85%
Zuidoost	441	111	25,15%
Zuid	6.571	5.269	80,18%
West	12.661	5.044	39,84%
Nieuw West	3.730	680	18,24%
Stedelijke programma's:			
Verkeer & Openbare Ruimte	65.873	45.692	71,46%
Metro en Tram	5.701	10.372	181,93%
Ruimte en Duurzaamheid	22.731	14.504	63,81%
Zuidas	1.863	1.221	65,51%
Onderwijs Jeugd en Zorg	1.000	612	61,17%

Gebiedsgericht

Bij de stadsdelen blijkt dat deze zijn gewend aan de nieuwe systematiek van het fonds (begroten op basis van kasritmes in plaats van budgetten). De stadsdelen die laag scoren, zoals Zuidoost, West en Nieuw-West hebben enkele grote meerjarige projecten waarbij in de voorbereiding of uitvoering vertraging is ontstaan. Bij Zuidoost gaat het om de bloeiende stationsomgeving. In West zijn de verbetering aan het westerpark wel gestart maar nog niet allemaal uitgevoerd. En bij Bos en Lommersplantsoen en de omgeving van de Bellamystraat is vertraging opgetreden, terwijl de Da Costakade wel al ambtelijk gereed is, maar de uitvoering op straat nog moet starten. Stadsdeel Nieuw-West heeft projecten die in elkaar grijpen, doordat er in de omgeving van de Derkindstraat veel wordt gebouwd loopt dit project vertraging op. Deze vertraging heeft ook weer effect op het project aan de Tooropstraat. Daarnaast wordt er ook onderzocht wat de mogelijkheden op het vlak van aardgasvrij zijn. In Zuid komt de onderuitputting vooral door de Ring Oud Zuid waarbij het project vertraging heeft opgelopen door afhankelijkheden met de Rode Loper.

Stedelijke programma's

De meeste activiteiten die ten laste van het SMF komen worden uitgevoerd door de directie Verkeer en Openbare Ruimte. Het gaat om 90 activiteiten van beleidsontwikkeling, verkeerskundige onderzoeken, het verplaatsen de snorfiets naar de rijbaan en projecten als de Entree en de Nieuwezijde.

De onderuitputting bij de directie Verkeer en Openbare Ruimte wordt veroorzaakt door de optelling van veel positieve en negatieve afwijkingen ten opzichte van de begroting. De belangrijkste zijn:

- OV-knoop Sloterdijk, dit heeft te maken met een aanpassing van de scope omdat de gebiedsvisie is gewijzigd. Dit leidt tot een vertraging in de uitvoering van het project;
- Samen met NS en Prorail is besloten om de werkzaamheden aan station Amstel in een andere volgorde te doen. Dit zorgt ervoor dat de kosten voor onder meer de trap en de ontsluiting van de fietsenstalling niet dit jaar maar volgend jaar worden gemaakt;
- Het realiseren van autoluwe wijken met het programma Autoluw is later begonnen dan gepland;
- Het parkeerverwijssysteem in het centrum wordt vervangen. Dit is aanbesteed, maar de leveranciers kampten in 2018 met een productieprobleem waardoor de vervanging is uitgesteld;
- Bij de van Woustraat is aanvullend onderzoek gedaan naar het autoluw maken, dit leidt tot lagere uitgaven in 2018;

- De werkzaamheden vanuit de Investeringsagenda OV hangen vaak samen met andere werkzaamheden in de omgeving, waardoor we soms moeten afwijken van de planning in de uitvoering. Bij het project Waterfront op het stationseiland is aanvullend onderzoek gedaan vanwege de tunnelbuis van de Noord/Zuidlijn;
- Bij het project transferium touringcars en rondvaartboten buiten het centrum gaan we eerst verder met de ontwikkeling van de visie om daarna pas de steigers te bouwen;
- Bij het meerjarenprogramma fiets komt de onderuitputting vooral doordat de aanpassingen van de fietsenstallingmeer tijd in beslag nemen dan gedacht. Zoals bij de fietsenstalling van station Bijlmer;
- Het project plaatsen van geluidsschermen bij de Adelaarsweg heeft te kampen gehad met het faillissement van de aannemer;
- Voor het fysiek opheffen van vervallen bushaltes wordt aangesloten bij omgevingsprojecten, hierdoor loopt het programma achter op de planning.

Bij de stedelijke programma's zijn de middelen voor Ruimte en Duurzaamheid bedoeld voor twee thema's: de groengelden en de middelen voor Luchtkwaliteit. Van de groengelden is circa 58% van het budget uitgegeven. Voor het restant zijn verplichtingen aangegaan, wat de komende jaren tot uitgaven zal leiden. De lagere uitputting komt door vertraging in de uitvoering van projecten, doordat buurtparticipatie meer tijd kost dan gedacht.
Het programma Luchtkwaliteit bestaat voor een groot deel uit innovatieve maatregelen, zoals het invoeren van milieuzones. Het vooraf ramen van dergelijke unieke maatregelen in een boekjaar, die meerjarige voorbereidingen vergen, is een uitdaging. De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de aanbesteding van verkeersborden is mislukt en opnieuw moeten worden opgestart in 2019. Ook zijn reeds gegunde subsidies nog niet volledig verrekend met het SMF, vanwege nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van afrekening van verstrekte subsidies.

Bij het onderdeel Metro en Tram is er sprake van een overuitputting. Dit komt omdat in 2017 de kosten voor de Amstelveenseweg op de balans zijn geboekt en dit jaar zijn verrekend met het SMF. De meeste projecten lopen volgens planning, met uitzondering van het ophogen van de tramhaltes om deze beter toegankelijk te maken. Afgelopen jaar is gezocht naar een technische oplossing voor een haltehoogte die zowel toegankelijk is, als acceptabel voor de verschillende materieelsoorten (bus en tram). Inmiddels is de oplossing gevonden en wordt het programma uitgevoerd.

Bij Onderwijs, Jeugd en Zorg wordt het doelgroepenvervoer uitgevoerd. In 2018 is het programma grotendeels afgerond, enkele activiteiten lopen nog door in 2019 en daarvoor worden de overgebleven middelen ingezet.

De directie Zuidas heeft samen met het Ministerie van IenW gewerkt aan een landelijk programma, dit heeft geleid tot een andere aanbestedingsconstructie. Hierdoor heeft de aanbesteding vertraging opgelopen. Daarnaast is met het Rijk en de regio gewerkt aan de standaardisering voor mobility as a service, waardoor de uitgaven achter blijven bij de verwachting.

De reserve Tijdelijk Parkeerfonds (TPF)

In onderstaande tabel wordt het verloop van het TPF gepresenteerd.

Tabel 5: Reserve Tijdelijk Parkeerfonds

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018	Realisatie 2018
Beginstand	9.704	9.704
Dotatie parkeerinkomsten begroting	30.417	30.417
Onttrekking bestedingen:	40.121	32.994
- Gebiedsgericht	33.121	26.048
- Stedelijke programma's	7.000	6.946
Eindstand	**-**	**7.127**

Het uitputtingspercentage bij het TPF is met 82,2% hoger dan bij het SMF.

Tabel 6: Reserve Tijdelijk Parkeerfonds

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018	Realisatie 2018	Uitputting
Gebiedsgericht:			
Centrum	5.757,0	5.091,8	88,4%
Noord	129,0	129,0	100,0%
Oost	8.504,5	5.250,6	61,7%
Zuidoost	130,0	130,0	100,0%
Zuid	11.989,0	11.717,0	97,7%
West	6.612,0	3.729,5	56,4%
Nieuw-West	0,0	0,0	0,0%
Stedelijke programma's:			
Verkeer & Openbare Ruimte	1.600,0	704,7	44,0%
Wonen (Wijkaanpak)	5.400,0	6.241,6	115,6%

Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt is de uitputting van het TPF bij de stadsdelen in 2018 hoger dan in het Stedelijk Mobiliteitsfonds. De activiteiten die ten laste komen van dit fonds zijn vooral routinematig omdat het veelal onderhoud in de openbare ruimte betreft. De stadsdelen Oost en West hebben een lagere uitputting. Zij brengen behalve de routinematige activiteiten ook programma's ten laste van het fonds, zoals baggeren en groot onderhoud aan wijken en parken. Deze activiteiten zijn gestart maar door vertraging nog niet afgerond. Deze middelen schuiven dus door naar 2019.

De overbesteding bij de wijkaanpak is 115,6%. In de Voorjaarsnota 2016 is het budget voor Ontwikkelbuurten gekoppeld aan andere budgetten die worden ingezet voor het verbeteren van de openbare ruimte. Deze omschakeling betekent dat het budget nu voor andere projecten en werkzaamheden wordt gebruikt dan eerder was voorzien. De besteding van het budget aan projecten uit het Deltaplan Openbare Ruimte Amsterdam (DORA) en de Werkbrigade zorgen voor een hogere uitputting. Omdat er in 2019 nog middelen beschikbaar zijn voor DORA, vindt er een verrekening tussen 2018 en 2019 plaats. Door de reorganisatie vanwege Slagvaardig werken in de openbare ruimte zijn twee projecten naar de directie Verkeer & Openbare Ruimte overgegaan. De projecten Betondorp en Middenmeer lopen in de uitvoering nog vertraging op.

3. Voortgang aanbevelingen rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer (compleet)

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

In voorliggende bijlage van het Jaarverslag 2018 gaan wij in op de openstaande aanbevelingen zoals deze zijn opgenomen in het verslag van de rekeningencommissie bij het Jaarverslag 2017, waarbij zij aangeven dat deze aanbevelingen de oudere aanbevelingen vervangen, en de aanbevelingen van ACAM bij het Jaarverslag 2017 en eerder, wanneer deze nog niet zijn afgedaan. Uitwerking van de update en follow-up van de aanbevelingen is in de bijlage van het jaarverslag terug te vinden.

Het college heeft in zijn reactie op aanbeveling 7 – Verbeter de aansluiting tussen enerzijds de raad en anderzijds de rekeningencommissie, de gemeentelijke accountant ACAM en de Rekenkamer – van het eindrapport (2016) van de Enquêtecommissie naar de financiële functie van de gemeente Amsterdam, het volgende voorstel gedaan:

"Met ingang van de Najaarsnota 2015 zijn wij, conform eerdere toezegging aan de raad en in het bijzonder de rekeningencommissie, gestart met het aangeven van de voortgang op de aanbevelingen van de rekeningencommissie. Wij stellen voor het rapporteren over de voortgang op de aanbevelingen van de rekeningencommissie, ACAM en de Rekenkamer ten aanzien van de financiële functie in de najaarsnota en de jaarrekening op te nemen teneinde een balans te vinden tussen voortgang en rapportagelast. Wij stellen voor deze bij de Najaarsnota 2016 in te voeren met als vertrekpunt 2015."

Leeswijzer

In het Jaarverslag 2017 is per aanbeveling de collegereactie vermeld, inclusief de reactie op de aanbeveling uit eerdere begrotingsstukken en de laatste stand van zaken. In de Najaarsnota 2018 en voorliggende paragraaf behorende bij het Jaarverslag 2018 hebben we als integraal overzicht twee tabellen opgenomen met alle lopende aanbevelingen en de kerngegevens hierover. In tabel 1 zijn alle naar aanleiding van het Jaarverslag 2017 gemaakte aanbevelingen opgenomen. In tabel 2 zijn aanbevelingen van ACAM opgenomen die nog openstaan naar aanleiding van het Jaarverslag 2016. Sinds de Najaarsnota 2018 nemen wij enkel deze overzichtstabellen op in het boekwerk. Uitwerking van de update en follow-up van de aanbevelingen is in de aparte, gedigitaliseerde bijlage van het jaarverslag terug te vinden. Overlappende aanbevelingen, en daarmee ook de reactie(s) daarop, zijn voor zo ver mogelijk geclusterd. Deze werkwijze is in overeenstemming met ACAM tot stand gekomen. We werken continu aan het verder reduceren van de tekstomvang. Dit verhoogt het leesgemak en met uitname van deze tekst komen wij tegemoet aan één van de aanbevelingen van de rekeningencommissie om het boekwerk compacter en toegankelijker te maken.

Aanbevelingen rekeningencommissie en ACAM bij het Jaarverslag 2016 en 2017

De rekeningencommissie en ACAM deden in hun verslagen bij het Jaarverslag 2016 en 2017 aanbevelingen aan de gemeenteraad om het financieel beheer te verbeteren. Het college heeft in de raadsvoordrachten bij het Jaarverslag 2017 op deze aanbevelingen gereageerd. Conform de afspraak met de raad nemen we in voorliggende bijlage van het jaarverslag een stand van zaken op. Voor enkele aanbevelingen van de rekeningencommissie en ACAM geldt dat deze inmiddels als afgedaan worden beschouwd. In die gevallen zullen wij dat aangeven. In het Generaal Verslag van ACAM zijn daarnaast opmerkingen / aandachtspunten opgenomen die niet direct tot een

aanbeveling en actie hebben geleid. Deze opmerkingen / aandachtspunten worden in voorliggende rapportage niet verder behandeld.

Niet afgedane aanbevelingen van de rekeningencommissie bij het Jaarverslag 2016
De rekeningencommissie gaf in haar verslag bij het Jaarverslag 2017 aan dat de nieuwe aanbevelingen de oude aanbevelingen, die nog niet waren afgedaan, vervangen. Wij behandelen de aanbevelingen naar aanleiding van Jaarverslag 2016 dan ook niet meer in dit hoofdstuk.

Aanbevelingen Rekenkamer
In de afgelopen periode zijn er geen rapporten verschenen van de Rekenkamer waarvan we de aanbevelingen kunnen betrekken bij de P&C producten.

Nummering aanbevelingen
Nummering van de aanbevelingen zoals gegeven bij de Najaarsnota 2018 blijft gehandhaafd. Hierdoor zijn eerdere updates over de aanbevelingen gemakkelijker terug te vinden. Door het afgedaan zijn van een aantal aanbevelingen ontbreken er dus nummers in het overzicht.

Tot slot

Van een aantal aanbevelingen stelt het college aan de raad voor deze als afgedaan te beschouwen. Dit laat onverlet dat de actiepunten die voortvloeien uit die aanbevelingen onverminderde aandacht krijgen van het college en het ambtelijk apparaat. Het college gaat ervan uit dat voorstellen tot het afdoen van aanbevelingen akkoord zijn, tenzij de raad actief aangeeft het hier niet mee eens te zijn. Ten aanzien van de overige aanbevelingen rapporteert het college dan wel bij de Najaarsnota 2019, dan wel separaat aan de raad over de voortgang.

TABEL 1 - Samenvatting opvolging aanbevelingen ACAM & rekeningencommissie Jaarverslag 2017

Nr.	Thema	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Gremium Verslag
1	Inkoop	Groot Wassink	**Rechtmatig inkopen en aanbesteden en interne audit** **Follow-up NJN18:** De wethouder Inkoop heeft het college per brief (d.d. 4 juli 2018) geïnformeerd over de voortgang van de genomen acties. Daarnaast is een tussentijdse analyse van de rechtmatigheid uitgevoerd. Over de resultaten hiervan wordt de raad in november 2018 middels een brief geïnformeerd. ***Update JV2018:*** Het college heeft opdracht gegeven voor een bestuursopdracht inkoop. Inmiddels is een verandermanager aangesteld om met verbetermaatregelen te komen. Gelet op de urgentie van dit onderwerp kiest het college er voor in 2019 de raadsleden periodiek en direct te informeren oftewel de voortgang van de bestuursopdracht niet enkel onderdeel te laten zijn van de P&C cyclus. Het college stelt de raad daarom voor om de opvolging van de aanbeveling via deze paragraaf te beëindigen.	Rekeningen-commissie p.2.1, blz.4 ACAM p.4.1.2, blz.18, p.3.2, blz.19
2	Financiën	Kock	**Inhoudelijke kwaliteit, leesbaarheid en toegankelijkheid jaarverslag** ***Follow-up NJN18:*** Zoals bij het Jaarverslag 2017 toegezegd, doen we in de raadsvoordracht van de Najaarsnota 2018 een eerste voorstel om bepaalde onderdelen van het Jaarverslag 2018 in te korten. Wat betreft de toelichtingen op de begrotingsafwijkingen vragen we meer aandacht aan de ambtelijke organisatie om heldere uitleg bij begrotingsafwijkingen te geven. ***Update JV2018:*** Het voorstel tot het inkorten van het jaarverslag is uitgevoerd. Daarnaast constateert het college dat de kwaliteit van de toelichtingen op de begrotingsafwijkingen wederom beter zijn dan vorig jaar. Dit laat onverlet dat we met de eerder genoemde maatregelen ons continu inzetten om de kwaliteit van de toelichtingen verder te verbeteren. Het college stelt met deze update de raad voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.	Rekeningen-commissie p.2.2, blz.5 ACAM p.3.3.1, blz.9

Nr.	Thema	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Gremium Verslag
3	Diversen	College	**Beheersing - verantwoordelijkheid en eigenaarschap bij ketenprocessen** ***Follow-up NJN18:*** In navolging van de al opgeleverde budgethoudersregeling, wordt het project GAAF in 2020 afgerond. Andere processen zijn in uitvoering of afrondende fase. Bij het Jaarverslag 2018 geeft het college een nieuwe update over de stand van zaken. ***Update JV2018:*** In het najaar heeft in het kader van het project GAAF de oplevering plaatsgevonden van het ketenproces reserves en voorzieningen. Onderhanden zijn de processen rond projectadministratie en interne verrekeningen. Verder zullen in het kader van het project GAAF een zestal nieuwe ketenprocessen worden ontwikkeld, waaronder die rond incasso en processen rondom het leningenverkeer. Het project GAAF loopt door in 2020 en doet precies wat de rekeningencommissie voor ogen staat. Het college stelt derhalve voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.	Rekeningen-commissie p.2.3, blz.6 (Kaders) ACAM p.3.3.3, blz.15 (afval) p.4.7, blz.26-27 (subsidies) p.4.10, blz.29-30 (parkeren) p.3.3.3, blz.14 (vergunningen)
4	Financiën	Kock	**Maandafsluitingen administratie** ***Follow-up NJN18:*** Om tegemoet te komen aan de aanbeveling is een tussentijdse financiële analyse van afwijkingen ten opzichte van de begroting en een toelichting op de mutaties in de balans, inclusief reserves en voorzieningen, opgenomen in het 2e kwartaalafsluiting-rapport. Door een harde afsluiting in combinatie met de goede analyse van afwijkingen in het kader van de exploitatie en balans, kan door de organisatie immers beter worden gestuurd op de inzet van middelen. Bij het Jaarverslag 2018 geven we een update. ***Update JV2018:*** De analyse van de afwijkingen ten opzichte van de begroting en de toelichting op de balansmutaties (inclusief reserves en voorzieningen) is in 2018 bij de derde kwartaalafsluiting verbeterd ten opzichte van het tweede kwartaal. Om het proces kwartaalafsluitingen beter te laten verlopen, is een kernteam kwartaalafsluiting ingesteld. Ter voorbereiding op de derde kwartaalafsluiting is een intranetpagina ingericht. Verder is bij het derde kwartaal een circulaire verspreid naar alle betrokkenen en zijn kick-off-bijeenkomsten gehouden. We voeren verschillende acties uit om de kwaliteit van de kwartaalafsluitingen (continu) te verbeteren.	Rekeningen-commissie p.3.1, blz. 10
5	Financiën Grond	Kock & Van Doorninck	**Kaderstelling materiële vaste activa** ***Follow-up NJN18:*** Het college acht de kaderstelling voor investeringen in de openbare ruimte voldoende en neemt voor om in het Jaarverslag 2018 enkel extra aandacht aan investeringsprojecten te geven waarbij de inzet van eigen middelen (reserves) en rol speelt. De beleidsnota Grondbeleid wordt dit jaar voltooid en aan de raad voorgelegd. ***Update JV2018:*** De Nota financiële verantwoording grondexploitaties en erfpacht (zoals die in de financiële verordening is aangehaald als nota Grondbeleid) is op 16 januari 2019 behandeld in de commissie RO en op 23 januari in de raad. Met het verschijnen van deze nota, die een terugwerkende kracht heeft voor 2018 en waarmee al rekening wordt gehouden bij het Jaarverslag 2018, stelt het college de raad voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.	Rekeningen-commissie p.2.4, blz. 8 ACAM p.4.3, blz. 20 p.3.3.2, blz.10
7	Financiën	Kock	**Overhead in lijn met BBV** ***Follow-up NJN18:*** In overleg met de directies die hiermee werken en ACAM zoeken we naar een werkbare oplossing voor de organisatie, die past binnen de BBV-voorschriften. ***Update JV2018:*** Het college stelt dat de verantwoording van het overzicht overhead in het Jaarverslag 2018 nu beter in lijn is met de BBV. De aangepaste methode om ook de uurtarieven in lijn te brengen met de intentie van doorbelasten van overhead is geïmplementeerd na voorafgaande afstemming met ACAM. Het college stelt met deze update de raad daarom voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.	ACAM p.3.3.2, blz.13
10	Financiën	Kock	**Marktgelden en marktvisie** ***Follow-up NJN18:*** Per september 2018 start het college met het project kwaliteitsborging om de visie en kwaliteit van het marktbureau te staven. Streven is om het project eind maart 2019 af te ronden. ***Update JV2018:*** De aanbevelingen van ACAM hebben we verwerkt in het interne controleplan van het Marktbureau. Dit controleplan is, als onderdeel van het project Kwaliteitsborging, in april 2019 vastgesteld en geïmplementeerd. ACAM constateerde eind 2018 tijdens de controle dat het Marktbureau verbeteracties heeft genomen voor het beheersen van het risico op integriteitsschendingen. Hiermee stelt het college de raad voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.	ACAM p.4.9, blz.28

Nr.	Thema	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Gremium Verslag
14	Zorg	Kukenheim	**Financieringsvorm specialistische jeugdhulp** ***Follow-up NJN18:*** Jeugdhulp doet mee in de pilot Anders verantwoorden in het Sociaal Domein, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De uitkomsten van deze pilot worden in het najaar van 2018 bekend. ***Update JV2018:*** Gezien het feit dat in 2018 afgerekend wordt op werkelijke kosten is het format dat aanbieders invullen aangepast. De productieverantwoording is één van de elementen die leiden tot het aantonen van de geleverde prestaties. In 2018 zijn voorbereidingen getroffen; met juristen zijn de grondslagen waarom we outcome verzamelen uitgewerkt en we voldoen aan alle eisen en wensen van de AVG. Dit is afgestemd met jeugdhulpaanbieders. In 2019 gaan de regiogemeenten met de aanbieders in gesprek over de cijfers die over 2018 en 2019 zijn verzameld.	ACAM p.4.6, blz.25
15	ICT Financiën	Meliani & Kock	**ICT en Beheerprocessen (o.a. AFS)** ***Follow-up NJN18:*** Implementatie van (ICT) beheerskaders eindigt eind 2018, een implementatieplan AVG is van kracht en vaststelling van het kader gegevensbescherming verloopt volgens planning. De voortgang op deze aanbeveling wordt geactualiseerd bij het Jaarverslag 2018. ***Update JV2018:*** In de Najaarsnota 2018 hebben we gerapporteerd dat de processen ten aanzien van de wijzigingsbeheer en toegangsbeheer zijn vastgelegd en worden geïmplementeerd. De implementatie hebben we grotendeels afgerond. Over de kwaliteit van de uitvoering van de ICT-beheerprocessen (inclusief AFS) heeft het college de raad op 22 mei 2018 al schriftelijk op de hoogte gesteld van afronding van de genomen acties. Met de bovenstaande updates stelt het college de raad voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.	Rekeningen-commissie p.2.6, blz. 9 ACAM P5.1., blz. 34 p.5.2, blz.35

TABEL 2. Samenvatting opvolging aanbevelingen ACAM Jaarverslag 2016 (opgenomen in Jaarverslag 2017)

Nr.	Thema	Portefeuillehouder	Aanbeveling	Gremium Verslag
12	Financiën	Kock	**Een verbeterde afstemming van de verbijzonderde interne controle met de accountantscontrole staat op de agenda** ***Follow-up JV17:*** In het voorjaar van 2018 rapporteert Wethouder Financiën separaat over de voortgang van de AO/IC plannen. ***Follow-up NJN18:*** Het college heeft de raad niet in het voorjaar 2018 kunnen informeren over de stand van zaken rondom de AO/IC plannen. Parallel aan de Najaarsnota 2018, zal de Wethouder Financiën middels een separate brief de raad over de voortgang van de AO/IC plannen van de stadsdelen informeren. ***Follow-up JV18:*** De wethouder Financiën heeft de raad op 20 november 2018 middels een brief geïnformeerd over het feit dat de stadsdelen nu ook beschikken over een actueel AO/IC jaarplan. Tussen afdeling Interne Audit en ACAM vinden maandelijks overleggen plaats om de samenwerking te intensiveren. In deze overleggen worden de werkzaamheden van beide organisatiedelen op elkaar afgestemd, besproken waar de risico's in de stad zijn en wat de ontwikkelingen zijn in de stad en op het vakgebied. Ook wordt tijdens dit overleg de planning en voortgang van de audits besproken. Het college stelt de raad voor om hiermee deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.	ACAM

1. Rechtmatig inkopen en aanbesteden

Rekeningencommissie en ACAM
Portefeuillehouder: Groot Wassink

Rekeningencommissie

De commissie gaat in op de verbeteringen die afgelopen jaar zijn doorgevoerd in de inkooporganisatie. Daarnaast constateert de commissie uit intern onderzoek naar de rechtmatigheid van de inkopen, dat bevindingen naar voren zijn gekomen ten aanzien van het niet voldoen aan aanbestedingswetgeving. Deze bevindingen hebben mede geleid tot een verklaring van de accountant met een beperking voor rechtmatigheid. De commissie dringt aan op spoed bij het doorvoeren van de voorgestelde verbetermaatregelen.

De rekeningencommissie beveelt aan om:

- De verbetermaatregelen ten behoeve van rechtmatig inkopen en aanbesteden (centraal contractenregister, koppeling AFS, spendanalyses) te intensiveren;
- Interne Audit vòòr de najaarsnota de invoering en toepassing van de verbetermaatregelen te laten onderzoeken.

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

Het college constateert dat een aantal contracten, dat in 2017 zorgde voor onrechtmatige inkoopuitgaven, nog doorloopt in het jaar 2018. De wethouder Financiën heeft in zijn gesprek met de rekeningencommissie aangegeven dat op voorhand deze contracten in 2018 ook onrechtmatig zijn en een impact hebben op boekjaar 2018. Een aantal contracten is inmiddels aanbesteed en zijn vanaf het ingangsmoment van het nieuwe contract niet meer onrechtmatig. Er volgt een analyse over de rechtmatigheid van inkopen en aanbestedingen van het eerste half jaar 2018. De wethouder Inkoop zal na het zomerreces de raad informeren over de uitkomsten van deze tussentijdse analyse.

Het college meldt dat de genoemde verbetermaatregelen in gang zijn gezet. Er is één gemeentelijk contractbeheerssysteem in gebruik genomen (TopDesk C) dat door de Lead Buyers wordt gevuld. Ook de koppeling in AFS tussen uitgaven en contracten is mogelijk geworden via een verplicht invulveld 'inkoopcontractcode'. Daarnaast zijn er via AMI spendrappportages (breed) beschikbaar gekomen binnen de organisatie. Het college zal erop toezien dat deze middelen ook daadwerkelijk geïmplementeerd en toegepast worden.

Het college deelt de mening dat het verstandig is om de afdeling Interne Audit de invoering en toepassing van de verbetermaatregelen in samenwerking met Concern Inkoop te laten onderzoeken en heeft de gemeentesecretaris verzocht deze actie in gang te zetten. Het college streeft ernaar dit onderzoek in de tweede helft van 2018 af te ronden.

Verder legt het college zich toe op verdere standaardisatie van processen, monitorings-, vastleggingstools en opleidingen. Daarnaast is het college gestart met het inrichten van een Risk Control Matrix (RCM) voor de gemeente als geheel. Het resultaat moet zijn dat inzicht wordt verkregen per directie in de opzet, bestaan en werking van haar risicovolle bedrijfsprocessen. Hierdoor ontstaat transparantie en inzicht in de mate van beheersing van de risico's en kunnen verbeteringen worden doorgevoerd.

Stand van zaken Najaarsnota 2018

De wethouder Inkoop heeft per brief d.d. 4 juli jl. geïnformeerd dat in 2018 is ingezet op een (juiste) vulling van het centraal contractenregister. Daarnaast zet het college in op een zorgvuldig en intern breed gedragen proces met als doel een stadsbrede oplossing voor een contractmanagementsysteem. Hiertoe worden mogelijkheden, gewenste functionaliteit, zoals een koppeling met de financiële administratie en kosten in het laatste kwartaal van 2018 in beeld gebracht. De koppeling met AFS is inmiddels gerealiseerd.

Daarnaast zijn diverse financieel systeemtechnische en procesmatige (bijvoorbeeld verplichte contractcode, spendrapporten) maatregelen doorgevoerd om de informatievoorziening te verbeteren. Een tussentijdse analyse van de rechtmatigheid is uitgevoerd. Over de resultaten hiervan wordt de raad in november middels een brief geïnformeerd.

De afronding van de auditbevindingen over de invoering en toepassing van de verbetermaatregelen door de afdeling Interne Audit is gepland in november 2018.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

In 2018 heeft het accent gelegen op een samenhangend pakket van maatregelen om de geconstateerde onrechtmatigheden terug te dringen. Een tussentijdse analyse van de rechtmatigheid is uitgevoerd. Over de resultaten hiervan bent u op 30 oktober 2018 via een brief geïnformeerd. Ultimo 2018 werden de resultaten bekend van het onderzoek naar inkoop uitgevoerd door de afdeling Interne Audit. Op basis van dit onderzoek blijkt dat de verbetermaatregelen nog onvoldoende resultaat hebben opgeleverd. Hierover bent u via een brief d.d. 29 november 2018 geïnformeerd. Dit baart het college grote zorgen. Voor een stad als Amsterdam is dit absoluut een onwenselijke situatie.

Het college heeft opdracht gegeven voor een bestuursopdracht inkoop om er voor te zorgen dat Amsterdam in control komt op het inkoopproces en daarmee rechtmatig en doelmatig inkoopt. Inmiddels is een verandermanager aangesteld om met verbetermaatregelen te komen.

De bestuursopdracht valt uiteen in twee sturingslijnen:

1. Onderneem op korte termijn (1e kwartaal 2019) gerichte actie om de beheersing verder op orde te brengen en de rechtmatigheid te verbeteren;
2. Beoordeel opzet en werking van het huidige inkoopstelsel en doe voorstellen voor verbetering.

Gelet op de urgentie van dit onderwerp kiest het college er voor in 2019 de raadsleden periodiek en direct te informeren oftewel de voortgang van de bestuursopdracht niet enkel onderdeel te laten zijn van de P&C cyclus.
Het college stelt de raad daarom voor om de opvolging van de aanbeveling via deze paragraaf te beëindigen.

2. Toegankelijkheid jaarrekening (jaarverslag)

Rekeningencommissie en ACAM
Portefeuillehouder: Kock

Het jaarverslag is een omvangrijk boekwerk. Er staat veel nuttige, verplichte en onverplichte informatie in. Vergeleken met het vorige jaarverslag zijn toelichtende teksten verder verbeterd. De veelheid aan informatie werkt echter belemmerend voor het zicht op de kernpunten van de verantwoording. Eén van de suggesties die het college heeft gedaan om de kwaliteit en leesbaarheid te vergroten is om voor deze raadsperiode bij de programma's een meer samenhangend verhaal te presenteren door een duidelijker koppeling te maken tussen programmadoelen en de financiële middelen die daarvoor worden ingezet. De commissie onderschrijft deze voorgestelde verbetering. Daarnaast is het van belang dat onjuistheden in de begroting zoveel mogelijk voor het einde van het jaar worden gecorrigeerd, ook nog na de najaarsnota. Dan is het ook niet meer nodig om in de jaarrekening budgetneutrale afwijkingen toe te lichten (overschrijding op programmaonderdeel A, weg te strepen tegen onderschrijding op programmaonderdeel B), dergelijke toelichtingen komt de commissie nu te veel tegen en deze verminderen de leesbaarheid. Het zou daarnaast helpen als verplichte paragrafen worden ingekort en onverplichte detailinformatie in een aparte bijlage wordt gepresenteerd zodat een handzamer boekwerk ontstaat. Ook de voortgang van de aanbevelingen van rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer (Jaarverslag 2017 H 5.7) zou in een compactere tabelvorm in het jaarverslag kunnen

worden opgenomen. Tijdens het onderzoek van de commissie kunnen dan, op verzoek van de commissie, nog enkele onderwerpen nader worden toegelicht.

De rekeningencommissie beveelt aan om:
- Koppeling tussen programmadoelen en financiële middelen door te voeren vanaf de begroting 2019;
- Budgetneutrale afwijkingen te verminderen door onjuistheden in de begroting (ook na de najaarsnota) te corrigeren;
- Verplichte paragrafen in te korten en onverplichte detailinformatie op te nemen in een afzonderlijke bijlage;
- Voortgang van aanbevelingen in tabelvorm weer te geven en enkele onderdelen bij de commissie nader toe te lichten.
- Deze verbeteringen te realiseren in de begroting 2019 respectievelijk de jaarrekening 2018.

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

Het college heeft het afgelopen jaar inderdaad een verbeterslag gemaakt op de toelichtende teksten door te investeren in de kwaliteit en leesbaarheid van het jaarverslag. In 2017 zijn in samenwerking met communicatie schrijftrainingen georganiseerd om de kwaliteit en leesbaarheid van de teksten te verbeteren. Daarnaast hebben betere instructies en een duidelijkere structuur geholpen om de teksten meer consistent te maken.

Het college streeft ernaar om de koppeling tussen programmadoelen en de financiële middelen door te voeren. Het coalitieakkoord moet nog worden vertaald in doelstellingen, en het koppelen van middelen aan deze doelstellingen is een complexere operatie. Hier wordt de raad later over geïnformeerd. Het college streeft ernaar om de budgetten zoveel mogelijk in de juiste programmaonderdelen te begroten zodat het aantal budgettair neutrale afwijkingen daalt. De aandacht gaat vooral uit naar het reduceren van onjuist begrote overheadlasten. Ook wordt gestimuleerd om zoveel mogelijk budgettair neutrale begrotingsmutaties bij de P&C producten door te voeren. Wat betreft het overhevelen van incidentele middelen zorgt de vastgestelde systematiek ervoor dat budgettair neutrale afwijkingen niet te voorkomen zijn. Immers, deze niet benutte incidentele middelen in programma's worden via een centrale reserve overgeheveld naar een volgend boekjaar.

Het college ziet mogelijkheden om de omvang van het jaarverslag te reduceren, immers niet alle onderdelen van het jaarverslag zijn verplicht. In afstemming met de raad kunnen hier keuzes in gemaakt worden. We zullen in aanloop naar het komend jaarverslag inzichtelijk maken welke onderdelen verplicht zijn en eventueel een voorstel doen voor het verkorten van het jaarverslag. De voortgang van aanbevelingen in tabelvorm wordt al sinds de Najaarsnota 2017 opgenomen in het boekwerk. Dit overzicht is ook opgenomen in het Jaarverslag 2017. We zullen onderzoeken of dit compacter kan worden weergegeven.

Het college onderschrijft dat de kwaliteit op begrotingsafwijkingen op een aantal onderdelen beter kan. Over het geheel zijn de toelichtingen op begrotingsafwijkingen verbeterd ten opzichte van het vorige jaarverslag, maar voor enkele toelichtingen is het gewenste niveau nog niet bereikt. De kwaliteit van de toelichtingen op begrotingsafwijkingen zal het komend jaar wederom aandacht krijgen.

Stand van zaken Najaarsnota 2018

Momenteel doen we onderzoek naar de verplichte onderdelen die we kunnen inkorten en onverplichte onderdelen die we naast het boekwerk digitaal kunnen publiceren. Deze paragraaf (voortgang aanbevelingen) is een voorbeeld van het laatste. Hiermee voldoen we ook aan de aanbeveling van de rekeningencommissie om in het boekwerk in tabelvorm de voortgang van de aanbevelingen weer te geven. Zoals bij het Jaarverslag 2017 toegezegd, zullen we in de raadsvoordracht van de Najaarsnota 2018 een eerste voorstel doen om bepaalde onderdelen van het Jaarverslag 2018 in te korten of in een digitale bijlage te publiceren.

Wat betreft de toelichtingen op de begrotingsafwijkingen zullen we de ingezette maatregelen voortzetten en meer aandacht vragen aan de ambtelijke organisatie om heldere uitleg bij begrotingsafwijkingen te geven.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

Zoals eerder aangekondigd heeft het college bij de raadsbehandeling van de Najaarsnota 2018 een voorstel tot het inkorten van het Jaarverslag 2018 aangeboden. Om dit voorstel samen met de rekeningencommissie en ACAM in de commissie FEZ te bespreken heeft de raad toen besloten om de behandeling hiervan uit te stellen. Tijdens de commissie FEZ van 13 december 2018 hebben de commissieleden na bespreking van het voorstel aangegeven zich in het voorstel te kunnen vinden. In het Jaarverslag 2018 wat voor u ligt, zijn de acties uit dit voorstel doorgevoerd. Zo zijn de programmabladen en verplichte paragraven waar mogelijk ingekort en zijn de onverplichte paragraven in een afzonderlijke bijlage opgenomen. Uiteraard letten we erop dat dit niet leidt tot informatieverlies. Dit in lijn met de aanbeveling van de rekeningencommissie.

Het college constateert daarnaast dat de kwaliteit van de toelichtingen op de begrotingsafwijkingen wederom beter zijn dan vorig jaar. Dit laat onverlet dat we met de eerder genoemde maatregelen ons continu inzetten om de kwaliteit van de toelichtingen verder te verbeteren en hoog te houden.

Het college stelt met deze update de raad voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.

3. Beheersing - verantwoordelijkheid en eigenaarschap bij ketenprocessen

Rekeningencommissie en ACAM
Portefeuillehouder: college

De commissie signaleert dat waar het in het financieel beheer stroef verloopt of waar aanbevelingen voor verbetering kunnen worden gedaan dit vaak te maken heeft met de (onduidelijkheid over) de verdeling van verantwoordelijkheden. In ketenprocessen, bijvoorbeeld de verstrekking van omgevingsvergunningen, zijn de partners in de keten allen verantwoordelijk voor een deel van het proces en afhankelijk van elkaar voor informatie. De vraag ligt dan voor welke eisen de ketenpartners aan elkaar mogen stellen ten aanzien van de betrouwbaarheid van die informatie. Het komt ook in veel processen voor dat lijn en bedrijfsvoering bij elkaar komen: het inkoopproces wordt ondersteund door de lead buyers, maar de lijn is uiteindelijk verantwoordelijk voor de inkoopbeslissing. Een ander voorbeeld is het personele proces, dat deels wordt uitgevoerd door bedrijfsvoering, en waar de input bij de lijn vandaan komt. Ook het subsidieproces is hier een voorbeeld van: de uitvoering wordt ondersteund door het subsidiebureau en de inhoudelijke behandeling vindt plaats bij de lijnafdeling. Ook in deze processen is de verantwoordelijkheidsverdeling in theorie wel duidelijk (de lijn is eindverantwoordelijk) maar het is de vraag of dit in de praktijk zo wordt ervaren en ook voor eenieder duidelijk is welke consequenties dit met zich meebrengt. Kan een lijnbudgethouder afwijken van een advies van een lead buyer? Is het voor de leidinggevende in de lijn duidelijk welke controles dienen te worden uitgevoerd alvorens aanvragen in te voeren in het personele proces? Kan een subsidie-behandelaar afwijken van het toetsingskader voor subsidies?
Dergelijke onduidelijkheid ten aanzien van verantwoordelijkheden en wat die verantwoordelijkheid met zich meebrengt is volgens de commissie een belangrijke oorzaak voor een aantal van de problemen die uit dit onderzoek naar de jaarrekening naar voren zijn gekomen. De commissie ziet het als een kaderstellende taak voor Control om hier nadere uitgangspunten voor te formuleren en daarbij ook ‘zachte maatregelen’ als meer samenwerking en vergroten van begrip voor elkaars positie in te passen.

De rekeningencommissie beveelt aan om:

- Uitgangspunten te formuleren rondom eigenaarschap bij ketenprocessen en andere relevante processen waar zowel lijn als staf/bedrijfsvoering een rol in hebben;
- In de najaarsnota verslag te doen over de uitwerking hiervan.

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

Het project Gemeente Amsterdam Accounting Framework (GAAF) gaat over het opzetten van financiële ketenprocessen en de samenwerking daarin voor een groot aantal onderwerpen zoals voorzieningen of reserves, het budgethouderschap en erfpacht. Met de betrokken organisatie eenheden wordt per onderwerp bekeken hoe de processen moeten lopen, wat er al is en wat er nog nodig is om het complete ketenproces rond te krijgen. Zo een ketenproces behandelt altijd:

- de rol en betrokkenheid van het primair proces, centrale organisaties als DMC, het bestuur;
- wie verantwoordelijk is voor wat en de beheersingsmaatregelen die daarbij horen en;
- de administratieve vastlegging in AFS.

Momenteel zijn onder de GAAF paraplu de processen projectadministratie, reserves, voorzieningen en investeringsvoorstellen onderhanden. Het ketenproces budgethoudersregeling is al opgeleverd. Het college zal hier nader verslag over doen bij de najaarsnota.

Vergunningen/Dienstverlening:
Een belangrijk knelpunt in dit verband is de gebrekkige aansluiting van het systeem waarin de vergunningaanvragen worden verwerkt en gefactureerd met het financieel systeem van de gemeente (AFS). In het kader van het verbeterprogramma is hier een project ingericht om deze aansluiting goed te maken. Daarnaast zullen we de interne beheersmaatregelen aanscherpen om te komen tot een strakkere beheersing van het proces van vergunningaanvragen. Tevens zijn we voornemens om de legesverordening aan te passen om zodoende de verordening enerzijds en de wijze van afhandeling anderzijds weer met elkaar in overeenstemming te brengen. In samenhang met de actualisatie van het vergunningenproces zullen in 2018 verbeteringen in de stuur- en verantwoordingsinformatie uit het vergunningensysteem worden doorgevoerd ten einde de rechtmatigheid en volledigheid van de inkomstenstroom vergunningen te borgen.

Subsidies:
Naar aanleiding van de uitkomsten van de audit op de toepassing van het toetsingskader wordt door de subsidiepartners in de keten vóór de zomer een gezamenlijk plan van aanpak opgesteld. Dit zal voorgelegd worden aan het GMT. In het plan van aanpak zal aangegeven worden welke toetsingsvragen wanneer van toepassing zijn en waarom. Daarnaast wordt per toetsingsvraag inzichtelijk gemaakt wie verantwoordelijk is en waar en op welke wijze de toetsingsvraag in het proces en/of systeem geborgd moet worden. De technische uitwerking van dit plan moet in het Subsidiebeheersysteem gerealiseerd zijn voordat de (periodieke) subsidieverleningen 2019 plaatsvinden. Verder zal de uitvoering van het plan van aanpak worden opgenomen in het programma Lerend Veranderen. Het Subsidiebureau zal zowel intern als extern aandacht vragen voor de indieningstermijn van 1 oktober die in de ASA is vastgelegd. Intern zullen de bij het subsidieproces betrokken medewerkers worden geïnformeerd via de subsidie nieuwsbrief. Hieraan zal ook aandacht worden geschonken in het opleidingstraject Lerend Veranderen.

Afval:
Het college kan zich vinden in de constateringen van ACAM en zal de genoemde verbeteracties voortzetten en verankeren.

Ketenproces Inkoop:
zie aanbeveling 1

Ketenproces ICT:
zie aanbeveling 15

Stand van zaken Najaarsnota 2018

Financieel GAAF - (Portefeuillehouder Kock): Het ketenproces budgethoudersregeling is al opgeleverd, de oplevering van de andere onderdelen vindt plaats in oktober 2018. Daarna wordt de thematische behandeling in de rest van 2018 en 2019 voortgezet. Gegeven de omvang van het aantal thema's dat nog behandeld moet worden (de initiële werkvoorraad is meer dan 40 thema's) is de verwachting dat het project pas in 2020 afgerond wordt.

Vergunningen/Dienstverlening - (Portefeuillehouder Meliani):
De genoemde actualisatie van het vergunningsproces is door het college in gang gezet. Daarnaast is geïnventariseerd welke opties er zijn met betrekking tot het aanpassen van de legesverordening om de legesverordening en de nu bestaande afhandelwijze in overeenstemming te brengen. Uitgangspunt is daarbij een zo groot mogelijke klantvriendelijkheid richting de burger of ondernemer, dit uiteraard binnen de kaders van rechtmatigheid en rechtsgelijkheid. Deze actie is lopende en het college stelt u bij het Jaarverslag 2018 op de hoogte van de voortgang.

Subsidies - (Portefeuillehouder Groot Wassink):
Naar aanleiding van de uitkomsten van de audit op de toepassing van het toetsingskader is door de subsidiepartners in de keten gewerkt aan het plan van aanpak. Het plan van aanpak, dat in concept gereed is, wordt meegenomen in het stedelijk verbeterprogramma dat onder andere is ingericht om het Subsidiebeheersysteem te vervangen door een Subsidie Management Systeem. Het Subsidie Management Systeem zal onder andere ook mogelijkheden bieden voor systeemtechnische signalering. Waar mogelijk zullen de toetsvragen nu al worden meegenomen bij de herziening van de inrichting van het huidige Subsidiebeheersysteem. Dit zal in het najaar van 2018 zijn beslag krijgen. Ook zal de uitvoering van het plan van aanpak worden opgenomen in het programma Lerend Veranderen. Het Subsidiebureau heeft zowel intern als extern aandacht gevraagd voor de indieningstermijn van 1 oktober die in de ASA is vastgelegd. Intern zijn de bij het subsidieproces betrokken medewerkers geïnformeerd via de mail en de subsidiepagina op intranet. Extern is gecommuniceerd door publicatie van een bericht in het online subsidieloket, rechtstreekse correspondentie aan periodieke subsidieontvangers en via een bericht in de gemeentekrant.

Parkeren - (Portefeuillehouder Dijksma):
Het college ziet het belang van een gedegen ketenproces en heeft stappen gezet om deze te structureren. Het aantal spelers in de keten is groot, met binnen- en buitengemeentelijke partners. De verantwoordelijke directie Parkeren is met ACAM in gesprek om het inzicht in de kwaliteit van de beheersing in ketenprocessen te vergroten. Directie Parkeren is in haar rol van ketenregisseur gestart de beheersing in het ketenproces vorm te geven en te borgen en heeft met partners EPS (Egis Parking Services), de directie Belastingen, de balies van de stadsloketten en SHPV (Service Huis Parkeer en Verblijfsrechten) afspraken gemaakt betreffende de vormgeving hiervan.

Afval - (Portefeuillehouder van Doorninck):
De afgesproken maatregelen voor het doorvoeren van functiescheidingen op de afdeling bedrijfsafval zijn gerealiseerd. Er zijn afspraken gemaakt met de afdeling VIC (verbijzonderde interne controle) voor een audit op de werking van de ingevoerde functiescheidingen. De aanschaf van een volwaardig systeem voor de magazijnvoorraadadministratie is in gang gezet. Implementatie wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2019. Het college stelt voor dit onderdeel van de aanbeveling als afgedaan te beschouwen.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

Financieel GAAF - (Portefeuillehouder Kock):
In het project Gemeente Amsterdam Accounting Framework (GAAF) is een standaard werkwijze ontwikkeld wat bij een ketenproces nu precies ontwikkeld en als product opgeleverd moet worden. Uitgangspunt is ten aanzien van het eigenaarschap dat iedere processtap toegewezen wordt aan een verantwoordelijke, dat daarin beschreven wordt wat in die processtap nu precies moet worden gedaan en dat ook iedere procestap die voorziet in een overdracht in de keten leidt tot een beschrijving wat opgeleverd en overgedragen wordt. Om te bereiken dat wat overgedragen wordt ook voldoende betrouwbaar is, worden per processtap verplicht interne beheersingsmaatregelen beschreven die die betrouwbaarheid moeten waarborgen. Opstelling van dergelijke ketenprocessen geschiedt altijd in ontwikkelingsverbanden waarbij de betrokken ketenpartners als stakeholders aan deelnemen. Het project GAAF is daarmee de operationele uitwerking voor de verbetering van het werken in ketenprocessen.

In het najaar heeft in het kader van het project (GAAF) oplevering van de ketenprocessen rond reserves en voorzieningen plaatsgevonden. Onderhanden zijn de processen rond de

projectadministratie (en investeringen) en rond interne verrekeningen. Voor de implementatie van de omgevingswet loopt al geruime tijd een project. Als onderdeel van het project is ook voorzien in het opleveren van de beschrijving en werkwijze in de ketenprocessen. Verder zullen in het kader van het project GAAF een zestal nieuwe ketenprocessen worden ontwikkeld, waaronder die rond incasso en processen rondom het leningenverkeer. GAAF zal nog doorlopen in 2020, maar gegeven de aanbeveling stelt het college de raad voor om deze als afgedaan te beschouwen omdat GAAF naar de mening van het college precies doet en oplevert wat de rekeningencommissie voor ogen staat.

Vergunningen/Dienstverlening - (Portefeuillehouder Meliani):
De beheersing van de processen bij vergunningen zijn verbeterd. In het verwerkingsproces vergunningen zijn verbeteringen aangebracht waardoor beter controle uitgevoerd kan worden. Een voorbeeld hiervan is dat er steekproefsgewijs werkzaamheden gecontroleerd kunnen worden. Daarnaast hebben we ook de functiescheiding verbeterd. Aan de aansluiting van het vergunningensysteem (Decos) op het financiële systeem (AFS) wordt druk gewerkt. De eerste verbeteringen zijn doorgevoerd. Er is geen verschil meer tussen de werkinstructie vergunningen Stadsloket en de legesverordening. Dit door aanpassing van de legesverordening. Er worden geen leges meer geheven als een ingediende vergunningsaanvraag achteraf helemaal niet nodig blijkt te zijn. Hiermee is recht gedaan aan ons uitgangspunt van een zo groot mogelijke klantvriendelijkheid richting de burger of ondernemer (uiteraard binnen de kaders van rechtmatigheid en rechtsgelijkheid). De impact van de in gang gezette aanpassingen volgen we jaarlijks met interne controles. Daarnaast geven we uitvoering aan het automatisch steekproefsgewijs routeren van afgeronde zaken in Decos en verder werken aan het verbeteren van de financiële aansluiting tussen Decos en AFS. Het college stelt voor dit onderdeel van de aanbeveling hiermee als afgedaan te beschouwen.

Subsidies - (Portefeuillehouder Groot Wassink):
Bij de Najaarsnota 2018 hebben we aangegeven dat we bezig zijn met een plan van aanpak om het Subsidiebeheersysteem te vervangen door een Subsidie Management Systeem. Momenteel zitten we in de onderzoeksfase betreffende de mogelijke scenario's voor vervanging en vernieuwing. Dit onderzoek zal leiden tot een businesscase waarbij de scenario's financieel worden onderbouwd. Op basis van de uitkomsten hiervan zal een kredietaanvraag worden gedaan.

Juridisch wordt onderzocht of voor de indieningstermijn van 1 oktober waarvoor nu een harde weigeringsgrond bestaat een meer constructieve oplossing kan worden gevonden. Dit om hier zowel intern als extern beter op te kunnen sturen.

Parkeren - (Portefeuillehouder Dijksma):
Het parkeerbeheer (straat) wordt door een externe partij (Egis Parking Services) uitgevoerd en de afdeling Straatparkeren opereert daarin als een regieorganisatie. De partners in de keten zijn in beeld gebracht en vastgelegd in een ketenschema, zowel intern als extern. We hebben duidelijke afspraken gemaakt met deze ketenpartners. Op deze afspraken wordt nadrukkelijk op gestuurd vanuit de regieorganisatie van de directie Parkeren.

Daarnaast is Parkeren bezig om de beheersing van de ketenaspecten van Fietsparkeren op het niveau van Straat- en Garageparkeren te brengen. De afdeling Garageparkeren gaat haar rol als regieorganisatie verder ontwikkelen. Het onderdeel Fietsparkeren is in de loop van 2017 overgeheveld van de directie V&OR naar de directie Parkeren. Met de nieuw aangestelde afdelingsmanager Fietsparkeren gaan we de volgende stap zetten in het op orde brengen van dit onderdeel van het ketenproces. In 2019 zal Fietsparkeren meer geïntegreerd worden in de directie Parkeren en zal dit onderdeel van het ketenproces parkeren nadrukkelijker worden vormgegeven conform de aanpak die is gehanteerd bij Straat- en Garageparkeren. Dit doet de afdeling Fietsparkeren samen met de afdeling Bewust verbeteren (Interne Audit / DMC) van de gemeente Amsterdam.
Het college stelt de raad voor om dit deel van de aanbeveling als afgedaan te beschouwen.

4. Maandafsluitingen

Rekeningencommissie
Portefeuillehouder: Kock

Van de aanbevelingen die in 2016 zijn gedaan, beschouwt de rekeningencommissie de aanbeveling over de periodieke afsluiting van de administratie als nog niet afgedaan. De huidige periode-afsluitingen zijn nog niet van het gewenste niveau. Het volledig (door)boeken van bijvoorbeeld projecten of mutaties in reserves en voorzieningen vindt nog onvoldoende plaats en is een vereiste om te kunnen komen tot een zinvolle analyse van exploitatie en balans. De commissie dringt al langer aan op een adequate periodieke afsluiting van de administratie en benadrukt nogmaals het belang ervan bij het verkrijgen van tussentijds inzicht in de financiële stand van zaken.

Overigens zijn enkele andere aanbevelingen uit 2016 ook niet (geheel) opgevolgd, maar zijn deze vervangen door een nieuwe aanbeveling in het voorliggende verslag van de rekeningencommissie.

De rekeningencommissie beveelt aan om:

- De maandelijkse afsluiting van de administratie 1x per kwartaal uit te breiden met inhoudelijke analyses van afwijkingen en de balansposities;
  (bron: verslag rekeningencommissie 2016, H. IV.1 Jaarrekeningtraject)
- Dit uiterlijk in het laatste kwartaal van 2018 te implementeren.

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

Het college onderschrijft dat de periode afsluitingen op dit moment nog niet van het gewenste niveau zijn. Sinds het derde kwartaal van 2017 vindt de kwartaalafsluiting plaats, die een uitgebreidere vorm kent dan de reguliere maandafsluitingen. De bevindingen op zowel het totstandkomingsproces, als de inhoud van deze afsluitingen in 2017 hebben geleid tot voorstellen voor aanscherpingen in het proces, als ook in maatregelen om de kwaliteit te verhogen. Deze ingezette kwaliteitsontwikkeling wordt in 2018 voortgezet met als doel om uiterlijk in het laatste kwartaal 2018 de kwartaalafsluiting ook inhoudelijke analyses van afwijkingen en balansposities te laten bevatten.

Stand van zaken Najaarsnota 2018

Het college heeft de bij de Jaarverslag 2017 genoemde verbeterslag op de administratieve afsluitingen voortgezet, door in het tweede kwartaalafsluiting-rapport een tussentijdse financiële analyse van afwijkingen ten opzichte van de begroting en een toelichting op de mutaties in de balans inclusief Reserves en Voorzieningen op te laten maken door de directie Financiële Dienstverlening. Hiermee is in ieder geval voldaan aan de aanbeveling van de rekeningencommissie. Een aangepaste procesinstructie en bijbehorende waarborgen, leiden er overigens in het derde kwartaal e.v. toe dat de volledigheid van de aangeleverde boekingen en de kwaliteit van de financiële analyses zal verbeteren, teneinde de sturingsfunctie van de gemeentelijke organisatie verder te ondersteunen. Bij het Jaarverslag 2018 geven we een update over de stand van zaken.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

De analyse van de afwijkingen ten opzichte van de begroting en de toelichting op de balansmutaties (inclusief reserves en voorzieningen) is in 2018 bij de derde kwartaalafsluiting verbeterd ten opzichte van het tweede kwartaal. Om het proces kwartaalafsluitingen beter te laten verlopen, is een kernteam kwartaalafsluiting ingesteld. Ter voorbereiding op de derde kwartaalafsluiting is een intranetpagina ingericht. Verder is bij het derde kwartaal een circulaire verspreid naar alle betrokkenen en zijn kick-off-bijeenkomsten gehouden. De volgende acties voeren we momenteel uit de kwaliteit van de kwartaalafsluitingen (continu) te verbeteren:

- Nauwere samenwerking met DMC en de organisatieonderdelen om de afsluiting steeds meer volledig te maken. Zo zullen we voor de periodeafsluiting een toepassingsregel ontwikkelen;
- Instrumentarium ter ondersteuning van het proces verder ontwikkelen (checklist, formats, workshops);
- Kwaliteit van de administratie blijvend bewaken – oude posten periodiek afwikkelen, rekeningschema actueel houden.

5. Kaders Grond(exploitaties) en materiële vaste activa

Rekeningencommissie en ACAM
Portefeuillehouder: Kock en Van Doorninck

Rekeningencommissie

Het is de commissie bij de behandeling van deze jaarrekening opgevallen dat de onderbouwing van voorzieningen, met meerjaren onderhoudsplannen, van wisselend niveau is. De plannen verschillen onder andere in duur, detaillering en actualiteit. De uitvoering van het onderhoud wijkt nogal eens af van wat in de plannen is opgenomen, zodat meer geld in de voorziening blijft opgenomen dan was gepland. Daarnaast is ten aanzien van de ramingen van de investeringen benoemd dat daarbij geregeld sprake is van planningsoptimisme. De prognose van de schuld, die onder andere van de investeringen wordt afgeleid, kan al op voorhand als te hoog worden bestempeld. Aanscherping van de kaders ten aanzien van de onderbouwing van onderhoudsplannen en raming van investeringen is aan te bevelen alsook de toetsing van de naleving ervan. Inmiddels is de bestuursopdracht doorlichting reserves en voorzieningen afgerond. Dit is een geschikt moment om afspraken ten aanzien van onderhoudsplannen nader uit te werken en naleving ervan te monitoren.

Een ander kader dat uitwerking behoeft is het kader rondom grondexploitaties en transformatie-projecten. Er blijkt verduidelijking nodig of een transformatieproject wel altijd een grondexploitatie is (en dus onder het financiële stelsel voor grondexploitaties valt), hoe precies om te gaan met toerekenen van bovenwijkse voorzieningen en tussentijds winst nemen en hoe voorinvesteringen zich verhouden tot het gehele grondexploitatiecomplex. Gezien de grote geldstromen die hiermee gemoeid zijn is het van belang deze verantwoordingsaspecten met voorrang te adresseren.

De commissie hecht eraan dat kaders helder zijn en worden nageleefd en dat plannen en ramingen zo reëel mogelijk worden opgesteld, met een zo laag mogelijke ruisfactor. Dit raakt immers aan het budgetrecht van de raad. Een goede begroting, onderbouwd met reële plannen en ramingen is een randvoorwaarde voor een goede jaarrekening die ingaat op de echt relevante afwijkingen.

De rekeningencommissie beveelt aan om:

- Kaders voor onderbouwing van onderhoudsvoorzieningen te verduidelijken en toe te zien op gemeentebrede naleving van deze kaders;
- Kaders grondexploitaties en transformatieprojecten te verduidelijken;
- Dit uiterlijk bij de jaarrekening 2018 te hebben geïmplementeerd.

ACAM

Betrek de richtlijnen niet alleen bij de voorbereiding en de uitwerking van een investering (kredietbesluit), maar let ook op uniforme toepassing, naleving en toetsing van deze richtlijnen. ACAM stelt dat de definitie van investeringen in de openbare ruimte en de wijze van verwerken mede in relatie tot grondexploitaties vraagt om een nadere uitwerking.

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

Het college stelt vast dat de door ACAM geschetste hybride situatie wat minder hybride is dan door ACAM wordt gesuggereerd. In die situaties waar een project al was begonnen, nog doorloopt en er nog investeringen van meer dan € 5 miljoen zullen worden gedaan, wordt geactiveerd. De enige uitzondering die hierop gemaakt is, geldt voor besluiten over investeringsprojecten die al (zeer) geruime tijd geleden door de raad zijn genomen en waarbij toen nog geen sprake was van een ondergrens (er werd helemaal niet geactiveerd). Dit betreft een uiterst beperkt aantal “oude” projecten die vertraging hebben opgelopen. Eén daarvan had betrekking op uitgaven ten behoeve van de Zuidelijke IJ-oevers die overigens alsnog beneden de € 5 miljoen grens bleven. De definitie van investeringen in de openbare ruimte is in de beleidsnota Activeren, waarderen en afschrijven opgenomen. Er is op voorhand geen reden die aan te passen. In de Beleidsnota grondbeleid wordt het onderwerp grondexploitatie in relatie met investeringen in de openbare ruimte uitgewerkt. In het verlengde daarvan zal ook de Regeling investeringskredieten worden aangepast.

In 2018 wordt voor het eerst integraal gerapporteerd over de gebiedsontwikkeling in Amsterdam via het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG). In dit document zijn het ERF Vereveningsfonds en het ERF Zuidas (voorheen Financieel Perspectief Zuidas) geïntegreerd. Binnen het MPG is ook de methodiek van winstnemingen expliciet opgenomen en deze wordt ook opgenomen in de handleiding grondexploitaties. Naar aanleiding van de zeer recente beschrijving van tussentijdse winstnemingen door de Commissie BBV zal de methodiek nog worden aangescherpt. Daarnaast wordt de wijze van verantwoorden over transformatieprojecten; de toerekening van bovenwijkse voorzieningen en de onderbouwing van raadsbesluiten bij grote voorinvesteringen een explicieter aandachtspunt in bestuurlijke besluitvorming en ook expliciet onderdeel uitmaken van de in dit jaar aan de raad voor te leggen beleidsnota grondbeleid.

Het college is het met de rekeningencommissie eens dat heldere kaders en reële planningen en ramingen een randvoorwaarde zijn voor een goede begroting en een goed begrotingsbeheer. Wat niet uit het oog mag worden verloren is dat een begroting een raming is die ruim een halfjaar voor de aanvang van het begrotingsjaar al wordt opgesteld. Niet alles is dan al voorzienbaar, waardoor in de praktijk om diverse redenen vertragingen of afwijkingen ontstaan in de uitvoering van plannen, projecten en de daarmee gemoeide investeringen. Juist daarvoor is de planning en control cyclus van belang waarin bijstellingen van de ramingen naar een op dat moment realistisch niveau bereikt moet worden. Hulpmiddel hierbij is het verder introduceren en verbeteren van de prognoses, ook bij projecten, waarmee bij de Najaarsnota 2017 een eerste stap is gezet die vervolgd zal worden in 2018. In 2018 is reeds gestart met het verbeteren van de (financiële) projectadministratie zodat deze meer en beter kan voldoen aan de informatievereisten die nodig zijn. Onderdeel daarvan is ook het inzicht geven van de ramingen van investeringen in de tijd afgezet tegen de realisatie. Dat zal onder andere moeten leiden tot een beter inzicht in de stand van de investeringen in de tijd. Dat zal op zijn beurt input zijn voor bijstelling van de schuldprognose op basis van de meest actuele gegevens.

In het kader van het project Gemeente Amsterdam Accounting Framework zal het proces rondom investeringsvoorstellen in kaart worden gebracht, beschreven en geïmplementeerd om de vereiste uniforme toepassing te beheersen. Eén van de onderdelen daarin is de behandeling van een onderhoudsvoorziening, waarin onder andere uitgewerkt wordt wat de eisen zijn aan een dergelijke voorziening en hoe een meerjaren onderhoudsplanning er uitziet. Tenslotte is de ontwikkeling van de beleidsnota Grondbeleid, die opgesteld wordt op basis van artikel 14 van de financiële verordening, al in een gevorderd stadium. Naar verwachting zal het college deze na het zomerreces ter vaststelling aanbieden aan de raad. In deze nota zal uitvoerig worden ingegaan op de kaders voor zowel grondexploitatiecomplexen als niet-grondexploitatiecomplexen en de verantwoording van erfpachtopbrengsten en waardering van erfpachtgronden en de relatie met investeringen in de openbare ruimte.

Stand van zaken Najaarsnota 2018

Bij het Jaarverslag 2017 zijn door ACAM over een beperkt aantal investeringen in de openbare ruimte, die al geruime tijd geleden door de raad zijn besloten, opmerkingen gemaakt of het wel of niet activeren past binnen de huidige kaderstelling. Omdat de kaderstelling duidelijk genoeg is over de vraag wanneer wel of niet geactiveerd moet worden, geven deze opmerkingen nu alleen aanleiding om bij de opmaak van het jaarverslag 2018 in ieder geval verscherpte aandacht te schenken aan investeringsprojecten waarbij de inzet van eigen middelen (reserves) en rol speelt. In de overige gevallen is de opzet van de projectadministratie zo eenduidig gemaakt, dat daaruit al kan worden opgemaakt of een investeringsproject wel of niet geactiveerd gaat worden, waarmee de uniforme toepassing langs deze weg wordt afgedwongen.

Zoals bij het Jaarverslag 2017 werd aangekondigd, is in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) 2018 de wijze van tussentijdse winstneming beschreven en expliciet door het college aan de raad ter kennis gebracht. Andere onderwerpen om de kaderstelling rondom grondexploitaties te verfijnen, zoals de wijze van verantwoording van transformatieprojecten en de methodiek van toerekening van bovenwijkse voorzieningen, krijgen een plaats in de Nota Grondbeleid (de administratieve verwerking). Aan de onderbouwing van de toerekening van bovenwijkse

voorzieningen aan grondexploitaties en de wijze waarop grote (voor)investeringen in de gebiedsontwikkeling administratief worden verwerkt, wordt ook expliciet aangegeven in de bestuurlijke besluitvorming bij de projecten waar dit aan de orde is. Door complexiteit bij het opstellen van de nota, voornamelijk op het gebied van transformatieprojecten, is er enige vertraging in het proces geslopen. De nota wordt nu niet direct na het zomerreces voorgelegd aan de raad, maar gestreefd wordt deze wel voor het eind van het jaar 2018 aan de raad voor te leggen.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

In het kader van het project Gemeente Amsterdam Accounting Framework (GAAF) is een proces opgesteld omtrent voorzieningen. Bij deze beschrijving is ook uiteengezet met een model hoe de onderbouwing van een voorziening voor onderhoudslasten moet worden opgezet. Bij het Jaarverslag 2018 is (opnieuw) getoetst of de onderbouwing aanwezig is en de voorziening aansluit op de onderbouwing. Voor zover noodzakelijk zijn daarbij herstelacties afgesproken. De toetsing als hierboven beschreven maakt voortaan standaard onderdeel uit van een P&C proces.

De Nota financiële verantwoording grondexploitaties en erfpacht (zoals die in de financiële verordening is aangehaald als nota Grondbeleid) is op 16 januari 2019 behandeld in de commissie RO en op 23 januari in de raad. De nota is in een samenwerkingsverband van DMC, Directie Grond en Ontwikkeling en Directie Zuidas opgesteld en vooraf afgestemd met ACAM. De nota behandelt alle verantwoordingsaspecten van gebiedsontwikkeling zoals grondexploitatieplannen, bovenwijkse voorzieningen, tussentijdse winstneming, omgaan met waarderingsaspecten bij erfpacht en niet in de laatste plaats het omgaan met reserves en voorzieningen. Met het verschijnen van deze nota, die een terugwerkende kracht heeft voor 2018 en waarmee al rekening wordt gehouden bij het Jaarverslag 2018, stelt het college de raad voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.

7. Overhead in lijn met BBV

ACAM

Portefeuillehouder: Kock

Breng de verantwoording van overzicht Overhead beter in lijn met de BBV. ACAM stelt dat de gemeente een deel van de overhead in eerste instantie in de programmakosten laat terechtkomen. Een bedrag van circa € 30 miljoen is weliswaar gecorrigeerd door de programmakosten te verlagen en de overheadkosten te verhogen, maar een deel is moeilijk traceerbaar zodat de correctie niet kon plaatsvinden.

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

Het college stelt dat alle overheadkosten in eerste instantie wel in het overzicht overhead worden verantwoord door de totale bruto overheadkosten te presenteren voor een bedrag van € 524,3 miljoen (en € 31,0 miljoen aan baten). Een deel van € 63,7 miljoen wordt nog toegerekend aan de programmalasten, nadat dit is gecorrigeerd voor een bedrag van circa € 30 miljoen. Overigens is het grootste deel van de € 63,7 miljoen doorbelaste overheadkosten voor grondexploitaties en investeringsprojecten die geactiveerd worden. Zoals ACAM aangeeft betreft het niet gecorrigeerde deel vooral overhead die in (interne) uurtarieven zijn verwerkt en waarvan niet direct te herleiden is waar deze lasten zijn verantwoord. In 2018 vindt een nadere analyse plaats om deze doorbelaste overheadkosten indien nodig te corrigeren.

Stand van zaken Najaarsnota 2018

Het college stelt dat het overzicht overhead een complete weergave geeft van de bruto overheadkosten. In het Jaarverslag 2017 is een correctie opgenomen op basis van de voorschriften en de controle van ACAM daarop. De aan programma's doorbelaste overheadkosten bleken hoger te zijn dan strikt genomen mag, waardoor een correctie is doorgevoerd en verschillen ontstonden tussen begroting en realisatie in het Jaarverslag 2017. We zijn bezig om deze correctie nu ook in de begrotingscijfers te verwerken, waarbij in de Najaarsnota 2018 een correctie is doorgevoerd. Naar verwachting zal het verschil bij het Jaarverslag 2018 hiermee acceptabel zijn. De materie is enigszins

complex omdat dit effect heeft op de tarievenstructuur waarmee binnen Gemeente Amsterdam wordt gewerkt. In overleg met de directies die hiermee werken en ACAM zoeken we naar een werkbare oplossing voor de organisatie, die past binnen de BBV voorschriften.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

Het college stelt dat de verantwoording van het overzicht overhead in het Jaarverslag 2018 nu beter in lijn is met de BBV. De aan de programma's doorbelaste overheadkosten in het Jaarverslag 2018 zijn daardoor vrijwel geheel in lijn met de begrote doorbelaste overheadkosten. De aangepaste methode om ook de uurtarieven in lijn te brengen met de intentie van doorbelasten van overhead is geïmplementeerd na voorafgaande afstemming met ACAM.
In het Jaarverslag 2018 blijkt nog wel dat een deel van het programma Bestuur en Organisatie in de begroting ten onrechte niet als overheadlasten zijn gelabeld. Dit corrigeren we in 2019 nog in de begroting. Hiermee ronden we de correctie af.
Het college stelt met deze update de raad daarom voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.

10. Marktgelden en marktvisie

ACAM
Portefeuillehouder: Kock

Zet de ingezette lijn ter verbetering van de marktgelden in samenhang met de Marktvisie voort. Voer aanvullende werkzaamheden uit om vast te stellen dat de marktgelden juist en volledig zijn en om integriteitsschendingen te voorkomen, zoals het uitvoeren van adequate marktcontrole-inspectie (met vastlegging van de uitkomsten).

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

Het college stelt dat in de constatering van ACAM een onjuistheid is opgenomen in de passage "een kwetsbaar gegeven is …. en hoeveel sollicitanten dagelijks komen opdagen." In het tarief voor vaste marktplaatshouders wordt rekening gehouden dat zij niet elke dag daadwerkelijk gebruik maken van hun standplaats. Daarbij worden geen 'dubbele' opbrengsten geïncasseerd.

Om te voorkomen dat marktplaatsen worden bezet zonder toewijzing en betaling heeft het Marktbureau de volgende maatregelen getroffen: Sollicitanten pinnen direct bij inname van de plek. Registratie plaatsbezetting vindt in een ander systeem plaats dan geinde bedragen. Dagelijks vindt door de Marktmeester controle plaats tussen aanwezige sollicitanten en ontvangen pinbetalingen. Interne controle op aanwezige sollicitanten en de ontvangen marktgelden wordt steekproefsgewijs uitgevoerd door de Marktbeheerders. Dit is onderdeel van de marktcontrole-inspecties.

Stand van zaken Najaarsnota 2018

In aanvulling op de getroffen maatregelen zoals bij het Jaarverslag 2017 aangegeven, start het college op 1 september 2018 met het project Kwaliteitsborging binnen het Marktbureau. Dit project heeft als doel om vanuit de theorie van kwaliteitsborging inzicht te geven aan medewerkers van het Marktbureau over wat kwaliteitsborging precies betekent en wat zij daar voor invloed op kunnen uitoefenen en inbreng moeten hebben. Concreet betekent dit dat we gaan inventariseren wat er nodig is bij de medewerkers om de benodigde kwaliteit te leveren, samen bepalen wat het 'nodige' precies inhoudt en hierna een voorstel uitwerken hoe dit tot stand moet worden gebracht. Dit moet uiteindelijk leiden tot het uitwerken van concrete producten die medewerkers kunnen gebruiken in hun werk, wat het management zal helpen om de juiste methodiek te vinden om verantwoording af te leggen over marktgelden. De juiste methodiek zal ook vastgelegd worden in een intern controleplan. We streven ernaar dit project eind maart 2019 af te ronden.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

De aanbevelingen van ACAM hebben we verwerkt in het interne controleplan van het Marktbureau. Dit controleplan is, als onderdeel van het project Kwaliteitsborging, in april 2019 vastgesteld

en geïmplementeerd. Naast het interne controleplan bevat het project Kwaliteitsborging ook procesbeschrijvingen van de (kritische) processen en de belangrijkste afwegingskaders voor de marktmeesters.
ACAM constateerde eind 2018 tijdens de controle dat het Marktbureau verbeteracties heeft genomen voor het beheersen van het risico op integriteitsschendingen. Daarbij had ACAM nog twee nadere aanbevelingen:

1. Controleer aan de hand van inrichtingsbesluiten/tekeningen de registratie van de maximale capaciteit van een markt in het digitale registratiesysteem Mercato;
2. Zorg voor voldoende diepgang in de vaststelling van de aansluiting tussen fysieke marktindelingslijsten en scanners.

Ook deze twee aanbevelingen zijn opgenomen in het interne controleplan.
Hiermee stelt het college de raad voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.

14. Financieringsvorm specialistische jeugdhulp

ACAM
Portefeuillehouder: Kukenheim

In 2018 nieuwe financieringsvorm specialistische jeugdhulp: kansen op effectieve jeugdhulp en administratieve lastenverlichting; uitdagingen op administratie en controle. ACAM vraagt aandacht voor het tijdig in beeld brengen van de gevolgen van de nieuwe financieringssystematiek voor de financiële verantwoording en (beheersmaatregelen gericht op) de aantoonbaarheid van geleverde prestaties.

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

Het college onderschrijft de aanbeveling tijdig stil te staan bij de consequenties van de gewijzigde financieringssystematiek. De directie Onderwijs, jeugd en zorg (Jeugd) is hierover ook in gesprek met ACAM.

Stand van zaken Najaarsnota 2018

De regio Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland zijn vertegenwoordigd in de pilot Anders verantwoorden in het Sociaal Domein, van het Ministere van Binnenlandse Zaken.
Onderdeel hiervan is de verantwoording in een resultaat/output-gerichte uitvoeringsvariant (waarvan in de regio sprake van is). De uitkomsten van deze pilot zullen gebruikt worden bij het aantonen van de geleverde prestaties.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

Evenals in 2016 en 2017 heeft de afdeling Jeugd voor 2018 de aanbieders van specialistische jeugdhulp gevraagd om op uiterlijk 1 april 2019 een productieverantwoording 2018 te leveren. Gezien het feit dat in 2018 afgerekend wordt op werkelijke kosten is het format dat aanbieders invullen aangepast. De productieverantwoording is één van de elementen die leiden tot het aantonen van de geleverde prestaties. Een ander element is het meten van de resultaten van de jeugdhulp die geleverd is door aanbieders aan Amsterdamse jongeren. De resultaten hebben dan betrekking op de resultaten van de behandeling en de resultaten voor het kind en gezin. Deze resultaten worden via een drietal indicatoren gemeten:

- Uitval;
- Doelrealisatie;
- Cliënttevredenheid (via de Client Ervarings-Monitor CEM+).

Amsterdam sluit hierbij aan bij het landelijke traject harmonisatie outcome.

In 2018 zijn voorbereidingen getroffen; met juristen zijn de grondslagen waarom we outcome verzamelen uitgewerkt en we voldoen aan alle eisen en wensen van de AVG. Dit is afgestemd met jeugdhulpaanbieders. Verder is de mogelijkheid tot het meten van cliënttevredenheid en doelrealisatie in 2018 technisch gerealiseerd.

In 2019 gaan de regiogemeenten met de aanbieders in gesprek over de cijfers die over 2018 en 2019 zijn verzameld. Het duiden van de cijfers heeft als functie om een gesprek te voeren met aanbieders over de kwaliteit van Jeugdhulp. Daarnaast moet het in 2020 leiden tot het bepalen of we wel of niet aan de hand van de cijfers kunnen afrekenen op resultaten voor de specialistische Jeugdhulp.

15. ICT en Beheersprocessen

Rekeningencommissie en ACAM
Portefeuillehouder: Meliani en Kock (AFS)

De commissie vat de belangrijkste bevindingen van het onderzoek naar de kwaliteit van de ICT beheerprocessen als volgt samen: het ontbreken van de controle op de toekenning van autorisaties, de beperkte inrichting van het autorisatie- en wijzigingsproces, het niet voldoende vastleggen van de uitvoering van de beheerprocessen en het ontbreken van een goede samenwerking in de Informatie Voorziening (IV)-keten. De commissie komt tot de conclusie dat de gemeente op dit gebied nog stappen heeft te zetten.

De gemeente bewerkt en bezit veel data en wordt ook steeds meer data-gedreven in haar dienstverlening en samenwerking met ketenpartners. Vanzelfsprekend zijn informatiebeveiliging en privacy onderwerpen die hier direct aan raken. De commissie wijst er op dat het voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG), Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)) en bescherming van (persoons) gegevens (Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)) voor het vertrouwen van de burger in de gemeente en de continuïteit van de dienstverlening cruciaal zijn. Uit de paragraaf over ENSIA in het jaarverslag is niet af te leiden of de gemeente wel of niet voldoet aan de normen ten aanzien van informatieveiligheid. Ten aanzien van de gegevensbescherming in het kader van de AVG staan er nog cruciale punten open: de toetsingen op de gegevensverwerkingen zijn nog uit te voeren en de bewerkersovereenkomsten met derden zijn nog niet op orde. De commissie verwacht dat het college prioriteit geeft aan deze onderwerpen.

De rekeningencommissie beveelt aan om:
1. De geconstateerde bevindingen rondom de ICT beheerprocessen (o.a. AFS) op te lossen;
2. Prioriteit te geven aan het voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging en bescherming van gegevens;
3. In de najaarsnota verslag te doen over de uitwerking hiervan.

Reactie college bij het Jaarverslag 2017

De aanbeveling van de rekeningencommissie om de geconstateerde bevindingen rondom de ICT-beheerprocessen op te lossen wordt door het college opgevolgd. De bevindingen van de rekeningencommissie hebben deels betrekking op beheerprocessen zoals het autorisatie- of wijzigingsbeheer en deels op de samenwerking in de informatievoorzieningsketen (IV-keten). Ten aanzien van het autorisatie- en wijzigingsbeheer heeft de Chief Information Officer in juli 2017 kaders opgesteld om dit uniformeren. Het nieuwe wijzigingsproces is een uniform proces, dat voorschrijft welke stappen doorlopen moeten worden om een wijziging aan de systemen gecontroleerd door te voeren. Het nieuwe autorisatieproces schrijft voor dat toegangsrechten worden verleend aan medewerkers voor de functie die zij vervullen (en niet meer op individuele basis). De implementatie van de nieuwe processen is medio 2018 gereed en is tevens van toepassing op AFS. Ten aanzien van de samenwerking in de IV-keten heeft het college op 19 december 2017 de gemeentesecretaris de opdracht gegeven om de doorontwikkeling van de IV-eenheden vorm te geven. De IV-eenheden worden verder doorontwikkeld, gericht op professioneel beheer en innovatie. Daarom worden bij de IV-eenheden de werkzaamheden op uniforme leest geschoeid, met dezelfde processen, registraties, rapportages en hulpmiddelen. De benodigde maatregelen zijn naar verwachting eind 2018 afgerond. Het college zal in de najaarsnota rapporteren over de voortgang van de opvolging van deze aanbeveling.

De aanbeveling van de rekeningencommissie om prioriteit te geven aan het voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens wordt door het college opgevolgd. Ten aanzien van de informatiebeveiliging toetst de Chief Information Security Officer (CISO) de voortgang van de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG, de normen waaraan de gemeentelijke informatiebeveiliging moet voldoen) en rapporteert daarover viermaandelijks aan het Gemeentelijk Management Team. De concernauditcommissie voert in 2018 een audit uit op de invoering van deze Baseline. Met ingang van 2017 is de verantwoording van het college aan de raad over de informatieveiligheid ingericht volgens de landelijke systematiek ENSIA (Eénduidige Normatiek Single Information Audit). De rekeningencommissie constateert hierbij terecht dat in de jaarrekening (die door de raad wordt vastgesteld) niet is aangegeven in welke mate de gemeente voldoet aan de beveiligingseisen. De verklaring over de informatiebeveiliging wordt separaat opgesteld door het college, dat hiermee zowel horizontaal (aan de raad) als verticaal (aan de landelijke toezichthouders) verantwoording aflegt. Ten aanzien van de gegevensbescherming constateert het college dat de gemeente veel werk heeft verzet om te voldoen aan de meeste bepalingen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (Avg). Het afsluiten van vervangende nieuwe verwerkingsovereenkomsten die voldoen aan het vastgestelde model en het uitvoeren van de kwaliteitstoets op het verwerkingenregister hebben de hoogste prioriteit en zijn eind 2018 gereed. De Functionaris Gegevensbescherming ziet hierop toe en rapporteert hierover. Het college zal in de najaarsnota rapporteren over de voortgang van de opvolging van deze aanbeveling.

Op 19 december 2017 heeft het college de gemeentesecretaris de opdracht gegeven om de doorontwikkeling van de IV-eenheden (de organisatieonderdelen die het functioneel beheer uitvoeren) vorm te geven. De IV-eenheden worden verder doorontwikkeld, gericht op professioneel beheer en innovatie. Daarom worden bij de IV-eenheden de werkzaamheden, processen, registraties, rapportages en hulpmiddelen geüniformeerd.

Stand van zaken Najaarsnota 2018

Er zijn kaders vastgesteld voor de ICT beheerprocessen. De implementatie is gestart in de tweede helft van 2017 en wordt afgerond voor eind 2018. Ten aanzien van informatiebeveiliging is bij het jaarverslag 2017 aan de raad gerapporteerd conform de landelijke richtlijnen. In het kader van de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is in november 2017 een implementatieplan vastgesteld waarop stedelijk wordt gestuurd. Daarin komen o.a. de aanstelling van de Functionaris Gegevensbescherming, het loket voor burgers, het verwerkingenregister en de informatie op amsterdam.nl aan bod. Het college heeft het stedelijk kader verwerking persoonsgegevens door de gemeente Amsterdam voor het zomerreces van 2018 voorgelegd ter inspraak en consultatie. Binnenkort wordt het kader vastgesteld en daarmee is de regelgeving op het gebied van bescherming gegevens geactualiseerd. De implementatie van dit kader loopt conform planning.

Aan informatiebeveiliging wordt hoge prioriteit gegeven. Bij het borgen van de informatiebeveiliging wordt intensief samengewerkt met landelijke organisaties (Informatiebeveiligingsdienst, NCSC) en de G4. Het is van belang om hier aan te geven dat er in de digitale wereld geen 100% veiligheid bestaat, net zoals dat in de Openbare Orde en Veiligheidsketen niet kan worden gerealiseerd. Sturing op informatieveiligheid is structureel ingericht. Periodieke rapportage vindt plaats. Maatregelen worden risico-gebaseerd getroffen en zijn er afspraken over registratie en afhandeling van eventuele incidenten. Het college rapporteert jaarlijks over de status van informatiebeveiliging via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) aan de raad. Het college heeft dit voor het eerst gedaan over 2017.

Daarnaast is prioriteit gegeven aan het verbeteren van de functiescheiding bij functioneel beheer AFS 2.0 en de opvolging van de aanbevelingen uit het CAP. Daarbij de zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Gewijzigde beheerrechten worden geregistreerd en binnen 24 uur kan gereageerd worden op onrechtmatigheden;

- Wijzigingen in de database worden altijd geaccordeerd door teamleider of zijn vervanger. Met ingang van 1 juli 2018 wordt de geaccordeerde aanvraag als bijlage bij wijzigingsverzoek aan ICT helpdesk vanuit TopDesk verstuurd. Werkwijze is ingeregeld en opgenomen in de RASCI tabel met afspraken die met KPN zijn gemaakt;
- Er is een procedure en proces ingericht voor het muteren van gebruikersaccounts;
- Een autorisatieprocedure voor functioneel beheerders ingericht. Autorisatiematrix wordt geaccordeerd door management.

De voortgang op deze aanbeveling wordt geactualiseerd bij het Jaarverslag 2018.

Stand van zaken Jaarverslag 2018

In de Najaarsnota 2018 hebben we gerapporteerd dat de processen ten aanzien van de wijzigingsbeheer en toegangsbeheer zijn vastgelegd en worden geïmplementeerd. De implementatie hebben we grotendeels afgerond (medio 2019 ronden we het helemaal af). Hiermee is het beheerproces gestandaardiseerd.

Zoals eerder aangegeven, heeft de gemeentesecretaris op 19 december 2017 opdracht gekregen van het college om de IV Doorontwikkeling te starten. Dat is een versterking van de IV, die overigens veel verder gaat dan het uniformeren van de werkwijzen bij de IVE's. Het versterkt laten aansluiten van de IVE's op de behoeften van de clusters en directies, alsmede het stimuleren van innovatie en het optimaliseren van beheer, is een permanent proces en geen eenmalige verbeteractie.

Over de kwaliteit van de uitvoering van de ICT-beheerprocessen (inclusief AFS) heeft het college de raad op 22 mei 2018 al schriftelijk op de hoogte gesteld van afronding van de genomen acties. Ook is hierover al bij de Najaarsnota 2018 een stand van zaken gegeven (zie hierboven).

Met de bovenstaande updates stelt het college de raad voor om deze aanbeveling als afgedaan te beschouwen.

4. Investeringsparagraaf

Wij geven in deze investeringsparagraaf nader inzicht in de realisatie in 2018 op de door de raad geautoriseerde investeringsvoorstellen. Het gaat daarbij zowel om investeringsvoorstellen waarvoor nog een kredietbesluit moet worden genomen als om investeringen waarvoor al een krediet beschikbaar is gesteld.
Grondexploitatiekredieten staan niet in deze paragraaf. Inhoudelijke informatie daarover staat in de paragraaf Grondbeleid.

In onderstaande tabel staan per programma de totalen van de investeringskredieten, de realisatie van de investeringen in 2018 en de overgebleven investeringsruimte eindejaar 2018.

(bedragen x € 1 miljoen)

Programma	Bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Bijboeking Boekwaarde MVA 2018	Restant Investeringsruimte (zie noot 2)
1 Dienstverlening en informatie	29,6	2,9	2,7	2,7	23,9
2 Openbare orde en veiligheid	3,1	1,0	0,3	0,3	1,8
3 Verkeer en openbare ruimte	5.541,2	832,6	258,1	173,0	900,0
5 Onderwijs, jeugd en diversiteit	625,5	228,3	111,9	111,9	301,6
6 Welzijn, zorg en sport	37,7	6,3	10,8	10,8	20,6
8 Duurzaamheid en water	123,9	1,0	87,0	86,1	35,9
9 Stedelijke ontwikkeling en wonen	33,7	9,6	9,5	9,5	14,7
11 Bedrijfsvoering	200,7	47,9	49,0	49,0	104,0
Eindtotaal	**6.595,4**	**1.129,5**	**529,3**	**443,3**	**1.402,5**

Noot 1: De bruto investeringssom is de investeringssom inclusief bijdragen derden en onttrekkingen aan reserves. Het verschil tussen de kolommen 'Uitgaven 2018' en 'Bijboeking Boekwaarde 2018' komt door bijdragen van derden in 2018
Noot 2: De 'Restant investeringsruimte' is de binnen de programma's aanwezige kredietruimte, beschikbaar voor het afronden van de lopende investeringsprojecten en waarvan de kapitaallasten zijn gedekt binnen de meerjarenbegroting

In 2018 investeerden we voor € 529 miljoen in materiële vaste activa (MVA). Dit investeringsvolume vertaalt zich voor € 443 miljoen in een stijging van de boekwaarde van het bezit op de balans van de gemeente. Het verschil tussen deze twee bedragen is het effect van bijdragen van derden. Deze brengen we direct in mindering op de balanswaarde.

De grootste investeringen waren binnen de programma's Verkeer en openbare ruimte, Onderwijs, jeugd en diversiteit en Duurzaamheid en water.

Het gaat in het programma Verkeer en openbare ruimte vooral om investeringen in de aanleg van de Noord/Zuidlijn, het Amsterdamse Metro Systeem (AMSYS) en investeringen in de wegen, straten en pleinen. Binnen het programma Onderwijs, jeugd en diversiteit gaat het om investeringen in schoolgebouwen. De investeringen in het programma Duurzaamheid en Water zijn vooral de eerste aanleg en de renovatie van rioleringen en de drinkwatervoorziening.

Ontwikkeling balanswaarde vaste activa vanwege investeringsuitgaven 2018

De investeringsuitgaven in 2018 bleven achter bij de geraamde uitgaven. De stijging van de boekwaarde van de materieel vaste activa van de gemeente is € 220 miljoen minder dan geraamd. In totaal is 67% van de geraamde toename van het bezit aan materiele vaste activa gerealiseerd. Op hoofdlijnen komt dat door:

- € 51 miljoen minder geïnvesteerd in onderwijshuisvesting bij het programma Onderwijs, jeugd en diversiteit dan begroot;
- € 43 miljoen minder kredietuitgaven in het programma Verkeer en openbare ruimte dan geraamd aan projecten als de Rode Loper, IJsei, Op Afstand Bestuurbare Bruggen en (fiets) parkeergarages. Verder hebben zich de geraamde uitgaven voor renovatie van de Piet Heijntunnel niet gemanifesteerd (€ 24 miljoen) en heeft de verwachte bijdrage aan de Vervoersregio van € 4 miljoen zich niet voorgedaan. Ook zijn er ruim € 7 miljoen minder aan uitgaven gedaan aan projecten in de openbare ruimte in stadsdeel Nieuw West;
- Investeringen met betrekking tot het inzamelen van huishoudelijk afval, voornamelijk ondergrondse containers, zijn € 23,8 miljoen lager uitgevallen dan geraamd;
- Investeringsuitgaven bleven in het programma Welzijn, zorg en sport ruim € 20 miljoen achter op de raming;
- Ruim € 8 miljoen minder aan investeringsuitgaven in het programma Dienstverlening en informatie. Dit zijn vooral investeringen in informatievoorziening;
- In 2018 investeerden ruim € 8 miljoen minder in het gemeentelijk wagenpark dan geraamd en bijna € 7 miljoen minder in de reguliere vervanging van ICT componenten. Verder is in het programma Bedrijfsvoering minder dan voorzien geïnvesteerd in werven die gebruikt worden door de directie Stadswerken (€ 5 miljoen), in de verbouwing van het stadhuis (€ 7 miljoen) en de verbouwing van panden van de GGD (€ 4 miljoen).

Hieronder worden de afwijkingen nader toegelicht per programma.

Realisatie investeringen 2018 per programma

Bij dit jaarverslag sluiten we 205 van de 701 openstaande kredieten af. Dat is 29% van het totaal. Dit omdat het werk technisch en financieel klaar is. Daarnaast gaan drie investeringsvoorstellen niet meer door.

- Zie voor de lijst voorstellen die niet leiden tot een kredietaanvraag bijlage 11.4A;
- De af te sluiten investeringskredieten staan in bijlage 11.4B.

Het annuleren van investeringsvoorstellen en het afsluiten van kredieten zorgt ervoor dat we € 131 miljoen aan geprognosticeerde investeringsruimte niet gebruiken. In een aantal gevallen vragen we de raad de vrijvallende ruimte te gebruiken als compensatie voor (voorziene) overschrijdingen of toe te voegen aan de kredietruimte in 2019. Het financieel effect van de vrijval van corresponderende kapitaallasten op de algemene middelen betrekken we bij de Voorjaarsnota 2019. Niet altijd is er een effect op het begrotingssaldo. Dit vooral omdat vrijvallende kapitaallasten een directe relatie kunnen hebben met tarieven of bijdragen van derden. Dit is bijvoorbeeld het geval bij investeringen in ondergrondse afvalcontainers en riolering en bij investeringen in de openbare ruimte die (gedeeltelijk) bekostigd worden door de Vervoersregio Amsterdam.

- Bijlage 11.4C geeft een overzicht van de twintig investeringsvoorstellen waarvoor eindejaar 2018 nog een kredietbesluit moet komen;
- Bijlage 11.4D ten slotte geeft een overzicht van de 496 lopende investeringskredieten die we ook in 2019 nog gebruiken.

De investeringen die de raad bij het vaststellen van de Begroting 2019 goedkeurde, staan niet in deze bijlagen.

Investeringen hebben vaak een looptijd van meerdere jaren. Bij de financiële sturing op kredieten ligt de focus daarom op het totaal nog benodigde bedrag (de ‘cost to complete’). Bij de jaarrekening ligt de nadruk op de vraag of het investeringsproject wordt gerealiseerd binnen het beschikbaar gestelde krediet en binnen de gestelde termijn. De termijn waarbinnen een krediet tot besteding moet komen, is meestal niet langer dan vijf jaar. Voor langere looptijden is altijd een uitdrukkelijk bestuurlijk besluit nodig.

In het vervolg van deze paragraaf geven we per programma en programmaonderdeel aan wat de investeringsuitgaven waren in 2018, hoeveel kredieten we kunnen beëindigen, wat het financieel effect daarvan is en voor hoeveel kredieten een verlenging van de looptijd gewenst is.

Programma 1: Dienstverlening en informatie

(bedragen x € 1.000)

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
1.1 Dienstverlening				
Begraafplaatsen en crematoria	532	316	216	-1
Stadsloketten	6.555	114	229	6.213
Telefonie	1.150	0	0	1.150
1.2 Informatie				
Analoge & digitale archieven/collecties	1.160	0	0	1.160
Basisinformatie	20.179	2.473	2.301	15.405
Totaal	**29.576**	**2.903**	**2.746**	**23.927**

De investeringen in het programma Dienstverlening en informatie gaan vooral over verbeteren van de informatievoorziening. De grootste investeringen hier zijn de modernisering van de gemeentelijke basisadministratie en in Datapunt. Van de zestien lopende kredieten in dit programma sluiten we vier kredieten af. Dit geeft € 0,1 miljoen aan onbenut gebleven kredietruimte. Een investeringsvoorstel uit 2016 over verbeteren van output management van € 3,4 miljoen zal niet leiden tot een kredietbesluit.

Programma 2: Openbare orde en veiligheid

(bedragen x € 1.000)

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
2.2 OVV-vergunning, toezicht en handhaving				
Toezicht en handhaving openbare ruimte	2.130	985	288	857
2.3 Veiligheid				
Veiligheidsprojecten	1.015	38	0	977
Totaal	**3.145**	**1.023**	**288**	**1.834**

De investeringen in toezicht en handhaving gaan onder meer over het aanschaffen van communicatiemiddelen en de verbouw van de centrale meldkamer. Het veiligheidsproject is het informatiesysteem Horeca. We kunnen drie van de zeven lopende kredieten in dit programma afsluiten.

Programma 3: Verkeer en openbare ruimte

(bedragen x € 1.000)

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
3.1 Openbaar vervoer				
Amsterdam Metro System (Amsys)	834.900	0	24.016	236.875
Noord/Zuidlijn	3.157.330	727.502	61.244	7.630
Openbaar vervoer	121.779	0	9.356	45.208
Renovatie Oostlijn	398.259	0	41.113	19.861

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
3.2 Parkeren				
Parkeren	223.369	32.286	22.528	167.598
3.3 Verkeersmaatregelen en openbare ruimte				
Openbare verlichting en stadsilluminatie	45.923	83	4.374	41.468
Verkeerssystemen	19.984	250	6.628	13.364
3.4 Wegen, straten en pleinen				
Herinrichting en vervanging	411.128	49.283	64.420	238.596
IJsei	175.136	4.325	2.217	20.451
Kades, bruggen en tunnels	152.853	18.809	22.141	108.475
3.5 Groen en recreatie				
Openbaar groen	506	28	36	442
Totaal	**5.541.166**	**832.567**	**258.072**	**899.967**

Van de 124 lopende kredieten in het programma Verkeer en openbare ruimte kunnen we er 42 beëindigen, met een totale onbenut gebleven kredietruimte van € 42 miljoen. Het effect op de algemene middelen is beperkt, aangezien de meeste van deze kredieten gedekt worden uit bijdrage van derden, dan wel de kaptaallasten die gedekt worden uit de parkeergelden. Tot de af te sluiten kredieten behoort onder meer het investeringskrediet voor de Boerenweteringgarage, het uitvoeringskrediet voor de reconstructie van het Damrak en het krediet voor de voorbereiding en uitvoering van de busbaan Daalwijkdreef.

Eind 2018 bleek dat er bij het project de Entree een fors financieel tekort dreigt. Dat hebben we aan het college en de raad gemeld. Bij het cijfermatig afsluiten van de jaarrekening 2018 gingen we na of dit gedeeltelijk kunnen dekken uit onderschrijdingen op kredieten van andere projecten. Dat blijkt voor € 5,0 miljoen te kunnen. We stellen voor om hiervoor resterende kredietruimte in te zetten van de kredieten Klaprozenweg, Zaancorridor, Toegankelijkheid OV-haltes, Centrale Objectbediening bruggen en Gebiedsregie Stationseiland. Voor de dekking van het resterende onvermijdelijke tekort van project de Entree doen we in de Voorjaarsnota 2019 een aanvullend voorstel.

Van de lopende kredieten in programma Verkeer en openbare ruimte vragen we voor zeventien kredieten verlenging van de looptijd. Het gaat daarbij onder meer om de kredieten voor de Rode Loper, voor de vervanging van openbare verlichting en de Entree van sportpark Sloten in Nieuw-West.

Programma 5: Onderwijs, jeugd en diversiteit

(bedragen x € 1.000)

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
5.1 Onderwijs en voorschoolse educatie				
Energieke Scholen	25.480	13.571	6.818	5.091
Primair Onderwijs	362.409	83.335	59.150	231.161
Voortgezet Onderwijs	237.595	131.396	45.902	65.311
Totaal	**625.484**	**228.302**	**111.870**	**301.564**

We investeerden het afgelopen jaar € 112 miljoen in schoolgebouwen. Dat was voor zowel nieuwbouw als renovatie en aanpassing van bestaande scholen. Van de 406 lopende kredieten in dit programma kunnen we 83 kredieten afsluiten. Dit met een totale onbenut gebleven kredietruimte van € 28 miljoen. Een deel van deze ruimte heeft de raad vorig jaar al ingezet. In juli 2018 besloot de gemeenteraad om alle 33 nieuwbouwprojecten van Onderwijs die in 2018 in ontwikkeling waren te laten voldoen aan de Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) eisen. Daarvoor zijn de kredieten voor financiering van deze lopende projecten opgewaardeerd. Daarnaast heeft de raad eind december 2018 al een deel van de restant kredietruimte ingezet bij de vaststelling van het Huisvestingsprogramma 2019.

Van de lopende kredieten in het programma Onderwijs, jeugd en diversiteit vragen we voor dertien kredieten een verlenging van de looptijd. Dit voor onder meer de vervangende nieuwbouw voor het 4de Gymnasium en voor het Rosa Beroepscollege.

Programma 6: Welzijn, zorg en sport

(bedragen x € 1.000)

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
6.1 Gezondheidszorg				
Gemeentelijke gezondheidsdienst	2.029	388	751	891
6.5 Sport				
Sportaccommodaties	35.679	5.892	10.046	19.742
Totaal	**37.708**	**6.280**	**10.796**	**20.632**

De kredieten in het programmaonderdeel Gezondheidszorg zijn voor investeringen in apparatuur en informatiesystemen. Van de 19 lopende kredieten in het programmaonderdeel kunnen we er achttien afsluiten. Van de 71 kredieten voor werkzaamheden aan sporthallen en sportvelden sluiten we er 23 af. In totaal levert het afsluiten van kredieten in dit programma een onderschrijding op de beschikbaar gestelde kredietruimte op van bijna € 1,0 miljoen.

Programma 8: Duurzaamheid en water

(bedragen x € 1.000)

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
8.3 Water				
Drinkwater	35.981	981	40.667	-5.667
Oppervlaktewater- en vaarwegbeheer	3.200	0	310	2.890
Rioleringstaken	32.895	0	33.134	-239
8.4 Afval				
Afval	51.831	0	12.934	38.897
Totaal	**123.907**	**981**	**87.045**	**35.881**

De kredieten van Waternet voor de productie en distributie van drinkwater en voor de eerste aanleg van riolering laten een overschrijding zien. Verschillende bouwkundige onderdelen (gevels en daken) van de drinkwaterproductie installaties en de betonsloot in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) zijn in 2018 versneld vervangen. Dit vanwege de verslechterde onderhoudsstaat. De hogere kosten voor de aanleg van aansluit- en distributieleidingen voor drinkwater komen vooral door verschillende nieuwbouwprojecten in Amsterdam. Ook overschreden we het beschikbare krediet voor aanleg van riolering door toegenomen activiteiten in de stadsuitbreiding. Waternet volgt de planning van grondexploitaties.

Van de achttien lopende kredieten in dit programma kunnen we er acht afsluiten, met een totale onderschrijding van € 10,0 miljoen. Het zijn vooral de kredieten voor vervangen van ondergrondse containers die een onderschrijding laten zien. Voor vervangen van ondergrondse containers werken we in 2019 met een nieuw krediet voor dat jaar.

Programma 9: Stedelijke ontwikkeling en wonen

(bedragen x € 1.000)

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
9.1 Gemeentelijk Vastgoed				
Gemeentelijk Vastgoed	30.244	7.392	9.506	13.346
Totaal	**30.244**	**7.392**	**9.506**	**13.346**

Van de tien lopende kredieten in het programma Stedelijke ontwikkeling en wonen kunnen we er zeven binnen het programmaonderdeel Gemeentelijk Vastgoed afsluiten. Daarbij is er een totaal onbenut gebleven kredietruimte van € 3,8 miljoen. Voor twee kredieten vragen we een verlenging van de looptijd. Het betreft het krediet voor het onderkomen van het Ostadetheater en het krediet Life Siencefonds (LFSA). Verlengen van de looptijd van het LSFA-fonds met twee jaar vergroot de kans dat het fonds met een goed rendement kan sluiten.

Bedrijfsvoering

(bedragen x € 1.000)

Programmaonderdeel	Totale bruto investeringssom t/m 2018	Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Restant investeringsruimte
11.1 Bedrijfsvoering				
Huisvesting	110.130	32.802	27.499	49.828
ICT en informatievoorziening	52.093	15.090	10.325	26.893
Materiaaldienst	75	0	0	75
Wagenpark	38.362	0	11.149	27.214
Totaal	**200.660**	**47.892**	**48.973**	**104.010**

Van de 63 lopende kredieten van Bedrijfsvoering kunnen we er 29 afsluiten met een totale onbenutte kredietruimte van € 42 miljoen. Hiervan gaat € 27 miljoen over het krediet dat is bestemd voor de vervanging van reinigings- en afvalinzamelingsvoertuigen en voor de vervanging van overige voertuigen. De vervanging hebben we vanwege de overgang naar een milieuvriendelijk wagenpark zo veel mogelijk getemporiseerd om kansen voor aanschaf van schonere voertuigen in de nabije toekomst optimaal te benutten. Deze vervanging moet later alsnog plaatsvinden omdat voertuigen aan het einde van de technische levensduur zijn. We verwachten dat vervangen door milieuvriendelijke alternatieven leidt tot hogere investeringskosten. We stellen voor het restant van het vervangingskrediet uit 2018 over te hevelen naar 2019. Voor het zomerreces geven wij de verschillende scenario's voor een duurzaam wagenpark

Het beschikbare investeringsbudget voor ICT was in 2018 € 8,9 miljoen. Hiervan hebben we € 2,3 miljoen besteed. We stellen voor het resterende budget door te schuiven naar 2019. Noodzakelijke vervangingsinvesteringen zijn in 2018 zo laag mogelijk gehouden in afwachting van het sluiten van een nieuwe hardware en software raamovereenkomst. Deze raamovereenkomst hebben we inmiddels afgesloten. Daarmee voldoen we aan de rechtmatigheid van deze investeringen in 2019.

De GGD heeft nog een aantal oudere verbouwingskredieten. In totaal een bedrag van € 3,9 miljoen. We stellen voor deze kredieten samen te voegen en te bestemmen voor gevelrenovatie van het pand aan de Nieuwe Achtergracht.

Voor twee kredieten vragen we een verlenging van de looptijd. Het gaat daarbij om het krediet voor de werf aan de Luchtvaartstraat en het krediet voor 1IV Vergunningen.

4.A Voorstellen die niet leiden tot een kredietaanvraag

(bedragen in €)

Omschrijving investering	Investeringssom
Dienstverlening en informatie	
Output Management	3.420.000
Digitaal depot, vervanging 1x 5 jaar	159.830
Totaal Dienstverlening en informatie	**3.420.000**
Bedrijfsvoering	
ICT (aansluiting op Symfonie) 2015	350.000
Totaal Bedrijfsvoering	**350.000**
Eindtotaal	**3.929.830**

4.B Bij de Jaarrekening 2018 af te sluiten kredieten per programma

Omschrijving (nieuwe) investering	Investerings-som	Resterend budget
1. Dienstverlening en informatie		
Inrichting kleine aula	350.000	-621
Renovatie vijver DNO	182.000	-78
Technologische vernieuwing applicaties persoonsgegevens	450.000	81.961
Transitie/conversie ivm wet Basisreg.Grootschalige Topografie (BGT)	240.000	-602
Totaal Dienstverlening en informatie	**1.222.000**	**80.661**
2. Openbare orde en veiligheid		
Vervanging applicatie WSR	150.000	21.442
Vervanging PDA	815.000	0
Totaal Openbare orde en veiligheid	**965.000**	**21.442**
3. Verkeer en openbare ruimte		
10 kleine strooiers ten behoeve van fietspaden	350.000	2.014
10873 Comeniusstraat WEST	1.295.000	405.204
2e Voorbereiding Contracten reconstructie bruggen en maaiveld Vijzelstraat	1.650.000	111.377
Aanv VB levensduurverlengend onderhoud bruggen Latjesbrug, Kattenslootbrug en Overtoomsesluis	235.000	66.392
Aanvullend VB en UV 1e fase renovatie Piet Heintunnel	2.600.000	0
AD/OABB 2015	5.000.000	0
AD/OABB 2016	7.000.000	0
AD/OABB 2017	6.353.146	1.200.000
AMSYS	25.000.000	0
Betaald parkeren Abos entreegebied	125.000	70.276
Boerenweteringgarage	47.400.000	18.775.980
Brugdek en revisie elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties brug 155 Kattensloot	240.000	-1
Busbaan Daalwijkdreef, voorbereiding en uitvoering	11.606.000	10.328.122
COA garage Houthaven 115 plekken	2.536.555	2.536.555
GO en vernieuwing elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties brug 199	350.000	0
GO en vervanging elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties brug 50	240.000	1
Herprofilering De Boelelaan Oost	3.275.000	0
Indexatiekrediet Noord/Zuidlijn	2.130.000	0
Levensduurverlengend onderhoud kades en sluizen	500.000	163.976
Marius Bauerstraat geheel	937.000	247.496
Onderzoek 18 bruggen + vb brug 272 Mariniersbrug	330.000	156.129
Parkeergarage Archiefterrein	3.267.000	828.341
Parkeergarage Pontsteiger	6.300.000	0
Parkeergarage Pontsteiger, 2e laag	2.500.000	0
Planuitwerkingsfase project Ombouw Amstelveenlijn	5.990.130	0
Projectbesluit vervanging wegverharding Spaklerweg	2.300.000	398.678
Uitvoering levensduurverlengend onderhoud Duivendrechtsebrug (brug 1267)	525.000	370.270
Uitvoeringskrediet reconstructie van het Damrak obv het ontwerp van de Rode Loper ts Pr. Hendrikkade en Weteringcircuit (incl. aanschaf natuursteen Rokin)	14.250.000	2.498.731
Uitvoeringskrediet vervanging brugdekken	2.038.000	677.071
Uitvoeringsskrediet voor herinrichting 3 kruispunten voor HOV Amsterdam-Zaanstad	3.057.868	2.212.163
VB bruggen Vijzelstraat	700.000	700.000

Omschrijving (nieuwe) investering	Investerings-som	Resterend budget
VB vervolg 10 trajecten Investeringsagenda	1.956.000	438.806
Vervanging parkeerapparatuur garage De Banne	200.000	14.150
Vervanging parkeerunits in de parkeerautomaten op straat	5.000.000	35.853
Voorbereiding levensduurverlengend onderhoud Duivendrechtsebrug (brug 1267)	150.000	918
Voorbereidingskrediet hoofdnet auto 2008 (Houtmankade, Hobbemakade, Wibautas)	250.000	-111.522
Voorbereidingskrediet tbv reconstructie rijbanen en fietspaden De Boelelaan ts Buitenveldertselaan en Europaboulevard	150.000	77.669
Voorcalculatie 2013 en nacalculatie 2012 NZL	-11.200.000	0
Voorcalculatie 2015 en nacalculatie 2014 NZL	1.600.000	0
Voorcalculatie 2016 en nacalculatie 2015 NZL	5.000.000	0
Totaal Verkeer en openbare ruimte	**163.186.699**	**42.204.649**
5. Onderwijs, jeugd en diversiteit		
Altra West Louis Couperusstraat 131 Dit gebouw uit 1964 is onderhoudstechnisch aan vervanging toe e voldoet niet aan NEN-norm 2767. Daarnaast is het een schoolgebouw oorspronkelijk gebouw voor het primair onderwijs waardoor het functioneel en onderwijskundige minder goed aansluiten op leerlingen in de leeftijd van 12-18. Vergoeding is voor circa 150 leerlingen, 22 groepen. Volgens normering, incl. gym en lift. , WO2053	3.828.405	1.202.871
Amstel/Cosmicus -1e inricht voor 972 leerlingen, WO2141	621.312	44.761
Amsterdam International Community School Pr. Irenestraat 59 Kosten terreinverwerving permanente nieuwbouw, WO2166	2.500.000	0
besluit aankoop Dintelstraat (Spinoza II), WO2550	31.733	0
Biënkorf Mariëndaal 11 plaatsen noodlokalen ten tijde van de sloop-en nieuwbouw periode. , WO2548	542.098	227.066
Bindelmeer College aanpassing gevel en installaties Dubbelink 1, WO2073	800.000	0
Bindelmeer Dubbelink 1 Kosten voor het leveren en plaatsen van wifi-voorzieningen., WO2074	107.988	0
Boven `t IJ Azaleastraat 19 -21 Uitbreiding in bestaand gebouw, aanpssingen noodzakelijk, WO2503	461.863	-24.309
Brede School DE, WO2081	8.882.652	8.489.605
BTW verhoging 19-21 % (schatting), WO4510	684.120	76.392
Caland II Anderlechtlaan 3 Kosten voor uitbreiding en aanpassing kantoorgebouw Sint Truidenstraat. , WO2194	547.500	259.124
Calvijn met Junior College Calandlaan Door toename van het aantal leerlingen is uitbreiding met 1e inrichting van onderwijsleerpakket en meubilair noodzakelijk., WO2186	1.100.838	0
Calvijn met Junior College Calandlaan ICT infracstructuur, WO2187	130.000	0
Denise Pieter de Hoochstraat 78 Voorbereidingsbudget ten behoeve van onderzoek naar vervangende huisvesting., WO2159	75.000	37.302
Dr. H. Colijnstraat 2, Pieter Jelles Troelstra, Av budget stedenbwk eisen, PO18-277, WO4000	130.404	0
El Amien 2, WO2043	2.225.047	0
energiebesparende maatregelen, WO2045	125.000	0
Energieke scholen 2015, WO4541+	1.199.688	631.312
Faas Wilkesstraat 451-453, IKC Zeeburgereiland, Herstel constr.fout vochtprobl, PO18-380, WO4049	65.306	20.423
Flexibel budget, Diverse scholen, 4451 Flex 2018 PO Voorbereiding 4 ontwikkelingsgebieden, --, WO4451+	2.400.000	2.400.000
Frankendael, WO2034	195.188	0
Geert Groote / West kosten geschikt maken pand Orteliusstraat BSA aankoop gebouw Anthonie van Dijckstraaat, British School nieuwe school centrum eiland IJburg voorbereidingskosten, WO4514+	3.400.000	7.000.000
Gerrit van der Veen College aanpassingen tbv brandveiligheid Gerrit van der Veenstraat 99, WO2100	54.000	1.800
Hervormd Lyceum Zuid onderzoek fundering oude gymzaal Brahmsstraat 7, WO2064	28.256	13.650

Omschrijving (nieuwe) investering	Investerings-som	Resterend budget
Het 4e Gymnasium Stavangerweg 902 Meerkosten nieuwbouw vanwege stedenbouwkundige randvoorwaarden en stringente eisen rondom duurzaamheid in gebied Houthavens, WO2522	2.500.000	91.913
Hogeweg 61, Frankendael, , WO5946, WO4511+	41.081	30.808
Holendrecht, WO1966	250.000	0
Hyperion Tolhuisweg 10 Door toename van het aantal leerlingen is uitbreiding met 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubiliar noodzakelijk., WO2203	132.900	0
Ignatius Jan van Eijckstraat 47 Vergoeding voor inventaris sporthallen Zuid., WO2109	50.000	0
IJburg College II Foekje Dillemastraat 1 Voor de nieuwbouw van het Ijburg College II heeft het schoolbestuur nog geen toeslag ontvangen voor uitvoering van het PVE Frisse Scholen Klasse. Deze aanvraag wordt opgenomen op het programma., WO2095	283.560	0
Ijburg College nieuwbouw voor Ijburg College II Zeeburgereiland, WO2093	400.000	9.700
IJburg College Pampuslaan 1 Kosten verwerving terrein, WO2091	1.708.300	0
IJburg I Pampuslaan 1 Vergoeding eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair schoolgebouw, WO2092	711.639	0
IJburg II Foekje Dillemastraat 1 Aanlegkosten verdiepte fietsparkeervoorziening bij nieuwbouw., WO2089	1.330.638	0
Ijburg II Foekje Dillemastraat 1 Kosten precario., WO2085	109.785	0
IJburg II Foekje Dillemastraat 1 Kosten voorzieningen t.b.v. veiligheidseisen Marsh., WO2087	155.958	0
IJburg II Foekje Dillemastraat 1 Meerkosten i.v.m. eisen bouwbesluit 2015., WO2088	425.340	0
IJburg II Foekje Dillemastraat 1 Verrekening verschil normberekening paalfundering. , WO2086	151.207	0
Kentalis Signis Jan Sluijtersstraat 9 Kentalis zal samen met Viertaal nieuwbouw realiseren voor leerlingen van so en vso in cluster 2. Schoolbestuur vraagt een voorbereidingskrediet aan van 1 miljoen. Echter een krediet van €250,000 is toereikend om de kosten tot aan het voorlopig ontwerp te dekken., WO2052	250.000	250.000
Kortenaerstraat 30-32, St. Jan, --, WO4198, WO4514+	160.000	-438
Kraanvogel Renovatie (aanvulling) , WO1994	500.000	474.874
Mauritskade 58, Metis Montessori Lyceum, , WO5948, WO4510+	10.442	0
Nicolaas Maes, WO2009	1.100.000	567.256
Nieuwe VMBO ZBE Aanpassingen tijdelijke bouw Foekje Dillemastraat, WO2563	120.401	0
Nieuwe school ZBE Mr. Treublaan 1 -3 uitbreiding met 1e inrichting voor onderwijsleerpakket en meubilair voor nieuwe school ZBE., WO2153	811.612	0
Nw Opleiding - kst vervang nw bouw zeeburgereiland, WO2151	300.000	0
OHP 2017 brand en inbraak, WO2562	3.000.000	42.822
Onderwijshuisvestingsprogramma 2018 brand en inbraak	3.200.000	3.200.000
Orion College Noord en Zuidoost nevenvestiging Zekeringstraat Als gevolg van een herschikking van de cluster 2 en cluster 3 scholen, WO2048	5.081.965	0
Orion College West Drostenburg 1 De Drostenburg zal uitgebreid worden voor de opvang van leerlingen van cluster 3 en 4. Dit bedrag is een vergoeding voor de afkoop van de erfpacht van de grond., WO2047	711.788	-6.183
Over - Y College aanpassingen tbv brandveiligheid Floraweg 170, WO2083	5.605	187
Over-Y College Floraweg 170 De gemeente betaalt de verzekeringspremie. Een beveiligd schoolgebouw met goed onderhouden installaties voor brand en borg en opgeleide personen leidt tot een lagere verzekeringspremie., WO2084	171.300	0
Passeerdersgracht 30-32, Cartesius 2, --, WO2157, WO4506+	38.700	16.749
Passeerdersgracht 30-32, Cartesius 2, --, WO2158, WO4506+	6.332	4.592
Paulusschool, WO2044	181.738	0
Pieter Jelles Troelstra, WO1951	7.360.358	275.997
Pieter Nieuwland College Nobelweg 6 De gemeente betaalt de verzekeringspremie. Een beveiligd schoolgebouw met goed onderhouden installaties voor brand en borg en opgeleide personen leidt tot een lagere verzekeringspremie., WO2155	200.088	700
PO15-183 IJdoorn Voorziening is noodzakelijk voor 2255m². Werengouw 83 , WO2042	130.217	108.523
PO16-036 2e Openlucht 3a uitbreiding permanent, WO1961	477.925	267
PO16-039 Sint Jan 3a uitbreiding permanent, WO1990	650.194	0
PO16-084 Theo Thijssen 11 herstel van constructiefouten, WO2015	646.866	646.866

Omschrijving (nieuwe) investering	Investerings-som	Resterend budget
PO16-126 4e Mont. Pinksterbloem 3a uitbreiding permanent, WO2039	321.973	278.362
PO16-134 Laterna Magica 11 herstel van constructiefouten, WO1956	132.575	19.957
Renovatie De Kraanvogel, WO1993	3.500.000	560.000
Schoenerstraat 7, Damstede Lyceum, Kosten ingebruikname, VO18-492, WO3942	286.091	0
Spinoza20First Peter van Anrooystraat 8 Vanaf augustus 2017 dient tijdelijke huisvesting voor 600 leerlingen voor Spinoza20First beschikbaar te zijn. Deze aanvraag komt voor vergoeding in aanmerking en wordt op het programma opgenomen. , WO2541	1.000.000	82.933
spoedaanvragen 2015 291.000 belegd, WO4505+	82.362	126.638
spoedaanvragen 2015 / niet besteed, WO4506+	948.576	58.306
spoedbudget a, WO4508+	172.795	74.743
St. Jan Kortenaerstraat 30-32 Meerkosten uitbreiding: Onderdeel bouwbudget, WO1991	180.307	-10
St. Lidwina, WO2022	98.591	98.591
St. Lidwina, WO2023	3.171.074	349.015
Stelle College - VOvA Mr. Treublaan 1 -3 Kosten terreinverwerving nieuwbouw Zeeburgereiland, WO2152	1.093.460	64.039
Stelle Mr. Treublaan 1-3 Nieuwbouwbudget VMBO vestiging Zeeburgereiland (excl. kosten terreinverwerving), WO2150	8.483.420	262.862
Sweelinck College aanpassingen tbv brandveiligheid Moreelsestraat 21, WO2149	7.260	2.530
Troelstra, Pieter Jelles Dr. H. Colijnstraat 2 Meerkosten nieuwbouw: voorzieningen tbv Marsh eisen, ruimtelijke onderbouwing en aanpassing bestemmingsplan. Onderdeel bouwbudget, WO1953	163.680	0
Troelstra, Pieter Jelles Dr. H. Colijnstraat 2 Meerkosten nieuwbouw: voorzieningen tbv Marsh eisen. Onderdeel bouwbudget, WO1952	78.840	0
Tyltylschool Drostenburg 1 Orion College West krijgt uitbreiding bij de Drostenburg 1. Tussen de bestaande bouw en de uitbreiding dient een verbindingssluis gerealiseerd te worden. , WO2049	315.000	9.954
Uiterwaardenstraat 60-A, Spinoza20first, Av budget tijdelijke huisvest., --, WO4190	60.000	60.000
Vinse School Haarlemmerstraat 132 -136 Uitbreiding met tijdelijke huisvesting door het realiseren van twee praktijkruimtes in de locatie Haarlemmerstraat 132-136. (uitbreiding in Westerpark), WO2106	75.000	0
VSO De Heldring Burgemeester Eliasstraat 20 De VSO Heldringschool krijgt nieuwbouw. Dit bedrag is benodigd voor de uitvoering van het Programma Frisse Scholen, klasse B., WO2069	516.250	0
VSO De Heldring vervangende nieuwbouw inclusief gymzaal Burg Eliasstraat 20, WO2070	3.402.058	5.954
Zekeringstraat 45, VierTaalcollege, Ingebruikname pand, SO18-177, WO4166	200.000	2.055
Totaal Onderwijs, jeugd en diversiteit	**87.791.649**	**28.150.559**
6. Welzijn, zorg en sport		
Aanschaf (software) electronische patientendossier Zorg & Crisisdiensten	100.000	100.000
Aanschaf (software) management informatie systeem Zorg & Crisisdiensten	100.000	30.341
Aanschaf (software) rooster & planmodule Zorg & Crisisdiensten	50.000	50.000
Aanschaf (vervanging) medisch apparatuur	50.000	0
Elektronisch patientendossier MGGZ	100.000	100.000
Herontwikkeling Sportpark Parkschouwburg 2017	200.000	-5.559
Ontwikkelkrediet informatisering Software	500.000	-14.987
Sporthal Zeeburgereiland 2017	500.000	2.161
Sportpark Amsterdamse Bos en Bosbaan, vervangingsinvesteringen 2016	164.730	164.730
Sportpark Drieburg kunstgrasveld 2017	550.000	0
Sportpark het Loopveld, kunstgrasveld 2017	300.000	0
Sportpark Middenmeer, kunstgrasveld 1 2017	550.000	0
Sportpark Middenmeer, kunstgrasveld 2 2017	275.000	0
Sportpark Ookmeer Veld 25	252.564	23.899
Sportpark Ookmeer, kunstgrasveld (honkbal) 2017	100.000	0
Sportpark Schellingwoude Veld 2	225.500	-3.166

Omschrijving (nieuwe) investering	Investerings-som	Resterend budget
Sportpark Schinkel 10 jr vervanging twee velden	367.000	0
Sportpark Sloten, multifunctioneel veld 2017	550.000	0
Sportpark Spieringhorn kunstgrasveld 1 10 jr	300.000	-31.444
Sportpark Spieringhorn kunstgrasveld 1 25 jr	200.000	0
Sportpark Spieringhorn kunstgrasveld 2 10 jr	300.000	0
Sportpark Spieringhorn kunstgrasveld 2 25 jr	250.000	0
Uitbreiding Digitaal Dossier en aanverwante systemen	300.000	5
Velodrome 2017	100.000	1.574
Verbetering informatievoorziening MGGZ	250.000	250.000
Vervangen inventaris (incl sportvloeren)	250.000	0
Vervanging laboratoriumapparatuur	80.000	80.000
Vervanging apparatuur Streeklaboratorium	40.000	40.000
Vervanging Benzeen Meting Meetnet Luchtkwaliteit	48.000	6.089
Vervanging hardware data-acquisitie meetstations luchtkwaliteit	36.400	-135
Vervanging medische apparatuur	50.000	50.000
Vervanging meubilair	50.000	50.000
Vervanging NO en NO2 onvoorzien BAM 1020 (meetnet luchtkwaliteit)	30.000	2.370
Vervanging toplaag kunstgras Jos- Wgm. 1	252.564	-90
Vervangings- en uitbreidingsbudget voor diverse koelkasten.	20.000	3.335
Vervangings- en uitbreidingsbudget voor diverse medische apparatuur	50.000	50.000
Vervangings- en uitbreidingsbudget voor meubilair	20.000	20.000
Totaal Welzijn, zorg en sport	**7.561.758**	**969.123**
8. Duurzaamheid en water		
Bron- en natuurbeheer 2018	1.270.000	102.653
Distributie drinkwater 2018	22.150.000	-1.065.775
Eerste Aanleg Riolering 2018	10.000.000	-1.434.881
Productie drinkwater 2018	14.245.000	-5.483.470
Renovatie riolen 2018	19.500.000	-7.005
Rioolgemalen 2018	2.850.000	209.406
Vervanging en uitbreiding ondergrondse afvalcontainers 2018	29.569.088	17.640.963
Totaal Duurzaamheid en water	**99.584.088**	**9.961.891**
9. Stedelijke ontwikkeling en wonen		
Aankoop het Meervoud	8.805.000	69.825
Aldebaranpl.2-4 Renovatie	1.882.363	665.832
De Kraanvogel Brede school welzijnsdeel	670.084	670.084
De Nieuwe Fabriek	1.748.000	1.748.000
Frankendael Brede school welzijnsdeel	343.979	343.979
Lidwina Brede School welzijnsdeel	343.979	343.979
Totaal Stedelijke ontwikkeling en wonen	**13.793.405**	**3.841.699**
11. Bedrijfsvoering		
2009 Bouwkundig 3251060	2.000.000	1.964.804
2009 E- installatie	250.000	234.135
2009 Ontwerp, advies en begeleiding 3251062	360.000	237.349
2009 Renovatie Gevels	500.000	344.417
2010 VERV SLUITPLAN	65.000	65.000
2014 Digitale vastlegging projecten	60.000	58.754
2016 bedrijfsv Bedrijfsgebouwen	1.370.000	481.633
2016 bedrijfsv Meubilair	75.000	26.463

Omschrijving (nieuwe) investering	Investerings-som	Resterend budget
Aanvullend krediet Vervanging belasting applicatie neotax	524.143	-501.529
Asbestsanering gevels NA 100	250.000	244.556
Diverse verbouwingen RVE GGD	1.000.000	663.256
DMS	220.000	86.459
Gevelherstel + schilderwerk NA 100	150.000	-487.758
Hardware overig	1.176.111	392.625
Hardware werkstations	5.956.277	4.547.279
Hoofdlijnenplanning &aansluiting Microsoft	550.000	355.292
Inrichting Stadsdeelhuis	1.000.000	80.980
Planex	5.000.000	3.915.628
REWA en OGAGIS	2.250.000	271.709
Software	1.736.300	1.618.979
uitbreiding calciuminstallatie tbv Gladheidbestrijding	75.000	75.000
Upgrade Documentum SW 2016	80.000	-12.410
Vervangen zonwering NA	100.000	100.000
Vervanging CIBIS	100.000	5.509
Vervangingsinvesteringen Wagenpark 2018	38.362.141	27.213.537
Werkplekken ICT	130.000	130.000
Totaal Bedrijfsvoering	**63.339.972**	**42.111.667**

4.C Investeringsvoorstellen nog zonder kredietbesluit per programma (JR 2018)

Omschrijving (nieuwe) investering	Investeringssom
Dienstverlening en informatie	
Digitaal archief brondocumenten	150.000
DMS systeem	845.000
Generieke terugmeldvoorziening basisinformatie	200.000
Klachtensysteem	336.444
E-depot	1.000.000
Totaal Dienstverlening en informatie	**2.531.444**
Verkeer en openbare ruimte	
Groot onderhoud tunnel Arena	500.000
Grotere scope renovatie Piet Heintunnel	23.000.000
Tunnelveiligheid Piet Heintunnel	6.904.000
Oevercontructie Kostverlorenvaart nabij molen de Otter	1.660.000
Realiseren van een ondergrondse fietsenstalling Waterfront IJzijde stationseiland	16.050.000
Uitvoering Brug 149, Bullebak	8.798.159
Uitvoering vernieuwing brug 167 Rozengracht over de Singelgracht	5.900.000
Uitvoering vernieuwing brug 22 Raadhuisstraat over de Herengracht	5.050.000
Uitvoering vernieuwing brug 63 Raadhuisstraat Rozengracht over de Prinsengracht	5.750.000
Uitvoering vernieuwing brug 8 Raadhuisstraat over de Singel	5.750.000
Verplaatsing IJpleinveer inclusief herpositionering riviercruises	8.200.000
Vervanging en herprofilering Openbare verlichting 2017	9.624.337
Verzwaarde aanvaarbescherming Ijsei	5.400.000
Voorbereiding en uitvoering De Boelelaan ts Buitenveldertselaan en Europaboulevard	6.600.000
Totaal Verkeer en openbare ruimte	**109.186.496**
Bedrijfsvoering	
Verbouwing begane grond stadhuis	7.000.000
Totaal Bedrijfsvoering	**7.000.000**
Eindtotaal	**118.717.940**

4.D Lopende kredieten per programma

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	1 Dienstverlening en informatie					
20.14.0015	Modernisering Gemeentelijke Basis Adminsitratie (mGBA) - fase 1	2014	nee	150.000	61.962	39.978
20.14.0022	Basisregistratie Nieuw Handelsregister (NHR)	2015	nee	593.000	8.078	453.658
41.16.0001	Aanvullend krediet Modernisering Gemeentelijke Basisadministratie	2017	nee	3.250.000	336.000	2.914.000
	Modernisering gemeentelijke Basisadministratie	2017	nee	9.100.000	0	9.100.000
02.15.0005	Visage	2016	nee	250.000	26.813	109.498
02.15.0007	Kennisbank , Content op maat	2016	nee	1.150.000	0	1.150.000
02.15.0015	Dienstverlening, Vervanging E-formulieren	2016	nee	1.110.000	30.800	1.079.200
37.16.0002	Vervanging MIR/Crystel Reports	2016	nee	150.000	119.603	30.397
37.16.0003	Vervangen Quality monitoring en Workforce management	2017	nee	500.000	0	500.000
41.17.0003	Investering in Data/Datapunt	2017	nee	5.200.500	1.803.500	1.623.500
43.16.0002	Technische update van huidig beleensysteem (BLIS)	2018	nee	250.000	0	250.000
43.18.0001	Vernieuwing Informatievoorziening Stadsbank van Lening	2018	nee	539.000	51.531	487.469
	Totaal Dienstverlening en informatie			**22.242.500**	**2.438.288**	**17.737.700**
	2 Openbare orde en veiligheid					
02.15.0014	Horeca	2015	nee	1.015.000	0	977.116
29.16.0001	Verbouwing meldkamer	2017	nee	350.000	0	310.147
40.17.0001	Vervanging overige communicatiemiddelen	2017	nee	315.000	0	315.000
50.15.0004	Vervanging PDA	2016	nee	500.000	225.084	210.767
	Totaal Openbare orde en veiligheid			**2.180.000**	**225.084**	**1.813.030**
	3 Verkeer en openbare ruimte					
78.17.0001	Aanleggen werf hergebruik gebakken klinkers	2016	nee	797.525	415.000	382.525
75.18.0001	Zonnepanelen op metrostations	2018	nee	3.012.827	464.219	2.548.608
75.18.0002	Technische voorzieningen reclame metrostations	2017	nee	1.820.000	118.783	1.701.217
95.14.0074	1e Uitvoeringskrediet Piet Heintunnel	2018	nee	4.200.000	0	4.200.000
	VB renovatie Piet Heintunnel	2018	nee	5.000.000	3.857.437	1.142.563
95.15.0002	Aanvullend krediet Busstation Noord	2012	nee	7.800.000	0	7.800.000
	Uitvoeringskrediet Busstation Noord	2012	nee	46.400.000	666.855	7.063.133
96.14.0001	Renovatie Oostlijn	2013	nee	387.661.075	41.112.696	9.262.956
	Scope uitbreiding Stationsrenovatie Oostlijn	2014	nee	10.597.592	0	10.597.592
96.14.0003	Aanleg Noord Zuidlijn	2011	JA	3.159.800.000	59.113.934	7.630.000
96.14.0012	1e Uitvoeringskrediet AMSYS	2010	nee	516.500.000	921.086	142.477.545
	2e Uitvoeringskrediet AMSYS	2011	nee	200.900.000	22.785.382	78.833.421
	3e Uitvoeringskrediet AMSYS	2013	nee	88.500.000	309.368	11.564.337
	Bijdrage financiële vraagstukken Vervoersregio	2018	nee	4.000.000	0	4.000.000
96.14.0016	6e krediet verv onderhoud metro infra	2013	nee	30.000.000	5.088.328	11.903.109
29.16.0001	Investering meldkamer	2017	nee	350.000	0	350.000
68.16.0003	Vervanging parkeerautomaten in garages in 2017	2016	nee	2.600.000	0	2.600.000
68.16.0012	Investering Haardstee en Hoptille	2017	nee	1.765.000	0	1.765.000
95.14.0188	Aanvullend krediet P10 Plaza Arena	2016	nee	5.200.000	0	2.668.641

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
96.14.0002	Rokingarage Fiets	2015	nee	7.900.000	2.745.526	5.154.474
56.18.0028	Energievoorziening evenemententerrein ABOS	2018	nee	381.000	9.086	371.914
82.15.0006	Bok de Korverweg	2013	nee	650.000	19.976	587.952
82.15.0007	8236 Ringvaartdijk Oost (inzetten voor Zwarte Pad)	2010	JA	400.000	0	94.876
82.15.0008	Henri Bersonstraat en Rousseaustraat	2013	JA	575.000	102.767	460.629
82.15.0397	10872 Comeniusstraat OOST	2009	nee	1.760.000	191.535	1.378.762
82.15.0453	Osdorperweg ts Joris van de Bergweg en Halfweg	2011	nee	980.162	54.333	519.445
82.15.0456	Ghandilaan (MAP I EN II)	2013	nee	4.537.500	4.551	4.351.363
82.15.0457	Weegener Sleeswijk Noord	2014	JA	800.000	36.667	388.286
82.15.0459	20087 Fase 2 Bouwmeester-Moerstrt/Caland	2009	JA	383.169	2.745	422.741
82.15.0462	20102 Fase 1 Hemsterhuis-Brinkhof West	2010	JA	1.300.000	28.847	604.409
82.15.0465	Derkinderenstraat tussen Jan Voermanstraat en postjesweg	2013	JA	1.200.000	250.760	794.560
82.15.0470	Jan Tooropstraat tussen Jan Evertussenen en Jan Voermanstraat	2013	JA	775.000	25.119	747.313
82.15.0471	Jan Voermanstraat tussen Jan Toorop en Derkinderenstraat	2013	JA	851.000	25.119	713.323
82.15.0477	Spoorzone ts Postjesweg en Marius Bauer, oostelijke sloot	2011	JA	670.000	0	656.163
82.15.0501	Burg FOCKSTRAAT tussen Burgemeester Venig Meineszlaan en Haarlemmerweg	2013	nee	300.000	0	295.332
82.15.0505	Entree sportpark Sloten	2013	JA	375.000	146.713	228.287
82.15.0523	Wijsgeren (inzetten voor Ghandilaan)	2013	nee	2.900.000	0	2.900.000
82.15.0524	10210 Jan de Louterpad	2013	nee	1.830.000	155.160	1.640.808
82.15.0525	Postjesweg ts Tooropstraat en Derkinderenstraat	2013	JA	820.000	1.680	818.320
63.14.1796	Uitvoering resterende deel Brug- en sluisbediening op afstand	2017	nee	11.446.854		4.411.970
70.15.0005	Uitvoeringskrediet voor de Kleine Maatregelen Verbetering Westelijke Tramlijnen 1, 2 en 13	2015	JA	2.052.000	96.890	1.190.054
70.15.0006	Rokingarage Fiets	2015	nee	7.800.000	0	7.883.158
70.15.0008	Programma Gebiedsregie	2014	JA	3.168.442	263.730	2.427.928
70.15.0009	Uitvoeringskrediet De Entree	2016	nee	138.200.000	20.435.089	102.725.563
70.16.0001	IJsei De Ruijterkade West uitvoering	2016	nee	10.460.000	2.254.608	576.317
70.16.0002	Nominale ontwikkelingen IJsei	2002	nee	320.000		320.000
70.16.0006	Vervanging en herprofilering Openbare verlichting 2018	2018	nee	8.800.000		8.800.000
70.16.0007	Vernieuwing bruggen Vijzelstraat (brug 30)	2018	nee	27.033.067		27.033.067
70.16.0015	Voorbereiding brug 423 opwaardering (Berlagebrug)	2017	nee	5.000.000	469.164	4.065.017
70.16.0018	Wijziging UV toegankelijkheid bushaltes	2016	nee	11.090.000	160.946	2.396.383
70.16.0019	UV Tramhalte Weteringcircuit	2016	nee	2.008.000	2.518.077	277.302
70.16.0022	Vernieuwing Leidseplein	2017	nee	73.200.000	6.651.704	29.718.994
70.17.0002	Nominale ontwikkelingen IJsei	2016	nee	157.000		157.000
70.17.0034	Vijzelgrachtgarage	2018	nee	15.000.000	194.043	14.805.957
70.17.0035	Singelgrachtgarage	2017	nee	74.700.000	2.145.391	71.455.021
70.17.0036	Uitvoering Willibrordusgarage	2017	nee	24.800.000	1.038.151	22.674.410
70.17.0037	Aanpassen van de reikwijdte van het project Raadhuisstraat-Rozengracht en voorbereidingskrediet	2017	nee	3.100.000	895.843	662.899
70.17.0038	Rode Loper Ferdinand Bol Zuid	2016	JA	2.640.364	138.534	2.352.066
	Rode Loper restwerken	2016	nee	42.684.154	14.660.437	32.803.946
70.18.0004	Indexatiekrediet De Entree Stationseiland 2018	2018	nee	1.495.000		1.495.000

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
70.18.0029	Vernieuwing brug 108 (de Clercqstraat/Da Costagracht)	2018	nee	6.400.000	5.668.157	731.843
90.18.0001	Investering Betondorp fase 2-3	2018	nee	6.600.000	720.473	5.879.527
90.18.0002	Herinrichting Middenmeer Noord	2018	nee	13.500.000	27.739	13.472.261
95.14.0020	Extra VB Amstelveenseweg Zuid	2016	nee	300.000		-130.112
95.14.0034	Verbreding tracé Mosplein-Papaverweg-Klaprozenweg	2013	nee	41.688.741	4.013.171	9.517.398
95.14.0038	Reconstructie Mauritskade ts Muntendamstraat en Alexanderplein	2017	nee	2.500.000	917.474	205.623
95.14.0047	Voorbereiding vervanging Meer en Vaart ts Osdorperban en Osdorpplein Oost	2014	nee	150.000	798	137.014
95.14.0055	Uitvoering Amstelveenseweg	2017	nee	15.116.000	8.031.623	5.996.926
95.14.0071	Aanvullend krediet resterende werkzaamheden renovatie IJtunnel	2017	nee	1.500.000	1.114.386	179.324
95.14.0099	Vernieuwing elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties + vervanging houtconstructies brug 237 Nwe Herengracht	2014	JA	900.000	232.272	641.221
95.14.0115	Vervanging en herprofilering Openbare verlichting 2016	2016	JA	9.849.000	4.340.340	5.508.660
		2018	nee	17.479.995		17.479.995
95.14.0126	Vervanging en aanpassing VRI's en VKM-installaties 2017	2017	nee	13.803.767	6.628.150	7.183.698
95.14.0128	IJsei	2002	nee	160.058.993	2.216.661	5.374.262
	IJsei, nominale aanpassing 2015	2002	nee	1.000.000		1.000.000
95.14.0142	Instandhouden sluizen, oevers en scheepvaartvoorzieningen	2017	nee	150.000	44.085	105.915
95.14.0150	Illuminatie 2014	2014	nee	170.000	33.857	54.938
95.15.0013	Vervanging en aanpassing VRI's en VKM-installaties 2018	2018	nee	6.180.000		6.180.000
	Totaal Verkeer en openbare ruimte			**5.268.793.227**	**224.565.463**	**749.370.147**
	5 Onderwijs, jeugd en diversiteit					
37.14.0632	HVP'12 Wetering NB Zuidas, WO2210	2011	JA	3.438.850	409.092	23.449
37.14.0779	Comenius Coll - 1e inrichting inventaris, WO2529	2012	JA	312.304	0	171.684
37.14.0820	vervangende nieuwbouw van de Wetering (ten laste van de bijdrage van de Zuidas), WO2211-2212	2012	JA	1.952.038	1.952.038	-15.577
37.14.0824	Cartesius Lyceum Frederik Hendrikplantsoen 7a Uitbreiding met eerste inrichting voor onderwijsleerpakket en meubilair voor 100 leerlingen van Cartesius., WO2518	2016	nee	126.640	1.769	4.564
	Comenius Lyceum Jacob Geelstraat 38 Uitbreiding van eerste inrichting voor onderwijsleerpakket en meubilair voor Comenius., WO2532	2016	nee	984.396	0	49.220
	Damstede ntb Uitbreiding van 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor Technasium Damstede 2 voor 150 leerlingen. , WO2182	2016	nee	191.244	0	9.562
	Nieuw Initiatief XXXX00 Aankoop tijdelijke huisvesting (onderwijsunits) om groei op te kunnen vangen voor nieuwe initiatieven vanaf augustus 2017., WO2561	2016	nee	2.000.000	83.966	1.238.556
	Nieuw Initiatief XXXX00 Eerste inrichting onderwijsleerkpakket en meubilair voor start circa 8 groepen voor nieuw initiatief , WO2560	2016	nee	235.550	0	-109.645
	Pieter Nieuwland College Dapperstraat 315 Uitbreiding met eerste inrichting voor onderwijsleerpakket en meubilair voor 202 leerlingen. , WO2558	2016	nee	255.813	0	12.791

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	School voor Persoonlijk Onderwijs Tobias Asser XXXX00 Uitbreiding 1e inrichting voor 80 leerlingen eerste startjaar, inclusief eerste inrichting gymzaal. , WO2143	2016	nee	154.000	0	7.700
	Spinoza Lyceum Daltonscholengemeenschap Peter van Anrooystraat 8 Uitbreiding van eerste inrichting van onderwijsleerpakket voor 80 leerlingen (van 1200 naar 1280 leerlingen). , WO2539	2016	nee	101.312	0	5.066
	Spinoza20First Peter van Anrooystraat 8 Uitbreiding van 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor 600 leerlingen voor Spinoza20first., WO2540	2016	nee	191.244	0	9.562
	Vossius Gymnasium Messchaertstraat 1 Uitbreiding van eerste inrichting voor twee gymzalen., WO2147	2016	nee	118.172	118.172	0
37.14.0828	AICS Nieuwbouw van AICS. Deze aanvraag heeft betrekking op de restkosten van de aankoop van opstallen en terreinen., WO2168	2016	nee	1.559.758	0	0
	AICS A.J. Ernststraat 130 Nieuwbouw van de AICS. Deze aanvraag heeft betrekking op de aankoop- en voorbereidingskosten van het pand., WO2170-2171	2016	nee	3.700.000	15.266	3.296.752
	Calandlyceum II Anderlechtlaan 3 Meerkosten nieuwbouw als gevolg van stedenbouwkundige eisen., WO2063	2016	nee	5.842.130	1.255.670	4.586.460
	Cartesius Lyceum Frederik Hendrikplantsoen 7a Verwerving en aanpassing pand Plantage Muidergracht voor de permanente huisvesting van Cartesius II., WO2517	2016	nee	10.000.000	684.433	8.989.570
	Damstede Rode Kruisstraat 83 Uitbreiding van het schoolgebouw met 247 m² BVO voor 900 leerlingen., WO2181	2016	nee	521.043	0	26.052
	DENISE Pieter de Hoochstraat 78 Piet Mondriaanstraat 140 nieuwbouw voor Denise . Bestaand schoolgebouw wordt opgeknapt voor de huisvesting van DENISE VO, WO2160	2016	nee	7.970.000	7.571.500	398.500
	Fons Vitae Lyceum Reijnier Vinkeleskade 53 Uitbreiding van de huisvesting door bij 12 lokalen de ruimte van de gang te betrekken. , WO2173	2016	nee	1.542.827	0	1.388.544
	Het Amsterdams Lyceum Valeriusplein 15 Vergoeding voor afkoop erfpachtsom 50 jaar met ingang van 1 maart 2017, WO2208	2016	nee	1.411.993	0	70.600
	Huygens College Tweede Constantijn Huygensstraat 31 Uitbreiding in hoofdgebouw door het realiseren van lokalen in de aula, als gevolg van huuropzegging Mentrumgebouw., WO2055	2016	nee	450.000	0	22.500
	IJburgcollege/nieuwe school ZBE vanwege stedenbouwkundige eisen is de kavel voor de sporthal te klein waardoor extra kostenverhogende maatregelen getroffen moeten worden., WO2094	2016	nee	1.000.000	0	0
	indexering terreinverwerving OHP2015 Hyperion, WO2537	2016	nee	25.000	0	25.000
	Meridiaan College Karel Klinkenbergstraat 1 Vergoeding verbouwing Reinaert de Vosstraat 27 t.b.v. Meridiaan conform kostenraming Vaecon en Merosch., WO2528	2016	nee	1.400.000	0	70.000
	Metis Montessori I Mauritskade 58 Meerkosten als gevolg van stedenbouwkundige voorwaarden , WO2142	2016	nee	1.127.419	0	56.374
	Montessori College Oost Polderweg 3 Uitbreiding met twee gymnastieklokalen op dak werkplaatsen., WO2164	2016	nee	2.552.841	2.297.557	0
	nieuw- vervangende bouw, WO4504+	2016	nee	1.000.000	0	1.000.000
	Onbekend, AICS2, , WO5581, WO4542+	2016	nee	500.000	0	500.000

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	Orion College locatie Zuid Gaasterlandstraat 7 Voor vervangende nieuwbouw is reeds op het Onderwijshuisvestingsprogramma 2012 en 2013 in totaal een budget van 4.706.860 opgenomen. In augustus 2015 is geschikte huisvesting gevonden in de voormalige Berkhof aan de wibautstraat 220. Voor de verbouwing en de realisatie van de gymzaal is een aanvullend budget van 3.711,989 benodigd., WO2516-4516	2016	nee	5.012.248	2.326.051	2.686.197
	Orion College locatie ZuidGaasterlandstraat 7stichting Orion vraagt vergoeding voor grondkosten voor uitbreiding bij nieuwe locatie Wibaustraat 220-224, WO2515	2016	nee	310.365	0	310.365
	Praktijkcollege De Dreef Uitbreiding van permanente huisvesting met 295 BVO. , WO2056	2016	nee	632.016	0	31.601
	renovatie / costructie fouten, WO4542+	2016	nee	500.000	0	1.000.000
	Rosa Beroepscollege Rode Kruisstraat 14 Meerkosten nieuwbouw o.a. als gevolg van gestegen bouwkosten en extra eisen brandweer waaronder het plaatsen van een sprinklerinstallatie, WO2178	2016	nee	785.388	0	39.269
	School voor Persoonlijk Onderwijs Tobias Asser XXXX00 De school voor Persoonlijk Onderwijs Tobias Asser is een nieuwe school voor voortgezet onderwijs voor HAVO/VWO op basis van Humanistische grondslag. Voor de nieuwbouw zal een bestaand pand geschikt gemaakt worden voor de huisvesting. Voor uitvoering in 2017 is hiervoor een bedrag van € 3,000,000 benodigd., WO2559	2016	nee	3.000.000	0	150.000
	Spinoza20First Grond verwerven in 2017 voor nieuwbouw voor definitieve locatie in 2020, WO2551	2016	nee	1.000.000	0	1.000.000
	Vossius Gymnasium Messchaertstraat 1; uitbreiding van het gebouw met twee gymnastiekaccommodaties inclusief de verbetering van de luchtbehandeling, WO2148	2016	nee	3.851.981	3.466.783	0
37.15.0803	As Siddieq, WO1947	2014	nee	1.181.877	0	201.832
37.15.1022	Botteloef, WO2501	2014	nee	1.190.362	0	1.044.112
37.15.1082	Burgemeester de Vlugt, WO1977	2014	nee	3.874.790	2.068.002	7.458
37.15.1085	Burght, WO1997	2014	nee	856.100	66.272	438.187
37.15.1109	Capelle, WO2016	2014	nee	3.650.000	0	304.119
37.15.1200	De Veerkracht, WO2024	2014	nee	3.050.196	945.578	332.648
37.15.1264	Frankendael, WO2036	2014	JA	100.000	0	100.000
37.15.1280	Goeman Borgesius, WO1921	2014	nee	4.514.026	2.658.236	1.076.689
37.15.1355	Het Gein, WO2175	2014	nee	300.000	0	89.920
37.15.1417	Immanuel, WO1976	2014	nee	3.411.141	2.628.475	0
37.15.1456	Kaap, De, WO1942	2014	nee	100.000	0	51.765
37.15.1552	Louis Bouwmeester, WO1999	2014	nee	4.406.798	0	569.373
37.15.1689	Noordmans, WO2003	2014	nee	4.406.798	876.109	3.256.909
37.15.1690	Notenkraker, WO2026	2014	nee	432.072	0	10.801
37.15.1691	Notenkraker, WO2027	2014	nee	1.290.084	73.729	25.876
37.15.1817	Bijlmerdrie, WO1980	2011	JA	42.000	0	4.458
37.15.1829	Nellestein, WO1995	2011	JA	150.000	0	0
37.15.1969	Prof. Dr. Kraemer, WO2011-2549	2014	nee	3.798.675	318.115	801.282
37.15.1976	De Frankendael, WO2035	2014	nee	1.945.609	0	902.891
37.15.1978	Kaap, De, WO1943	2014	nee	2.933.788	0	0
37.15.2019-5	A. J. Ernststraat 1179-1187, AICS, Aanvullend bouwbudget, VO18-702, WO3914	2017	nee	10.087.755	230	10.087.525

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	A. J. Ernststraat 1179-1187, AICS, Locatiegebonden kosten, VO18-701, WO3913	2017	nee	4.906.564	19.688	4.886.876
	A. J. Ernststraat 1179-1187, AICS, Terreinverwerving, VO18-703, WO3943	2017	nee	357.242	169.752	187.490
	Alexander Dumaslaan 7, Praktijkcollege De Dreef , Aanvullend bouwbudget, SO18-296, WO3917	2017	nee	392.517	372.891	19.626
	Anderlechtlaan 175, Caland 2, Kosten ingebruikname, VO18-499, WO3941	2017	nee	561.463	533.390	28.073
	Burgemeester Eliasstraat 76, Visio, Aanvullend bouwbudget, SO18-248, WO3925	2017	nee	1.414.569	0	1.414.569
	Drostenburg 5-B, Orion College Drostenburg, Voorbereiding, SO18-469, WO4439	2017	nee	300.000	20.241	279.759
	Flexibel budget, Diverse scholen, 4453 Flex 2018 VO/SO Investeringen, --, WO4453+	2017	nee	1.100.000	0	1.100.000
	Flexibel budget, Diverse scholen, 4454 Flex 2018 VO/SO Investeringen / renovatie, --, WO4454+	2017	nee	1.000.000	0	1.000.000
	Gerrit van der Veenstraat 99, Gerrit van der Veen College, Realis. ondergrondse gymzalen, VO18-516, WO3921	2017	nee	3.436.825	343.683	3.093.142
	Jan Tooropstraat 11-13, Kentalis Signis, Vervangende nwbouw, SO18-327, WO4161	2017	nee	27.500.000	0	27.500.000
	Lindengracht 93, Cartesius 2, Tijdelijke huisvesting, VO18-661, WO3940	2017	nee	1.300.000	1.300.000	0
	Mauritskade 58, Metis Montessori Lyceum, Aanvullend bouwbudget, VO18-227, WO3918	2017	nee	1.214.232	1.153.520	60.712
	Meeuwenlaan 134, SvPO Amsterdam, Aanpassingen ingebruikname, VO18-800, WO3924	2017	nee	7.386.507	5.349.102	2.037.405
	Messchaertstraat 1, Vossius Gymnasium, Aanvullend bouwbudget, VO18-191, WO3919	2017	nee	3.115.000	725.058	2.389.942
	Nobelweg 6, Pieter Nieuwland College, Permanente uitbreiding, VO18-571, WO3923	2017	nee	250.000	250.000	0
	Onbekend (AICS), AICS, --, WO5513, WO4456+	2017	nee	221.398	221.398	0
	Onbekend, AICS, Voorbereiding tweede school, VO18-626, WO4159	2017	nee	350.000	67.106	282.894
	Onbekend, AICS2, , WO5571, WO4456+	2017	nee	214.826	0	214.826
	Onbekend, Damstede II, Nwbouw en twee gymzalen, VO18-487, WO4165	2017	nee	10.067.050	1.006.705	11.425.345
	Onbekend, Damstede II, twee gymzalen, VO18-487, WO5360	2017	nee	2.365.000	0	2.365.000
	Onbekend, Spinoza20first, Voorbereiding perm nwbouw, VO18-619, WO3920	2017	nee	550.000	97.223	452.777
	Oudaen 6, De Apollo, Uitbreiding, VO18-474, WO4164	2017	nee	691.790	69.179	622.611
	Piet Mondriaanstraat 140 , DENISE, Meerkosten ingebruikname, VO18-671, WO3916	2017	nee	1.500.000	1.425.000	75.000
	Pieter de Hoochstraat 59, Montessori Lyceum Amsterdam, Voorbereiding verv nwbouw, VO18-607, WO4163	2017	nee	300.000	285.000	15.000
	Pieter Lodewijk Takstr 33-34, Berlage Lyceum, Voorbereiding uitbreiding, VO18-629, WO4160	2017	nee	350.000	197.572	152.428
	Plantage Muidergracht 14, Cartesius 2, Aanvullend bouwbudget, VO18-657, WO3915	2017	nee	10.000.000	255.704	9.744.296
	Polderweg 3, Montessori College Oost , Av budget gymzalen, --, WO4187	2017	nee	1.300.000	1.109.994	190.006
	Reijnier Vinkeleskade 53, Fons Vitae Lyceum, Vervangende nwbouw, --, WO4186	2017	nee	1.700.000	0	1.700.000
	Rode Kruisstraat 14, ABC Noorderlicht, Aanvullend bouwbudget, VO18-634, WO3922	2017	nee	181.500	172.415	9.085

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	Rode Kruisstraat 83, Damstede Lyceum, Afkoop erfpacht, VO18-483, WO4169	2017	nee	500.000	500.000	0
	Spoedbudget, Diverse scholen, 4456 Spoed 2018 VO/SO Investeringen / renovatie, --, WO4456+	2017	nee	563.776	0	1.000.000
	Tweede Oosterparkstraat 33 , Metis Montessori Lyceum, Ingebruikname pand, VO18-598, WO4167	2017	nee	205.003	194.750	10.253
	Valeriusplein 15, Het Amsterdams Lyceum , Av budget afkoop erfpacht, --, WO4191	2017	nee	300.000	267.052	32.948
	Vlaardingenlaan 25, Lumion, Av budget, --, WO4188	2017	nee	1.350.000	1.180	1.348.820
	Vrolikstraat 8, Cygnus gymnasium, Afkoop erfpacht, VO18-481, WO4168	2017	nee	375.365	375.365	0
	Wibautstraat 220, Orion College Zuid, Av budget, --, WO4354	2017	nee	500.000	0	500.000
37.15.2019-5_	Vlaardingenlaan 25, Lumion, Grond, --, WO6376	2017	nee	500.000	0	500.000
37.15.2065	Slootermeerschool, WO1935	2014	nee	3.536.542	1.181.064	78.418
37.15.2286	Huntum 16, De Rozemarn, --, WO1969, WO4541+	2014	nee	312	0	312
37.15.2292	Ambonplein 59, Al Jawhara, --, WO4194, WO4514+	2016	nee	34.000	0	34.000
	Capelleschool, C.F. Rode Kruisstraat 10 Meerkosten nieuwbouw: bouwstop. Onderdeel bouwbudget, WO2017	2016	nee	942.343	0	47.117
	Christiaan de Wetstraat 23, De Kaap, --, WO4193, WO4514+	2016	nee	40.000	67.467	-27.467
	De Kaap, meerkosten, WO1944	2016	nee	172.000	160.219	11.781
	Denise Nieuwbouw schoolgebouw, WO2161	2016	nee	3.870.558	3.677.030	193.528
	Dr. E. Boekman Korte Lepelstraat 81 Meerkosten uitbreiding: omgevingsvergunning. Onderdeel bouwbudget, WO1988	2016	nee	666.331	0	33.317
	Dr. E. Boekman Korte Lepelstraat 81 Permanente uitbreiding van de school, WO1989	2016	nee	337.880	0	16.894
	Elandsstraat 101-103, 14e Montessorischool De Jordaan, --, WO5775, WO4508+	2016	nee	116.000	110.654	5.346
	Frankendael Hogeweg 61 Meerkosten nieuwbouw: omgevingsvergunning. Onderdeel bouwbudget, WO2037	2016	nee	15.000	0	15.000
	Geert Groote / West kosten geschikt maken pand Orteliusstraat BSA aankoop gebouw Anthonie van Dijckstraaat, British School nieuwe school centrum eiland IJburg voorbereidingskosten, WO6375+	2016	nee	275.000	0	275.000
	Geert Groote School II Hygiëaplein 47 Uitbreiding in bestaand gebouw, aanpssingen noodzakelijk, WO2513	2016	nee	1.947.230	0	1.224.545
	Goeman Borgesius Aalbersestraat 35 bekostiging voorbereiding: onderdeel bouwbudget, WO1922	2016	nee	42.423	30.683	0
	Goeman Borgesius Aalbersestraat 35 Meerkosten nieuwbouw gymzaal: vergroten gymzaal op basis van KVLO norm. Onderdeel bouwbudget, WO1925	2016	nee	110.010	79.567	0
	Goeman Borgesius Aalbersestraat 35 Meerkosten nieuwbouw: ruimtelijke onderbouwing en aanpassing bestemmingsplan. Onderdeel bouwbudget, WO1924	2016	nee	146.383	105.875	0
	Goeman Borgesius Aalbersestraat 35 Meerkosten nieuwbouw: voorzieningen tbv Marsh eisen. Onderdeel bouwbudget, WO1923	2016	nee	53.500	38.695	0
	Havenstraatterrein bekostiging voorbereiding: onderdeel bouwbudget, WO2512	2016	nee	423.703	0	0
	Havenstraatterrein Nieuwbouw schoolgebouw, WO2511	2016	nee	3.813.325	0	3.813.325

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	Humanistische basisschool Nieuwbouw schoolgebouw, WO2080	2016	nee	2.919.807	0	214.680
	IJsbreker, de Chrysantenstraat 26 Uitbreiding van de nog te realiseren nieuwbouw. Onderdeel bouwbudget, WO1946	2016	nee	159.966	0	159.966
	IKC Zeeburgereiland, meerkosten, WO1959	2016	nee	150.000	-412	276
	Kantershof 634/635, Kantershof, --, WO4195, WO4514+	2016	nee	161.000	0	161.000
	Kleine Reus, De Nieuwe Looiersstraat 9 Nieuwbouw gymzaal, WO2502	2016	nee	1.850.819	0	1.850.819
	Knotwilg Vreeswijkpad 5 Nieubouw ter vervanging van de huidige school, WO2209	2016	nee	2.380.639	0	2.142.575
	Louis Bouwmeester Louis Bouwmeesterstraat 14 Meerkosten nieuwbouw gymzaal: vergroten gymzaal op basis van KVLO norm. Onderdeel bouwbudget, WO2000	2016	nee	101.823	0	101.823
	Louis Bouwmeester Louis Bouwmeesterstraat 14 Meerkosten nieuwbouw: ruimtelijke onderbouwing en aanpassing bestemmingsplan. Onderdeel bouwbudget, WO2002	2016	nee	99.450	0	99.450
	Louis Bouwmeester Louis Bouwmeesterstraat 14 Meerkosten nieuwbouw: voorzieningen tbv Marsh eisen. Onderdeel bouwbudget, WO2001	2016	nee	48.900	0	48.900
	Meander Winterdijkstraat 10 Meerkosten nieuwbouw gymzaal: vergroten gymzaal op basis van KVLO norm. Onderdeel bouwbudget, WO2079	2016	nee	847.722	0	0
	Meander Winterdijkstraat 10 Meerkosten nieuwbouw: frisse scholen B. Onderdeel bouwbudget., WO2078	2016	nee	526.083	0	0
	Montessorischool 15e, Maas En Waal Uiterwaardenstraat 544 Meerkosten nieuwbouw agv stedebouwkundige eisen. Onderdeel bouwbudget, WO2031	2016	nee	487.320	0	24.366
	Montessorischool 7e Nachtwachtlaan 35 Permanente uitbreiding van de school, WO2514	2016	nee	454.253	0	227.127
	Montessorischool 9e, Scholekster Karel du Jardinstraat 76 Permanente uitbreiding van de school, WO2510	2016	nee	334.391	47.279	253.673
	Onbekend, Onbekend, PO18-902, WO4175, WO4514+	2016	nee	600.000	0	600.000
	Orteliusstraat 28, School of Understanding, PO18-558, WO3958, WO4514+	2016	nee	2.070.000	1.521.258	548.742
	Overhoeks Chrysantenstraat 28 Meerkosten nieuwbouw: extra groei en stedenbouwkundige randvoorwaarden., WO2546	2016	nee	1.290.000	0	1.290.000
	Reijnier Vinkeleskade 53, Fons Vitae Lyceum, --, WO3280, WO4508+	2016	nee	15.952	0	15.952
	Rozemarn, meerkosten, WO1970	2016	nee	200.000	0	200.000
	Slootermeer Burgemeester Fockstraat 85 Meerkosten nieuwbouw: voorzieningen tbv Marsh eisen. Onderdeel bouwbudget, WO1936	2016	nee	69.300	0	69.300
	St. Henricus Louis Naarstigstraat 1 -3 Vervangende nieuwbouw: meerkosten onderdeel van bouwbudget, WO2125	2016	nee	857.802	0	175.001
	Theophile de Bockstraat 100-C, De Nautilus, --, WO4202, WO4514+	2016	nee	77.790	72.943	4.847
	Theophile de Bockstraat 100-D, De Notenkraker, --, WO4442, WO4514+	2016	nee	182.210	47.954	134.256
	Twiske Pandorinastraat 7a Permanente uitbreiding van de school, WO2504	2016	nee	308.026	0	15.401

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	Vinci da, Leonardo Nassaukade 342a bekostiging voorbereiding: onderdeel bouwbudget, WO2008	2016	nee	27.635	0	27.635
	Vinci da, Leonardo Nassaukade 342a Uitbreiding in bestaand gebouw, aanpssingen noodzakelijk, WO2007	2016	nee	248.711	0	711
	Vlugt, Burgemeester de Jan de Louterpad 10 Meerkosten nieuwbouw: ruimtelijke onderbouwing en aanpassing bestemmingsplan. Onderdeel bouwbudget, WO1979	2016	nee	158.664	0	158.664
	Vlugt, Burgemeester de Jan de Louterpad 10 Meerkosten nieuwbouw: voorzieningen tbv Marsh eisen. Onderdeel bouwbudget, WO1978	2016	nee	72.500	0	72.500
	Waterkant, De Bilderdijkpark 18 bekostiging voorbereiding: onderdeel bouwbudget, WO1930	2016	nee	45.608	0	2.281
	Waterkant, De Bilderdijkpark 18 Permanente uitbreiding van de school, WO1931	2016	nee	410.468	0	20.524
	Wereldschool Amsterdam Revaleiland 1 Uitbreiding in bestaand gebouw, aanpssingen noodzakelijk, WO2020	2016	nee	902.971	-64.763	64.763
37.15.2293	Aalbersestraat 35, Goeman Borgesiusschool, Av budget stedenbwk eisen, PO18-287, WO3998	2017	nee	1.686.517	1.390.029	296.488
	Bilderdijkpark 18, De Waterkant, Av budget stedenbwk eisen, PO18-553, WO3959	2017	nee	330.000	74.875	255.125
	Breedveld 6, Het Wespennest, Av budget stedenbwk eisen, PO18-231, WO3957	2017	nee	87.613	0	87.613
	Brenner 9, De Horizon, Vervangende nwbouw, PO18-274, WO4184	2017	nee	972.635	0	972.635
	Burgemeester Fockstraat 85, Slootermeerschool, Av budget stedenbwk eisen, PO18-276, WO4001	2017	nee	1.625.072	1.543.818	81.254
	Buskenblaserstraat 65, Al Wafa, Permanente uitbreiding, PO18-342, WO4178	2017	nee	499.070	106.019	393.051
	Dintelstraat 5-7, De Donge, Vervangende nwbouw, PO18-591, WO3992	2017	nee	4.175.000	417.500	3.757.500
	Eerste Nassaustraat 5-7, Geert Groote School 1, Voorbereiding uitbreiding, PO18-497, WO4179	2017	nee	600.000	600.000	0
	Elandsstraat 101-103, 14e Montessorischool De Jordaan, --, WO4972, WO4455+	2017	nee	500.000	269.772	230.228
	Faas Wilkesstraat 451-453, IKC Zeeburgereiland, Permanente uitbreiding, PO18-307, WO3994	2017	nee	1.675.100	299.714	1.375.386
	Flexibel budget, Diverse scholen, 4450 Flex 2018 PO Meerkst normverschil, --, WO4450+	2017	nee	1.491.461	0	1.632.000
	Flexibel budget, Diverse scholen, 4452 Flex 2018 PO Regeling vervangende huisvesting, --, WO4452+	2017	nee	2.000.000	0	2.000.000
	Fred. Roeskestraat 74, Tweede Openluchtschool, Av budget stedenbwk eisen, PO18-387, WO3996	2017	nee	211.018	211.018	0
	Fred. Roeskestraat 74, Tweede Openluchtschool, Vervangende nwbouw, PO18-850, WO4050	2017	nee	670.000	0	670.000
	Jan de Louterstraat 11, Burgemeester de Vlugtschool, Av budget stedenbwk eisen, PO18-275, WO3997	2017	nee	412.507	391.882	20.625
	Jan de Louterstraat 90, Immanuel, Av budget stedenbwk eisen, PO18-381, WO3945	2017	nee	700.390	101.803	598.587
	Jan de Louterstraat 90, Immanuel, Av budget stedenbwk eisen, PO18-384, WO3946	2017	nee	532.000	0	532.000
	Kalfjeslaan 370, St. Jozefschool, Permanente uitbreiding, PO18-518, WO4171	2017	nee	799.100	79.910	719.190
	Karel du Jardinstraat 76, 9e Mont De Scholekster, , WO5689, WO4450+	2017	nee	140.539	133.512	7.027
	Karel du Jardinstraat 76, 9e Mont De Scholekster, Uitbreiding in bestaand pand, PO18-263, WO3990	2017	nee	230.000	218.500	11.500

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	Kometensingel 52-54, De Satelliet, Uitbreiding gymnastiekgebouw, PO18-323, WO4170	2017	nee	930.520	0	930.520
	Koos Vorrinkweg 5, De Wereldburger, Vervangende nwbouw, PO18-302, WO4180	2017	nee	4.627.000	171.375	4.455.625
	Kortenaerstraat 30-32, St. Jan, Vervangende huisvesting, PO18-851, WO4048	2017	nee	1.812.417	181.242	1.631.175
	Louis Bouwmeesterstraat 14, Louis Bouwmeesterschool, Av budget stedenbwk eisen, PO18-284, WO3999	2017	nee	2.904.716	2.759.478	145.238
	Louis Couperusstraat 129, Noordmansschool, Extra sloopkosten, PO18-431, WO3947	2017	nee	267.850	242.707	25.143
	Mariëndaal 11, Biënkorf, Av budget Frisse scholen, PO18-192, WO3950	2017	nee	54.886	0	54.886
	Mariëndaal 11, Biënkorf, Av budget stedenbwk eisen, PO18-193, WO3951	2017	nee	430.000	0	430.000
	Mariëndaal 11, Biënkorf, Uitbreiding eerdere aanvraag, PO18-190, WO3949	2017	nee	224.683	0	224.683
	Notweg 36, Prof. Dr. H. Kraemerschool, Av budget stedenbwk eisen, PO18-465, WO3948	2017	nee	1.049.583	452.914	596.669
	Onbekend (Buiksloterham), IJsbreker, Av budget Frisse scholen, PO18-199, WO3952	2017	nee	42.268	0	42.268
	Onbekend (Buiksloterham), IJsbreker, Av budget stedenbwk eisen, PO18-202, WO3953	2017	nee	588.000	0	588.000
	Onbekend (Buiksloterham), IJsbreker, Av budget uitbreiding gymzaal, PO18-203, WO3954	2017	nee	83.841	0	83.841
	Onbekend (Buiksloterham), IJsbreker, Uitbreiding eerdere aanvraag, PO18-197, WO3955	2017	nee	172.746	0	172.746
	Onbekend, De Kleine Kapitein, Vervangende nwbouw + gymlokaal, PO18-530, WO4177	2017	nee	6.905.375	690.537	6.214.838
	Pandorinastraat 7-A, Twiske, Permanente uitbreiding, PO18-577, WO3984	2017	nee	593.240	0	593.240
	Peelstraat 171, Humanistisch Kindcentrum Amsterdam, Av budget stedenbwk eisen, PO18-475, WO3985	2017	nee	1.410.017	1.339.516	70.501
	Pieter Calandlaan 768, De Horizon, Herstel constructiefout dak, PO18-282, WO4185	2017	nee	198.292	188.377	9.915
	Plejadenplein 40, De Poolster, Vervangende nwbouw, PO18-364, WO4182	2017	nee	1.745.042	174.504	1.570.538
	Reigersbos 301, De Tamboerijn, Renovatie, PO18-712, WO4174	2017	nee	2.002.490	200.249	1.802.241
	Ribesstraat 15, Oranje Nassauschool, Vervangende nwbouw, PO18-852, WO4181	2017	nee	1.915.885	210.520	1.705.365
	Simon Stevinstraat 48, Lidwinaschool , Av budget onvoorziene omsthdn, PO18-461, WO3956	2017	nee	38.539	0	38.539
	Slotermeerlaan 160, Veerkracht, Av budget sloop en verv nwbouw, PO18-733, WO3975	2017	nee	593.000	596.418	-3.418
	Staalmanpark 10, Einsteinschool, Herstel fouten en gebreken, PO18-278, WO4183	2017	nee	978.726	0	978.726
	Tijl Uilenspiegelstraat 11, Tijl Uilenspiegelschool, Voorbereiding gymzaal, PO18-565, WO4172	2017	nee	100.000	100.000	0
	Uiterwaardenstraat 236, 15e Mont Maas en Waal, Av budget meerkosten gymzaal, PO18-265, WO3989	2017	nee	380.086	0	380.086
	Van de Veldestraat 3, Cornelis Vrijschool, Vervangende nieuwbouw, PO18-704, WO4173	2017	nee	3.662.575	366.257	3.296.318
	Vreeswijkpad 5, Knotwilg, Vervangende nwbouw gymzaal, PO18-224, WO3974	2017	nee	1.310.000	0	1.310.000
	Wildrijkstraat 2, Al Yaqoet, Av budget uitbreiding, PO18-606, WO3993	2017	nee	182.912	0	182.912

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
	Zuid-Hollandstraat 7, De Ark, Av budget stedenbwk eisen, PO18-578, WO3995	2017	nee	183.270	174.106	9.164
37.15.2296	Ark, De Zuid-Hollandstraat 5 Permanente uitbreiding van de school, WO2046	2016	nee	317.590	301.711	15.879
	As-Siddieq Oost Ambonplein 59 Uitbreiding in bestaand gebouw, aanpssingen noodzakelijk, WO2505	2016	nee	1.593.000	0	47.947
	Burght Herengracht 22 aanpassingen aan bestaand gebouw tbv ingebruikneming aanpssingen noodzakelijk, WO1998	2016	nee	552.676	0	552.676
	Elandsstraat 101-103, 14e Montessorischool De Jordaan, --, WO4526, WO4509+	2016	nee	312.000	197.839	114.161
	Elandsstraat 101-103, 14e Montessorischool De Jordaan, --, WO4975, WO4509+	2016	nee	17.808	0	17.808
	IJplein Gedempte Insteekhaven 85 vervangen buitengevelafwerking, WO1962	2016	nee	133.685	0	6.685
	Notenkraker, De Theophile de Bockstraat 100d vervanging noodzakelijk, WO2028	2016	nee	431.000	0	431.000
	Overhoeks Chrysantenstraat 28 Meerkosten nieuwbouw: grondkosten, WO2547	2016	nee	710.000	0	710.000
	Reijnier Vinkeleskade 53, Fons Vitae Lyceum, --, WO3486, WO4509+	2016	nee	7.500	0	7.500
	Wespennest, Het Breedveld 6 plaatsen noodlokalen ten tijde van de sloop-en nieuwbouw periode. , WO2542	2016	nee	232.320	0	232.320
37.15.2298	Brede school IJdoornschool, WO2040	2014	nee	5.400.000	0	-233.533
37.15.2306	Drostenburg 5-B, Orion College Drostenburg, 1ste inrichting - uitbreiding, SO18-293, WO3936	2017	nee	111.005	111.005	0
	Fred. Roeskestraat 84, Geert Groote College, 1ste inrichting - uitbreiding, VO18-506, WO3933	2017	nee	119.200	119.200	0
	Geertje Wielemastraat 1, IJburg College 2, 1ste inrichting sporthal, VO18-247, WO3934	2017	nee	173.611	173.611	0
	Kortvoort 60, Altra College Zuidoost, Inrichting lokaal consump tech, SO18-442, WO3926	2017	nee	124.495	124.495	0
	Linnaeushof 48, De Amsterdamse Mavo, 1ste inrichting - uitbreiding, VO18-273, WO3938	2017	nee	107.813	107.813	0
	Piet Mondriaanstraat 140 , DENISE, 1ste inrichting - uitbreiding, VO18-533, WO3931	2017	nee	173.185	173.185	0
	Piet Mondriaanstraat 140 , DENISE, 1ste inrichting - uitbreiding, VO18-674, WO3932	2017	nee	392.368	392.368	0
	Plantage Muidergracht 14, Cartesius 2, 1ste inrichting - uitbreiding, VO18-659, WO3927	2017	nee	147.896	0	147.896
	Polderweg 3, Montessori College Oost , 1ste inrichting twee gymzalen, VO18-552, WO3935	2017	nee	144.858	144.858	0
	Prinses Irenestraat 59, AICS, 1ste inrichting, VO18-539, WO4436	2017	nee	126.687	126.687	0
	Uiterwaardenstraat 60-A, Spinoza20first, 1ste inrichting - uitbreiding, VO18-326, WO3937	2017	nee	182.638	182.638	0
	Vlaardingenlaan 25, Lumion, 1ste inrichting sporthal, VO18-485, WO3939	2017	nee	256.796	256.796	0
37.15.2404	Burgemeester de Vlugt aanpassing tijdelijke huisvesting + terreininrichting, WO2068	2014	nee	198.000	0	78.743
37.15.2406	PO15-324 IKC De Lotusschool nog niet bekend Ingericht voor 0 m², aanspraak op1819 .m², gefaseerd toegekend maximaal 1819 m². , WO2071	2014	nee	282.010	0	132.219
37.15.2409	PO15-018 Sint Henicus Louis Naarstigstraat 1 Voorziening is noodzakelijk voor 2255 m². gezonde scholen, WO2123	2014	nee	2.840.085	0	0
37.15.2412	gymzaal Kantershof vergroten zaalvloer, WO2113	2014	nee	100.000	50.000	50.000

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
37.15.2415	Burght extra kosten tijdelijke huisvesting, WO1996	2014	nee	134.000	0	134.000
37.15.2417	PO15-253 Gymnastieklokaal Voorziening is noodzakelijk. Kantershof 634/635, WO2114	2014	nee	138.000	0	138.000
37.15.2419	Elandsstraat 101-103, 14e Montessorischool De Jordaan, --, WO3309, WO4505+	2014	nee	80.638	0	80.638
	Elandsstraat 101-103, 14e Montessorischool De Jordaan, --, WO4973, WO4505+	2014	nee	46.000	0	46.000
37.15.2421	PO15-317 Geert Groote Hygieaplein 47 Huidige capaciteit 1475m², nodig 1593m², nog aanspraak op 118.m²., WO2107	2014	nee	336.000	264.058	-78.058
37.15.2422	PO15-009 As-Siddieq Noord Voorziening is noodzakelijk voor 1360m².Dijkmanshuizenstraat 119, WO1949	2014	nee	340.000	0	16.888
37.15.2426	PO15-123 Slootermeer Burgemeester Fockstraat 85 Huidige capaciteit 2005 m², nodig 23502, nog aanspraak op 345.m²., WO1934	2014	nee	500.864	18.258	482.606
37.15.2427	PO15-261 Kolom SBO Zuid Sint Paulus Voorziening is noodzakelijk voor 2245 m². Dufaystraat 19 , WO2077	2014	nee	561.250	0	561.250
37.15.2428	PO15-018 Sint Henricus Voorziening is noodzakelijk voor 2250 m².Louis Naarstigstraat 1 , WO2124	2014	nee	562.500	0	0
37.15.2431	PO15-196 Overhoeks De voorziening is noodzakelijk voor 2370m² / Chrysantenstraat 28 , WO1939	2014	nee	592.500	788	591.712
37.15.2432	PO15-038 Ijsbreker Chrysantenstraat 26 Huidige capaciteit 756 m², nodig 1360m², ., WO1938	2014	nee	311.451	0	175.989
37.15.2434	PO15-253 Gymlokaal Kantershof 634/635 Voorziening is noodzakelijk. , WO2112	2014	nee	994.268	937.631	-464.133
37.15.2436	Elandsstraat 101-103, 14e Montessorischool De Jordaan, --, WO4974, WO4506+	2014	nee	6.392	0	6.392
37.15.2437	PO15-009 As Siddieq Dijkmanshuizenstraat 119 Voorziening is noodzakelijk voor 1360m²., WO1948	2014	nee	1.648.196	0	0
37.15.2439	PO15-261 Kolom Dufaystraat 19 Voorziening is noodzakelijk voor 2245 m²., WO2076	2014	nee	2.421.128	0	71.605
37.15.2441	PO15-196 overhoeks Chrysantenstraat 28 De voorziening is noodzakelijk voor 2370m². , WO2545	2014	nee	3.742.892	0	3.005.311
55.14.0102	Calandlyceum Pieter Calandlaan 182 Door toename van het aantal leerlingen is uitbreiding met 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair noodzakelijk., WO2061	2014	nee	197.259	0	98.630
55.14.0117	Pieter Nieuwland College Nobelweg 6 Realiseren van een liftinstallatie, WO2154	2014	nee	233.110	0	11.655
55.14.0127	Signis: Communicatieve Leerstroom Jan Tooropstraat 11 Vervangende nieuwbouw voor de locaties van Signis is noodzakelijk, Locaties zijn bouwkundig en functioneel aan vervanging toe. , WO2051	2014	nee	250.000	0	7.500
55.14.0202	Hyperion Tolhuisweg 10 Vergoeding terreinkosten, WO2535	2014	nee	1.555.535	0	-43.466
55.14.0203	Rosa Beroepscollege Schoenerstraat 7 Vergoeding voor nieuwbouw twee gymzalen., WO2176	2014	nee	1.610.000	0	548.083
55.14.0206	Mundus College Amsterdam Burgemeester Hogguerstr 2 het treffen van veiligheidvoorzieningen in de school, alsmede de sloop van bouwdeel C., WO2066	2014	nee	3.603.423	0	180.171
55.14.0211	Calandlyceum Pieter Calandlaan 182 Voor de nieuwbouw van Caland 2 wordt nog gezocht naar een locatie. , WO2060	2014	nee	6.000.000	86.710	726.237

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
55.14.0214	Geert Groote College Amsterdam Fred. Roeskestraat 84 Door toename van het aantal leerlingen zijn meer fietsparkeerplekken nodig. Vanwege stedenbouwkundige eisen dient deze voorziening onder het maaiveld gerealiseerd te worden. , WO2097	2014	nee	888.650	0	10.680
55.14.0215	Rosa Beroepscollege Schoenerstraat 7 Vergoeding voor 1e inrichting olp en meubilair vanwege nieuwbouw., WO2177	2014	nee	1.047.980	0	52.399
55.14.0220	IJburg College Pampuslaan 1 Door toename van het aantal leerlingen van IJburgcollege I is uitbreiding noodzakelijk met een nevenvestiging (IJburgcollege II) in de vorm van permanente nieuwbouw., WO2090	2014	nee	11.635.536	119.390	226.674
55.14.0349	Bredero College aanpassen fietsenstalling door grote toename leerlingen op de fiets Tolhuisweg 10, WO2202	2013	JA	14.500	0	14.500
55.14.0354	Caland Lyceum II voorbereidingskosten bouw Sint Truidenstraat 20, WO2062	2013	nee	300.000	-774	9.774
55.14.0360	A.I.C.S. voorbereidingskrediet nieuwbouw Pr. Irenestraat 59, WO2165	2013	JA	424.209	22.042	-22.041
55.14.0366	Cosmicus Mont. Lyceum uitbreiding huidig schoolgebouw Mauritskade 58, WO2139	2013	JA	400.000	0	210.000
55.14.0397	Het 4e Gymnasium vervangende nieuwbouw Stavangerweg 902, WO2521	2013	JA	11.133.847	0	-562.797
55.14.0400	Hyperioncollege voorbereidingskrediet nieuwbouw Tolhuisweg 10, WO2533	2013	JA	650.000	0	19.500
55.14.0433	Rosa BeroepsCollege aanpassingen tbv brandveiligheid Schoenerstraat 7, WO2192	2013	JA	8.410	0	4.485
55.14.0434	Rosa BeroepsCollege vervangende nieuwbouw tbv Rosa Beroepscollegeen Ijdoorn College Rode Kruisstraat 14, WO2174	2013	JA	9.351.670	0	9.615
55.16.0001	ENERGIEZUINIGE SCHOLEN, WO3359-3360-3485	2015	nee	25.479.991	6.818.051	5.091.048
55.16.0002	A. J. Ernststraat 1179-1187, AICS, Gymzaal, WO5947	2016	nee	2.365.000	0	2.365.000
	Internationaal onderwijs VO, WO2172	2016	nee	17.224.846	1.908.013	17.681.833
55.16.0102	Caland II Anderlechtlaan 3 Nieuwbouw- en renovatiebudget schoolgebouw Vlaardingenlaan tbv Caland 2., WO2057	2015	nee	17.600.000	14.641.285	0
55.16.0103	Comenius Derkinderenstraat 44 Herberekende kosten schoolgebouw Jacob Geelstraat (incl. overkapping binnenterrein)., WO2531	2015	nee	6.733.678	1.124.394	2.726.645
55.16.0104	Damstede Rode Kruisstraat 83 Voorbereidingskrediet t.b.v. nevenvestiging Damstede (Damstede - Technasium), WO2179	2015	nee	533.660	0	26.683
55.16.0106	Geert Groote Fred. Roeskestraat 84 Kosten voor het leveren en realiseren van een fietsenstalling., WO2098	2015	nee	564.403	0	28.220
55.16.0108	Hyperion Tolhuisweg 6 Locatie specifieke kosten en extra eisen bouwbesluit t.b.v. nieuwbouw, WO2536	2015	nee	2.399.800	349.593	2.050.207
55.16.0115	Metis Montessori Mauritskade 58 Bouwkosten uitbreding van het Metis Montessori Lyceum., WO2140	2015	nee	9.199.077	0	269.954
55.16.0116	Mundus Burg Hogguerstraat 2 Onderzoekskosten naar haalbaarheid schoolgebouw P. Mondriaanstraat en eerste aanpassingskosten., WO2067	2015	nee	350.000	0	350.000
55.16.0118	Pieter Nieuwland Nobelweg 6 Kosten aanpassing schoolgebouw Dapperstraat 315., WO2555	2015	nee	6.576.505	0	328.826

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
55.16.0120	Vossius Messchaertstraat 1 Realisatie 2 gymzalen, plaatsen lift, realisatie overblijf en studieruimte, uitbreiding lokalen schoolbevolking en aanvullende bouwactiviteiten, WO2145	2015	nee	1.997.710	1.797.939	0
55.16.0122	Signis Amsterdam Jan Sluijtersstraat 9 Schoolbestuur Kentalis en het nieuwe schoolbestuur Viertaal (opvolger van Orion voor cluster 2 scholen) willen gezamenlijk een cluster 2 campus voor de scholen in cluster 2 maken. Hierbij zal er deels nieuwbouw gerealiseerd worden en een deel van het scholenbestand zal geoptimaliseerd worden. Kentalis heeft een voorbereidingskrediet aangevraagd om de plannen voor cluster 2 te ontwikkelen. Voor het programma 2017 zal vervolgens een aanvraag worden ingediend voor vervangende nieuwbouw. , WO2050	2015	nee	250.000	0	0
55.16.0123	Visio SO Slotermeerlaan 103 Het schoolgebouw uit 1977 is onderhoudstechnisch niet in goede staat en voldoet niet meer aan NEN 2767. Daarnaast voldoet het gebouw functioneel en onderwijskundig niet meer aan de eisen en behoeftes van het cluster 1 onderwijs. , WO2054	2015	nee	4.327.486	2.748.251	846.486
55.16.0125	bijkomende kosten bij diverse projecten 1, WO4502+	2015	nee	3.956.957	0	3.768.272
	Lindengracht 93, Cartesius 2, --, WO4437, WO4502+	2015	nee	500.000	428.092	71.908
	Uiterwaardenstraat 236, 15e Mont Maas en Waal, --, WO2030, WO4502+	2015	nee	43.043	0	43.043
55.16.0126	De Amsterdamse Mavo Linnaeushof Kosten ingebruikname schoolgebouw Linnaeushof voor nieuwe school., WO2120	2015	nee	1.011.584	0	6.882
	De Amsterdamse Mavo Linnaeushof Kosten ingebruikname schoolgebouw Linnaeushof voor nieuwe school., WO2121	2015	nee		0	0
55.16.0127	bijkomende kosten bij diverse projecten 2, WO4503+	2015	nee	484.645	0	500.000
	Naritaweg 30, Cornelius Haga Lyceum, --, WO4189, WO4503+	2015	nee	15.355	-268	15.623
55.16.0128	Elandsstraat 101-103, 14e Montessorischool De Jordaan, --, WO3308, WO4507+	2015	nee	237.636	235.944	1.692
55.16.0129	Geert Groote Fred. Roeskestraat 84 Kosten aanpassing licht/ kracht verdeelkasten. , WO2099	2015	nee	106.347	0	5.317
55.16.0134	Caland II Anderlechtlaan 3 Vergoeding voor eerste inrichting ten behoeve van 374 leerlingen., WO2058	2015	nee	472.916	530	23.116
55.16.0135	Comenius Derkinderenstraat 44 Leveren en plaatsen van wifi-voorzieningen., WO2072	2015	nee	360.190	0	18.009
55.16.0137	Hyperion Tolhuisweg 6 Eerste inrichting voor 6788m² bvo + 2 gymnastieklokalen. , WO2206	2015	nee	568.121	0	28.406
55.16.0140	Pieter Nieuwland Nobelweg 6 Kosten voor het leveren en plaatsen van wifi-voorzieningen., WO2556	2015	nee	127.958	0	6.398
55.16.0141	Pieter Nieuwland Nobelweg 6 Kosten eerste inrichting voor 340 leerlingen plus lo zaal., WO2557	2015	nee	472.506	0	23.625
55.16.0142	Rosa Schoenerstraat 7 Kosten voor het leveren en plaatsen van wifi-voorzieningen., WO2193	2015	nee	130.505	0	6.525
55.16.0143	Vinse School Haarlemmerstraat 132-136 Kosten eerste inrichting Haarlemmerstraat 132-134, WO2105	2015	nee	146.350	0	7.317
55.16.0144	Vossius Messchaertstraat 1 Inrichting 5 leslokalen, kantine en leerplein., WO2146	2015	nee	156.860	0	7.843

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
55.16.0152	Caland II Anderlechtlaan 3 Kosten terreinverwerving Vlaardingenlaan., WO2059	2015	nee	520.749	600	-600
55.16.0200	PO16-087 Kleine Reus 3a uitbreiding permanent, WO2012	2015	nee	569.270	0	512.343
55.16.0201	PO16-091 Dr. E. Boekman 3a uitbreiding permanent, WO1986	2015	nee	271.642	0	13.582
55.16.0202	PO16-093 Oostelijke Eilanden 3a uitbreiding permanent, WO1992	2015	nee	418.031	0	5.911
55.16.0204	PO16-088 Kleine Reus 3b uitbreiding tijdelijk, WO2013	2015	nee	384.520	0	346.068
55.16.0205	PO16-090 Dr. E. Boekman 3b uitbreiding tijdelijk, WO1987	2015	nee	245.624	0	12.281
55.16.0206	PO16-050 IJsbreker 2a nieuwbouw, WO1945	2015	nee	3.826.371	0	3.826.371
55.16.0207	PO16-046 Wespennest 2b vervangende nieuwbouw, WO1933	2015	nee	2.215.278	0	1.993.778
55.16.0208	PO16-051 Biënkorf 2b vervangende nieuwbouw, WO2004	2015	nee	3.083.141	2.637.131	138.010
55.16.0210	Renovatiebasisschool De Kaap /besluit van 26.05.15 - inpandige gymzaal en frissen scholen B, WO1941	2015	nee	1.035.440	0	179.065
55.16.0211	IKC Zeeburgereiland, meerkosten agv faillesement aannemer, WO1958	2015	nee	450.000	0	-194.694
55.16.0216	AICS grondkosten nieuwe huisvesting, WO2167	2015	nee	2.460.000	0	141
55.16.0217	PO16-169 Nautilus 3a uitbreiding permanent, WO2029	2015	nee	624.145	0	-6.011
55.16.0221	PO16-102 Donge 3a uitbreiding permanent, WO1950	2015	nee	571.266	0	514.139
55.16.0226	PO16-056 Leonardo da Vinci 3a uitbreiding permanent, WO2006	2015	nee	434.854	434.854	0
55.16.0227	PO16-058 Corantijn 3a uitbreiding permanent, WO1940	2015	nee	314.357	0	314.357
55.16.0228	PO16-059 Waterkant 3a uitbreiding permanent, WO1929	2015	nee	516.591	0	137
55.16.0229	PO16-018 Wereldschool en Catamaran Bentinck 3b uitbreiding tijdelijk, WO2019	2015	nee	479.165	-151.052	151.052
55.16.0233	PO16-031 Noordmans 4 ingebruikneming, WO2543-2544	2015	nee	728.372	0	79.486
55.16.0234	kraamkamers 2016, WO4513+	2015	nee	600.000	0	1.000.000
	Tuinderijlaan, Klein Amsterdam, --, WO4410, WO4513+	2015	nee	250.000	61.760	188.240
	Tuinderijlaan, Klein Amsterdam, --, WO4411, WO4513+	2015	nee	150.000	2.204.379	-2.054.379
55.17.0003	A. J. Ernststraat 1179-1187, AICS, Prijscompensatie, WO5939	2016	nee	1.580.000	0	1.580.000
	Prijscompensatie 2017 VO/VSO, WO4512+	2016	nee	1.353.680	0	2.933.680
55.17.0016	Azaleastraat 19 -21, Boven `t IJ, , WO6471, WO4511+	2016	nee	24.309	0	24.309
	Fred. Roeskestraat 74, Tweede Openluchtschool, --, WO5945, WO4511+	2016	nee	10.284	0	10.284
	Louis Couperusstraat 129, Noordmansschool, , WO5943, WO4511+	2016	nee	181.902	0	181.902
	Mariëndaal 11, Biënkorf, , WO5940, WO4511+	2016	nee	157.018	0	157.018
	Prijscompensatie 2017 PO, WO4511+	2016	nee	1.735.406	0	2.150.000
55.18.0001	Onbekend, Internationaal onderwijs, Tijdelijke huisvesting AICS2 Darlingstraat, --, WO5549	2017	nee	3.500.000	949.623	2.550.377
55.18.0002	Onbekend, Internationaal onderwijs, Aankoop pand, --, WO4515	2017	nee	12.500.000	0	16.000.000
55.18.0003	BENG t/m 2018, Diverse Scholen, WO5942	2018	nee	10.172.180	0	10.172.180

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
55.18.0004	Darlingstraat, AICS2, Tijdelijke huisvesting , WO5582	2018	nee	6.500.000	0	6.500.000
55.18.0005	Louis Couperusstraat 129, Noordmansschool, , WO5944, WO5942+	2018	nee	248.040	0	248.040
55.18.0006	Mariëndaal 11, Biënkorf, , WO5941, WO5942+	2018	nee	351.780	0	351.780
55.18.0007	Reijnier Vinkeleskade 53, Fons Vitae Lyceum, Herstel brandschade, WO4965-4967	2018	nee	1.400.000	731.564	668.436
55.18.0008	Reijnier Vinkeleskade 53, Fons Vitae Lyceum, Herstel brandschade, WO4966	2018	nee	1.400.000	0	1.400.000
	Totaal Onderwijs, jeugd en diversiteit			**537.692.577**	**107.893.068**	**273.413.022**
	6 Welzijn, zorg en sport					
23.17.0020	Uitbreiding website Groeigids en Groeiapp	2016	nee	155.000	0	73.833
56.15.0023	Zeeburgereiland Sporthal 40 jr	2015	nee	3.500.000	1.394.496	1.731.060
56.16.0014	Tennispark Kadoelen 2017	2016	nee	250.000	0	245.041
56.16.0016	Hockeyveld Stadsdeel Zuidoost 2017	2016	nee	500.000	0	500.000
56.16.0019	Sportverzamelgebouw Sloten 2017	2016	nee	750.000	0	750.000
56.16.0032	Hockeyveld (4) Sloten Stadsdeel Zuidoost 2017	2016	nee	2.000.000	98.792	1.841.523
56.17.0006	Sporthal Overamstel	2017	nee	3.000.000	20.366	2.979.634
56.17.0007	Turnhal Sloten	2017	nee	1.500.000	1.500.000	0
56.17.0008	Hockeyvelden Bijlmer Sportpark	2017	nee	500.000	24.579	475.421
56.17.0010	Herontwikkeling Sportpark de Weeren	2017	nee	2.600.000	74.887	2.525.113
56.17.0011	Kunstgrasvelden Sportpark Ookmeer	2017	nee	1.100.000	465.378	633.129
56.17.0012	Transformatie Sportpark Spieringhorn	2017	nee	1.200.000	130.598	1.069.402
56.17.0013	Kunstgrasveld Sportpark De Eendracht	2017	nee	800.000	351.051	447.250
56.17.0015	Kunstgrasveld DRC	2017	nee	300.000	31.248	267.310
56.17.0017	Herinrichting Sportpark Sloten	2017	nee	1.040.000	301.375	738.625
56.17.0018	Duurzaamheidsinvesteringen	2017	nee	700.000	244.777	455.223
56.17.0021	Hockeyveld IJburg	2017	nee	252.564	0	-6.438
56.17.0022	Sporthal Denise	2017	nee	1.000.000	0	1.000.000
56.17.0023	Dienstverblijf Middenmeer/verzamelgebouw	2017	nee	600.000	30.562	569.438
56.17.0024	TC elzenhagen-Vliegenbos	2017	nee	260.000	216.771	43.229
56.17.0025	T Loopveld aanpassingen	2017	nee	400.000	17.920	382.080
56.18.0001	Vervangen toplaag kunstgras SPP Drieburg (De Meer veld 2)	2018	nee	387.000	327.566	59.434
56.18.0002	Vervangen toplaag kunstgras SPP Drieburg (Jos-W'meer veld 2)	2018	nee	387.000	330.806	56.194
56.18.0003	Vervangen toplaag kunstgras SPP Middenmeer (TOG)	2018	nee	387.000	387.000	0
56.18.0004	Vervangen toplaag kunstgras SPP ijburg	2018	nee	387.000	376.555	10.445
56.18.0005	Vervangen toplaag kunstrgras SPP Olympiaplein (Swift veld 2)	2018	nee	387.000	373.220	13.780
56.18.0006	Vervangen toplaag kunstgras SPP Olympiaplein (Swift veld 3)	2018	nee	387.000	349.630	37.370
56.18.0008	Vervangen toplaag kunstgras SPP Oostzanerwerf (OSV veld 3)	2018	nee	387.000	326.961	60.039
56.18.0009	Vervangen toplaag kunstgras SPP Buiksloterbanne (DWV veld 3)	2018	nee	387.000	343.488	43.512
56.18.0013	Vervangen toplaag kunstgras SPP Ookmeer (veld 14)	2018	nee	387.000	325.648	61.352
56.18.0014	Vervangen toplaag kunstgras SPP Kadoelen (Fit veld 3) en inslagveld	2018	nee	430.000	161.729	268.271
56.18.0015	Vervanging Wielerbaan Ulysses	2018	nee	200.000	8.245	191.755

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
56.18.0016	Vervangen natuurgras spp Ookmeer, Loopveld en Oostzanerwerf	2018	nee	350.000	334.571	15.429
56.18.0017	Vervangen opstal ssp middenmeer	2018	nee	400.000	0	400.000
56.18.0019	Vervangen materialen en tractoren	2018	nee	500.000	0	500.000
56.18.0024	Swift veld 1 op Olympiaplein	2018	nee	387.000	359.260	27.740
56.18.0025	SDZ veld 2 op SP Transformatorweg	2018	nee	387.000	283.467	103.533
56.18.0026	SDZ veld 3 op SP Transformatorweg	2018	nee	387.000	327.254	59.746
56.18.0027	Hockey VVV veld 15 op t Loopveld.	2018	nee	387.000	130.970	256.030
84.15.0479	Materieel meerjaren vervangingsschema 2017	2017	nee	113.036	50.217	62.819
92.16.0002	Sportpark Zuid banen 1 t/m 12	2017	nee	445.000	0	445.000
93.17.0001	Vervanging sportvelden Zuidoost	2017	nee	270.000	0	270.000
	Totaal Welzijn, zorg en sport			**30.146.600**	**9.699.387**	**19.663.322**
	8 Duurzaamheid en water					
66.18.0002	Afvalpunt Toetsenbordweg	2018	nee	5.100.000	0	5.100.000
90.18.0003	Ondergronds Afval Transport Sluisbuurt	2017	nee	14.212.000	1.005.628	13.206.372
90.18.0004	Routeoptimalisatie afvalinzameling.	2018	nee	2.950.000	0	2.950.000
63.14.1805	verlaging brutototaal van waternet met bcf-btw component	nvt	(leeg)	-4.589.040	-4.589.040	0
95.18.0001	Vervanging vloot binnenwaterbeheer	2018	nee	3.200.000	309.591	2.890.409
96.16.0001	Koude Warmte Sanquin	2016	nee	1.850.000	89.467	779.345
96.17.0007	Buiksloterham nieuwe sanitatie	2018	nee	1.600.000	606.755	993.245
	Totaal Duurzaamheid en water			**24.322.960**	**-2.577.599**	**25.919.371**
	9 Stedelijke ontwikkeling en wonen					
56.14.0008	Life Sciencefonds Amsterdam	2008	JA	2.900.000	0	776.450
71.18.0003	Vernieuwing gebouwen Vondeltuin	2018	nee	580.000	0	580.000
83.15.0282	Helling NDSM	2013	JA	9.220.500	140.322	2.897.913
37.15.2336	Danscentrum ICK	2014	nee	600.000	0	535.000
92.16.0006	Clusteraccommodatie Ostadetheater Archiefterrein	2008	JA	6.649.764	623.384	6.026.380
	Totaal Stedelijke ontwikkeling en wonen			**19.950.264**	**763.706**	**10.815.743**
	11 Bedrijfsvoering					
13.18.0001	Contractmanagementsysteem (CMS)	2018	nee	644.000	73.260	570.740
13.18.0002	Vervanging Andreas	2018	nee	2.193.600	201.382	1.992.218
14.21.0001	Vervanging MPN	2018	nee	3.500.000	340.805	3.159.195
24.18.0001	Centraal Toegangscontrole systeem	2018	nee	275.000	113.154	161.846
24.18.0004	Audiovisuele apparatuur RCC	2018	nee	1.227.275	3.938	1.223.337
31.14.0027	businesscase III Stadhuis	2014	nee	49.450.000	14.548.007	15.483.463
	verplaatsing Regionaal Crisis Centrum	2016	nee	900.000	450.000	450.000
31.14.0027	BC III voorbereidingskrediet Plint	2016	nee	900.000	243.136	71.119
42.18.0001	Nieuwbouw Archief	2018	nee	14.050.913	6.064.405	7.986.508
71.16.0002	Businesscase IV Stadhuis	2016	nee	12.663.005	4.131.947	6.920.964
71.17.0001	Amsterdamse school PH Kade 142	2017	nee	2.274.672	646.635	1.628.037
71.18.0002	Nieuwbouw werf Fogostraat 1	2017	nee	5.495.344	512.425	4.938.779
86.15.0696	Werf Luchtvaartstraat	2014	JA	10.908.082	7.024	1.994.989
23.14.0857	2010 UPGRADE VERGADER TRAININGSRUIMTEN	2010	nee	48.000	23.889	22.912
23.15.0140	2016 TBC Verbouwing	2016	nee	20.000	0	20.000
23.15.0152	2016 bedrijfsv Software	2016	nee	500.000	0	278.128

MIP nummer	Omschrijving investering	Krediet-besluit	Verlenging looptijd nodig?	Investerings-som	Werkelijke Uitgaven 2018	Resterend budget
23.17.0001	Algemeen meubilairkrediet	2016	nee	50.000	8.775	41.225
23.17.0002	Algemeen verbouwingskrediet	2016	nee	500.000	37.817	213.041
57.18.0002	Diverse hardware GGD	2018	nee	500.000	312.455	187.545
51.15.0001	Professional Portal / Innovatie G1	2015	nee	5.734.800	1.636.345	693.680
		2017	nee	3.000.000	1.498.468	1.501.532
	Professional Portal / Innovatie G4	2015	nee	9.405.216	1.100.282	0
52.18.0001	Scanstraat WPI	2018	nee	1.971.000	0	1.971.000
27.17.0001	Digitalisering Juridisch Domein	2016	nee	1.809.000	291.993	1.099.522
81.15.0350	Centrum in Beeld HW	2013	nee	71.300	0	71.300
81.15.0354	Centrum in Beeld SW	2013	nee	279.000	12.000	267.000
90.17.0004	1IV Vergunningen	2017	JA	1.600.000	0	1.600.000
	Totaal Bedrijfsvoering			**129.970.207**	**32.258.141**	**54.548.082**
	Eindtotaal			**6.035.298.335**	**375.265.538**	**1.153.280.416**

5. Kengetallen CEFG

De City Economic and Financial Governance Group (CEFG Group) is in juni 2014 opgericht en is een Europese samenwerking tussen de CFO's en financieel directeuren van de volgende steden: Amsterdam, Barcelona, Bordeaux, Dublin, Hamburg, London, Milaan en Vilnius. De CEFG Group heeft zich onder meer ten doel gesteld om te pleiten voor goed, transparant en duurzaam financieel beheer in de Europese steden.

Een van de eerste resultaten is de ontwikkeling van een set van financiële kengetallen, welke in lijn zijn met de verslaggevingsregels van de ESA, IPSAS, IMF en de Wereldbank. Om de vergelijkbaarheid met de andere Europese steden te kunnen realiseren zijn de Engelse definities gehanteerd met daarbij een Nederlandse toelichting. Met ingang van 2016 nemen wij deze kengetallen voor financial health op om een bijdrage te leveren aan de vergelijkbaarheid binnen Europa.

code	Kengetal	Berekening	2015	2016	2017	2018
Autonomy FH1=OP5/OP9	**Financial Autonomy -** In welke mate is de gemeente Amsterdam financieel afhankelijk van andere overheidslichamen (bijv. Rijk, EU, Provincie)? Een hoog positief percentage impliceert een grote mate van onafhankelijkheid	= Opbrengsten uit leges, retributies en belastingen/ opbrengsten gegenereerd uit operationele bedrijfsactiviteiten	32%	30%	30%	31%
Balance FH2=FF4/OP9	**Overall Financial Flows Balance-** Hoe groot is het overall overschot/tekort in de financiële transactiestromen? Een positieve waarde impliceert dat er een positief rendement wordt behaald op in het verleden gedane investeringen in de financiële vaste activa. Bijvoorbeeld dividendopbrengsten uit deelneming X.	= De som van de (des-) investeringen in de financiële vaste activa/ de opbrengsten gegenereerd uit de operationele bedrijfsactiviteiten	2%	-2%	3%	10%
Balance FH3=FF1/OP9	**Net Lending or Borrowing Capacity -** Hoe groot is het overschot/tekort in de operationele en financiële bedrijfsactiviteiten? Een positieve waarde impliceert dat er rendement wordt gemaakt op in het verleden gedane investeringen.	= de netto financieringsbehoefte / gegenereerde opbrengsten uit de operationele bedrijfsactiviteiten	-7%	-3%	-13%	-10%
Balance FH4=OP9/ (OP13+LD3A)	**Operating Balance -** Is er een balans tussen de opbrengsten uit de operationele bedrijfsactiviteiten en de lasten uit operationele bedrijfsactiviteiten (incl. aflossingen van leningen)? Een percentage hoger dan 100% betekent dat nieuwe investeringen in activa kunnen worden gefinancierd zonder het afsluiten van nieuwe leningen. Een percentage lager dan 100% kan duiden op een disbalans.	= de gegenereerde opbrengsten uit de operationele bedrijfsactiviteiten/ (de som van de gerealiseerde lasten uit operationele bedrijfsactiviteiten +/+ de aflossingen van de onderhandse leningen)	97%	106%	98%	103%
Debt FH5=OP10/OP9	**Cost of Debt -** Dit kengetal geeft de relatie weer tussen de externe rentekosten en de gegenereerde opbrengsten uit operationele bedrijfsactiviteiten. Een laag percentage is positief, omdat dit aangeeft dat de rentelasten laag zijn in relatie tot de opbrengsten uit operationele bedrijfsactiviteiten.	= Externe rentelasten/ opbrengsten uit operationele bedrijfsactiviteiten	3%	2%	2%	2%
Debt FH6=LD4/OP9	**Debt Repayment Capacity -** Hoe groot is de langlopende schuld ultimo boekjaar in relatie tot de opbrengsten uit operationele bedrijfsactiviteiten? De ratio is vergelijkbaar met het Stabiliteits- en Groeipact	= Langlopende schulden ultimo boekjaar/ gegenereerde opbrengsten uit bedrijfsactiviteiten	84%	85%	97%	114%
Debt FH7=LD4/LD3A	**Debt Repayment Length -** Hoeveel jaar duurt het om de huidige schuld terug te betalen? Hoe lager het aantal jaar, des te beter.	= De langlopende schulden ultimo boekjaar/ de aflossingen van de onderhandse leningen.	7	12	7	16
Debt FH8=LD4/OP16	**Debt Paydown Capacity -** Hoe lang duurt het om de huidige schuld terug te betalen als het bruto gerealiseerde resultaat wordt ingezet? Hoe lager het aantal jaar, des te beter.	= De langlopende schulden ultimo boekjaar/ het bruto gerealiseerde resultaat.	9	7	8	11

code	Kengetal	Berekening	2015	2016	2017	2018
Short Term Solvency FH9=PP4/ (OP13+CF7)	**Amount of Commercial Debts -** Is de gemeente Amsterdam in staat om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen? Hoe lager het percentage des te beter.	= De overige schulden/ (de som van de gerealiseerde lasten uit operationele bedrijfsactiviteiten +/+ de investeringen en overdrachten van materiële vaste activa)	3%	4%	7%	7%
Short Term Solvency FH10=CS5/OP9	**Cash Facility Burden -** Een excessief gebruik van kredietfaciliteiten kan duiden op een slechte solvabiliteit voor de korte termijn. Hoe lager het kengetal, des te beter.	= De (rente)ontvangsten van leningen en kredietfaciliteiten/ de gegenereerde opbrengsten uit de operationele bedrijfsactiviteiten	0,0	0,0	0,0	0,0

6. Subsidies

Eén van de manieren waarop de gemeente Amsterdam haar doelstellingen verwezenlijkt is door subsidies te verlenen. Om deze verleende subsidies te verantwoorden stellen we jaarlijks een gemeentelijke subsidiestaat op en leggen die aan de gemeenteraad voor als bijlage bij de voordracht van het jaarverslag.

In deze subsidiestaat geven we inzicht in:

- Het totaal door de gemeente verleende subsidies;
- Aan welke organisaties subsidies zijn verstrekt;
- Aan welke programma's, programmaonderdelen en producten uit de begroting deze subsidieverleningen hebben bijgedragen.

Deze paragraaf geeft een overzicht op hoofdlijnen van de subsidieverlening, per programma en per organisatieonderdeel.

Verleende subsidies 2018

De gemeente Amsterdam heeft in 2018 in totaal voor € 615 miljoen aan subsidies verleend.

Onderstaand overzicht geeft de subsidieverlening per programma aan.

Programma	Verleende subsidie 2018 (in €)	%
1. Dienstverlening en informatie	-	-
2. Openbare orde en veiligheid	10.275.499	1,67%
3. Verkeer en openbare ruimte	9.517.467	1,55%
4. Werk, inkomen en participatie	34.790.928	5,66%
5. Onderwijs, jeugd en diversiteit	203.098.025	33,02%
6. Welzijn, zorg en sport	133.026.597	21,63%
7. Economie en cultuur	182.221.194	29,63%
8. Duurzaamheid en water	9.890.705	1,61%
9. Stedelijke ontwikkeling en wonen	29.219.903	4,75%
10. Bestuur en ondersteuning	1.520.073	0,25%
A. Overzicht algemene dekkingsmiddelen	1.530.000	0,25%
Eindtotaal	**615.090.391**	**100,00%**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat 63% van de verleende subsidies betrekking hebben op de programma's Onderwijs, Jeugd en Diversiteit en Economie en Cultuur. Dit is vergelijkbaar met het percentage in 2017 (64%). Deze subsidies worden vooral verleend door de gemeentelijke directies OJZ (Onderwijs, Jeugd en Zorg) en Kunst en Cultuur.

De belangrijkste subsidieverleningen op bovenstaande programma's zijn subsidies die besteed worden aan de volgende onderwerpen:

Onderwerp	Verleende subsidie 2018
Het Kunstenplan	€ 125 miljoen
Onderwijshuisvesting	€ 101 miljoen
VVE, Kinderopvang en peuterspeelzalen	€ 47 miljoen
Begeleiding en zorg voor Dak- en Thuislozen	€ 37 miljoen
Bibliotheken	€ 26 miljoen

Onderstaande grafiek geeft de hoogte aan van de verleende subsidie per subsidieverstrekkend organisatieonderdeel van de gemeente:

Organisatieonderdeel	Verleende subsidie 2018 (in €)
Bestuur en Organisatie	9.996.954
Concerncontroller*	1.530.000
Economie	18.507.544
Grond en Ontwikkeling	11.404.992
Ingenieursbureau*	248.940
Inkomen	24.682.144
Kunst en Cultuur	155.494.023
Monumenten en Archeologie*	137.318
Onderwijs, Jeugd en Zorg	253.084.288
Parkeren*	280.056
Participatie	5.610.536
Ruimte en Duurzaamheid	11.453.437
Sport en Bos	18.852.421
Stadsdeel Centrum	7.271.483
Stadsdeel Nieuw-West	12.344.439
Stadsdeel Noord	12.422.702
Stadsdeel Oost	11.857.517
Stadsdeel West	16.758.401
Stadsdeel Zuid	12.700.501
Stadsdeel Zuidoost	11.547.960
Werk*	1.316.972
Wonen	17.567.761
Zuidas*	20.000
Eindtotaal	**615.090.391**

* Het aandeel is te klein om in de grafiek weer te geven.

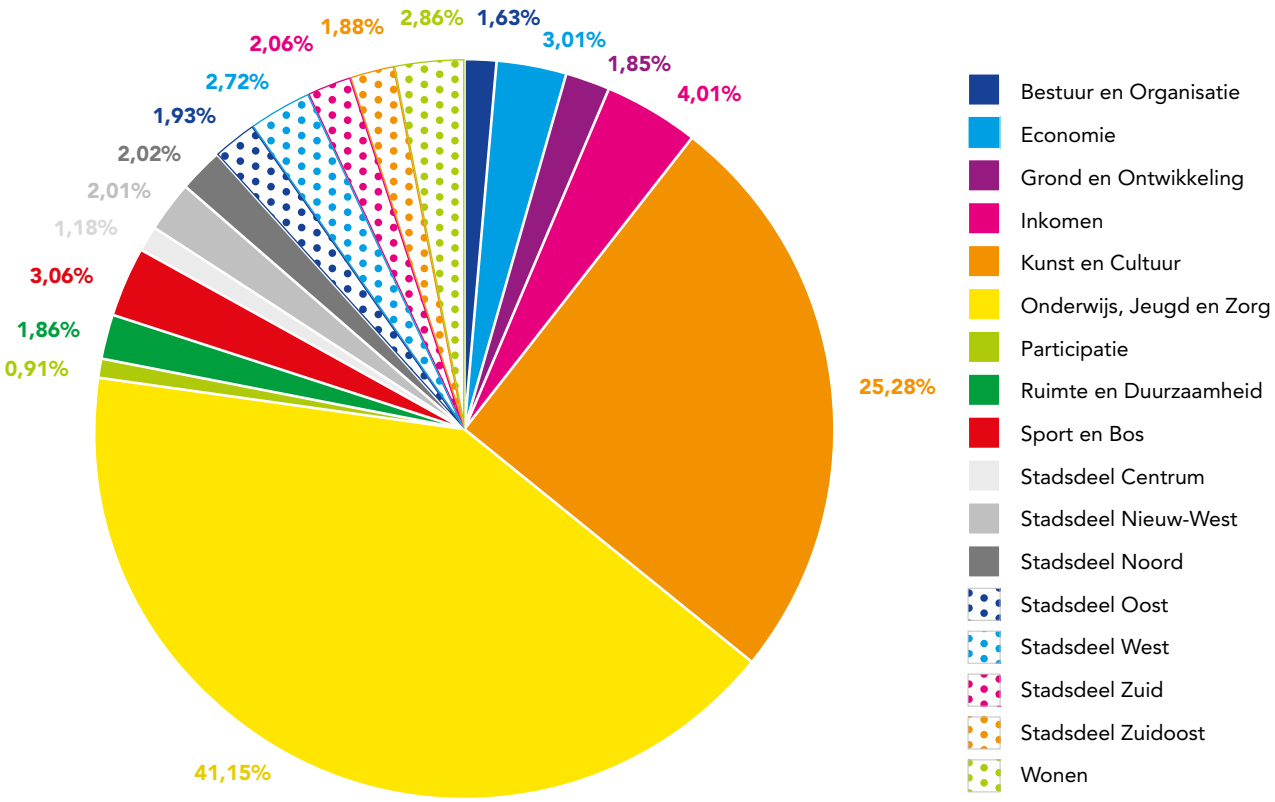

Vergelijking met Begroting 2018 en Jaarverslag 2017

Het totaal van de Subsidiestaat 2018 is vergeleken met de Begroting 2018 en de verleende subsidies 2017 (Subsidiestaat 2017).

Vergelijking met Begroting 2018

Het totaal aan verleende subsidies in 2018 (€ 615 miljoen) is € 80 miljoen lager dan begroot. Zo is op het programma Onderwijs, jeugd en diversiteit veel minder aan subsidies (€ 112 miljoen) uitgegeven dan begroot. Vooral op het gebied van Onderwijshuisvesting is veel minder subsidie verleend dan begroot. Daarnaast is op het programma Welzijn, zorg en sport juist een hoger bedrag (€ 17 miljoen) aan subsidies verstrekt dan begroot. Dit komt vooral doordat er aan Maatschappelijke Opvang meer aan subsidies is verleend (€ 14 miljoen) dan begroot.

Vergelijking met Jaarverslag 2017

Bij de vergelijking van de verleende subsidies 2018 met 2017 is de conclusie dat in 2018 € 14 miljoen minder aan subsidie is verleend dan in 2017. Daar is de grootste afwijking te zien bij de programma's Economie en Cultuur en Onderwijs, jeugd en diversiteit. Op deze programma's is respectievelijk € 9 miljoen en € 6 miljoen minder verleend dan in 2017. Daarentegen is op de programma's Duurzaamheid en Water (€ 7 miljoen) en Welzijn, zorg en sport (€ 6 miljoen) juist meer verleend dan in 2017. Op het programma Duurzaamheid en Water is er meer subsidie uitgegeven op de subsidieregelingen Aanschaf elektrische auto's en de Amsterdam aardgasloos.

Een analyse van de afwijkingen tussen de jaarcijfers 2018 en de begrote cijfers 2018 zijn te vinden in de programmabladen. Per programmaonderdeel worden de belangrijkste afwijkingen bij de subsidies van betekenis toegelicht.